

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:

Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magy. Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:

Főszerkesztő és kiadásért felelős: **Forster Géza** az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: **Szilassy Zoltán** az OMGE. szerkesztő-titkára.
Segédszerkesztő: **Fedák István**.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Zselénski Róbert gróf.

Budapest, október 24.

A hivatalos lap szerdai száma örömet szerzett a magyar gazdáknak. Hirül hozta, hogy a király *Zselénski Róbert* grófot, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület alelnökét *títkos tanácsos* méltóságra emelte s ezzel oly kitüntetésben részesítette, mely csak a nemzet legkiválóbb, legderekabb jeleseinek jut osztályrészül.

A *Köztelek* olvasóinak nem kell hosszan magyaráznunk, hogy Zselénski gróf e legfelsőbb elismerést mivel érdemelte. A régi rendszernek nem egy embere járt még köztünk, akinek egyénisége összenőtt a bankokkal, részvénytársaságokkal, viczinálisokkal, szóval munka és fáradalom nélkül járó óriás jövedelmekkel. Ellenben Zselénski Róbert gróf neve összeforrott mindazzal a munkával, amit több mint egy évtized óta a magyar gazdák erkölcsi és anyagi haladása érdekében nálunk megcseltek. Amikor még a katonai konfliktus nem hatalmasodott el annyira fölöttünk s a nyilvánosság érdeklődését gazdasági kérdések uralták: örömmel tapasztalhattuk, hogy bizonyos gazdasági követelésekkel szemben nálunk kiforrott, hajthatatlan, intranszigenz közvélemény van. Zselénski Róbert gróf munkásságának eredményét tömören és röviden abban foglalhatjuk össze, hogy a *magyar gazdasági közvélemény kialakulásának ő volt egyik legfáradhatatlanabb, legerélyesebb előkészítő faktora*.

Két lusztrummal ezelőtt válogatott férfiak kis csoportja állott össze a Közteleken arra a szép, de nehéz feladatra, hogy a *magyar nemzet gazdasági függetlenségét* fogják kivívni. Aból a fölismerésből indultak ki, hogy eladósodott, szegény nemzettel paczkázhat a hatalom,

adjuk meg tehát a nemzetnek azt a gazdasági nyomtételt is, mely nélkül hivatása magaslatára nem emelkedhet. Ennek a fenséges célnak jegyében született meg a *magyar agrármozgalom*, melynek akaratát és aspirációit a vezetők azóta már nem egy ponton teljes diadalra juttatták. E diadalok érdeméből jelentékeny rész illeti Zselénski Róbert grófot.

Zselénski Róbert gróf.

A „*Köztelek*“ hü krónikása volt e mozgalmaknak s mi tudjuk legjobban, hogy a Zselénski gróf munkája soha sem hiányzott onnan, ahol kemény diót kellett föltörni. Ott volt, amikor a *mezőgazdasági szeszgyárak kontingenciáért* küzdöttünk. A szeszgyártás, jól tudjuk, ma már ugyyszólván alapföltétele különösen a felvidéki gazdák existenciájának.

Az ébredező magyar gazdasági közvélemény egy szép napon arra is feleszmélt, hogy

az *idegen biztosító társulatok kartellje* birhatatlan teherrel nehezedik fölöttünk. Évről-évre sok millió magyar pénz megy ki biztosítási díjak czimén a külföldre, ha pedig leég a magyar gazdák háza, magtára, vagy lábón álló termését künn a mezőn elemi csapás éri: akkor a kártérítés mérvét és nagyságát nem az igazság és a méltányosság, hanem idegen részvényesek zsebérdeke diktálja. Ezen a türehtelen állapoton segíteni kellett. Megindult a mozgalom a magyar biztosítás ügyének nemzeti alapon való berendezésére. Így keletkezett a *Gazdák Biztosító Szövetkezete*, amelynek elnöki polcán Zselénski Róbert grófot találjuk. A szövetkezet, amellyel, hogy általa a magyar biztosításügy a legmodernebb, legegészségesebb alapra helyezkedett, ma már hatalmas motora a külföldi biztosító-társaságok kiszorításának.

Évek óta küzdünk a *földözellen tőzsdei határidőüzet* ellen s a *gabonatőzsde reformja* érdekében. A termelő gazdákra az a nagy és fontos feladat hárul, hogy élelmiszerekkel lássák el a nemzetet. Komoly, verejtékes munka ez, mely mindenkinek létérdekeit a legközelebről érinti. De a termelő gazdák és a fogyasztók közönség közé odatalokodott a tőzsdei üzerek által termelt *papirosbuza*, mely a kenyérmagvak árát sokszoros tulkinálattal leszorítja. De ebből sincs haszna a fogyasztó-közönségnek, mert a buza csak addig olesó, amíg a gazda kezén van, a liszt, a kenyér árát azért busásan meg kell fizetni. A földözellen tőzsdei határidőüzet csak a gazdákat rontja. Ez ellen évek óta szóval és írásban küzd *Zselénski Róbert* gróf s amikor ez a kérdés legutóbb a képviselőházban is szőnyegre került, egyik vezetője volt a vitának. Kiváló része van neki abban, hogy a papirosbuza napjai már nálunk is ugyyszólván meg vannak

Alaptőke 485.000 korona.

Közgyűlésünk alkalmából!

Felhívjuk a gazdaközönség figyelmét szövetkezetünkre!

A belépés nemhogy áldozattal járna, de az üzletrészek megalakulás óta 5% kamatot hoznak; ezen felül az árucikkék javarésze után 4 év óta *visszatérítéseket* kaptak tagjaink; eddig 130.000 koronánál többet. — Kivánatos volna, hogy a jövő évben Budapesten tartandó nemzetközi szövetkezeti kongresszuson szövetkezetünk mennél tekintélyesebb tagszámmal szerepelne.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

Tartalékalap 210.000 kor.

Mai számunk 20 oldal.

Nyomatványokat szívesen küldünk.

számlálva. A gabonatőzsde ma olyan egyoldalú testület, ahol a gazda érdekeiről a gazda nélkül határoznak. Azért küzdünk, hogy a gazdák is képviseletet kapjanak a tőzsde tanácsában s e törekvésben egyik vezetőnk ugyancsak Zselénski Róbert gróf.

Sokszor kerül szóba mai adórendszerünk, amelyet közönségesen és általánosan igazságtalannak és elavultnak neveznek. Zselénski Róbert gróf kimutatta, hogy mai adórendszerünk legvértelmezőbb fonásait éppen a gazdák szenvedik, azok a gazdák, akik adóalapjukat el nem rejthetik, el nem tagadhatják.

Ki ne bámulta volna még meg a nemes gróft, amikor az OMGE közgazdasági, kívándorlási vagy kodifikáló bizottságaiban órák hosszán át fáradhatatlanul, el nem lankadó érdeklődéssel a vitákat vezeti? Az ő erélyes feje, kimeríthetetlen s mindent kiegyenlítő szeretetreméltósága uralja azokat a tanácskozásokat, amelyeken változatos, érdekesítő kaleidoszkopban a nemzetgazdaság nagy kérdései vonulnak el előttünk, ahol az ellenkező vélemények sokszor hevesen összecsapnak egymással. De egy van, ami az elméknek ebből a csatájából mindig győzedelmesen szokott kikerülni: ez a gazdaérdek.

A magyar gazdatársadalmi mozgalmak szerve a Magyar Gazdaszövetség s ennek alelnöke Zselénski Róbert gr. Nem egészen a véletlen műve az, hogy ő egyszersmind elnöke az Aradvármegyei Gazdasági Egyesületnek is, mely a kisgazdák tömörítésében, a szövetkezeti eszme propagálásában, szövetkezeti intézmények életbehívásában talán a legnagyobb országos sikert tudja eddig följegyezni.

Kiválóság jellemzi Zselénski Róbert gróft nemcsak mint a nyilvánosság emberét, nemcsak mint gazdapolitikust, hanem mint *gazdát* is. Mindazt a jót, szépet és hasznosat, amire gazdatársait buzdítja, ő ugyszólván előre megteszi. Birtokán nemcsak mintagazdálkodást folytat, hanem a mezőgazdálkodásból folyó mindenféle iparágakat is műveltet. Nála tehát

a mezőgazdasági munkás egész éven át talál munkát és keresetet; bizony ezt az összes magyar gazdának kellene utánozni.

Természetes, hogy az ilyen jeles férfiúnak megfelelő társadalmi reliefe is van. Zselénski gróf egyik igazgatója a Nemzeti Kaszinónak, amelyet Széchenyi István gróf a legjelesebb magyar társadalmi erők egyesítésére alapított. Ebben a tisztségben is úgy teljesíti hivatását, hogy ma ő a magyar társadalomnak egyik legtekintélyesebb országos mérvadója.

Kevés tagja van még a magyar arisztokráciának, aki a születéssel, a gazdagsággal, a különleges társadalmi pozíciójával járó kötelességeket is úgy fogná föl, mint Zselénski Róbert gróf. Óhajtvá óhajtvuk, hogy a számuk szaporodjék. Zselénski Róbert gróf élete tevékenysége és sikerei buzdító példaul és követendő mintaképül szolgálhatna nekik.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgató-választmányának

1903. évi okt. hó 27-én, azaz kedden d. u. 4 órakor a „Köztelek” tartandó

ülésére.

(Tárgysorozat a „Köztelek” 84. számában volt közölve.)

Románia birtokpolitikája.

Irta: Baross János dr.

I.

Magyarország integritásának legnagyobb veszedelmét az képezi, hogy a mi majdnem 3 millió oláhunk háta megett ott áll a szabad és független Románia, amely a legöntudatosabb nemzeti politikát követi az összes európai államok között.

A román nemzeti politika végső célja az összes románok lakta területek egyesítése egy Nagy-Romániába; hogy e céljukat elérhessék, országuk mostani határain belül igye-

keznek olyan intézményeket létesíteni, olyan törvényeket hozni, amelyek a romanság fajtisztaságát, szupremáciáját és a minden jövőbeli propagáció alapját képező *parasztság* jólétét biztosítani képesek.

Ezek között bennünket elsősorban a *birtokpolitika* körébe esők érdekelnek; tárgyalagos kritika mellett Románia agrárpolitikája és annak négy évtizedes fejlődése ránk nézve is vajmi tanulságos.

Románia modern agrárpolitikájának megalkotója nem más, mint az egész ország megmentője: Cuza Sándor, akinek Moldva és Oláhország közös fejedelmévé 1859-ben történt megválasztásakor született meg a mai Románia.

A két államfél államjogi egyesülése mellett az agrárkérdéseknek szerencsés megoldása képezi az új Románia legszilárdabb alapját.

A Cuza által megoldott agrárkérdések három főcsoportba oszthatók:

1. a telkes jobbágyság felszabadítása az urbéri terhek alól,
2. a szellérek részesítése a földbirtokban,
3. olyan intézmények létesítése, amelyek biztosítani hivatják a jórészt teljesen műveletlen román parasztság kezében a tulajdonukba jutott földbirtokot.

Az első két irányban Cuza reformjait bizonyos radikalizmus, a harmadik tekintetben azonban határozott józan nemzeti konzervativizmus jellemzi.

A jobbágyság felszabadítása a bojárok gyülekezetében nehézségekbe ütközött, miért is Cuza fejedelem Kogalnicea miniszter tanácsára államesinyhez folyamodott 1864. május 2-án, amikor is feloszlatta a törvényhozást, népszavazás által szentesítette reformjait (a plebiscitum 713,000 szavazattal 57,000 szó ellen fogadta el a kormány terveit.*) Az egy csapásra behozott jobbágyszfzszabadítás értelmében minden jobbágy megkapta a teljes tulajdonul eddigi telkét és pedig:

1. A négyökrös gazdák (fruntasi) 11 pogon (hold) földet.
2. A kétökrös gazdák (mijlocasi) 7 pogon és 19 láncc földet.
3. Az ökörnélküli gazdák (palmasi) 4 pogon és 15 láncc földet.

Ezen rendes telkesgazdák mellett a gyermektelen özvegyek és öregek, valamint az

*) Georges Moroiuanu: La loi agraire de 1864 et l'état du paysan en Roumanie. Stuttgart. 1898. 38. l.

TÁRCZA.

Mezőgazdasági viszonyok Ausztráliában.

II.

Mezőgazdasági termények kivitele.

Ha a borkivittelt illetőleg nincsenek is valami rózsás kilátásaink Ausztráliában, más irányban nyílik módunk arra, hogy mezőgazdasági termékeink feleslegének egy részét angol piacokon helyezzük el.

Ausztrália mezőgazdasága az utóbbi évek óta sokat szenvedett az aszály által, mely már körülbelül 1897. óta tart. A terméseredmények, főképp gabonaneműekben évről-évre rosszabbak s az 1902-iki terméseredmény silányság tekintetében felülmul minden előzőt.

Ez évben ugyanis 126 bushel termelt per acre, vagyis körülbelül 1 mm. 1 hektáron.

Ez az egész Ausztráliára vonatkozó átlagtermés.

Voltak azonban olyan tartományok (pl. Gumbower, Tatcharca, Karkarvok), ahol 15—20—30 kg. termelt hektáronként.

A silány termés és a kedvezőtlen időjárás következménye, hogy minden élelmiezzik s nemcsak maga a kenyér, hanem hus, tej és tojás is már kétszeresbe került, mint annak előtte. Vetőmagot, takarmányféléket lent, rep-

czét, olajpogácsát stb. jobbra Amerikából kell behozni s a drágaság oly nagy, hogy a megélhetés napról-napra nehezebbé válik. Az idén ugyan márczius havában hosszabb esőzések voltak Ausztráliában s jöllehet viharok és jégverés sok helyütt nagy károkat tettek, mindamellett azt remélik, hogy az ideai termés jóval kedvezőbb lesz az előbbieknél.

Mindennek daczára a legtöbb mezei termény után nagy és élénk a kereslet s mint Steiner értesít, luczernát, vöröshérét, kölest, lent, mákot, diót, mandulát, stb. igen előnyös feltételek mellett lehetne Magyarországból Ausztráliába kivinni. E kivitelünk azonban kereskedelmünknek nagyon kevésbé szolid volta miatt igen sok nehézségbe ütközik; jellemzésül idézzük Steiner leveléből a következő kitétel:

„Itt létem óta többször megkísérlettem otthonról mezei terményeket hozatni, de mindaddig csak fél sikereim voltak, tisztelet néhány kivételnek. Akármilyen furcsának látszik is, tény, hogy magyar termékeket úgy én, mint mások Hamburgból, Erfurtból vagy Berlinből hozatunk idegen, nem magyar kereskedő czégektől. Szívesen fizetünk kis ártöbbletet a német kereskedőnek, mert nyugodtak lehetünk, hogy megkapjuk azt amit rendeltünk, a meghatározott időben és minőségben; magyar czégekkel pedig erre nézve úgy én, mint sokan mások Ausztráliában szomorú tapasztalatokra tettünk szert.” Ehhez, úgy véljük, nem kell kommentár.

Steiner fenti kijelentései folytán Forster Géza, az OMGE igazgatója azonnal összekötésbe lépett a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetével s közölve velük azon feltételeket, melyeket Steiner a szállításra s a fizetési módzatokra nézve velünk közölt, felszólította a nevezett szövetkezet vezetőségét, hogy lépjen érintkezésbe magával Steinerrel Melbourne-ben s kísérelje meg az ő közvetítése által piacot szerezni Ausztráliában a magyar mezőgazdasági termények közül azoknak, amelyek ott keresletre számíthatnak. A nagy távolság folytán erre nézve eddig még értesítést Ausztráliából nem kaptunk, de tudomásunk szerint a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete már megtette a szükséges lépéseket.

Végezetül még nem lesz talán érdektelen, ha említést teszünk egy Ausztráliában 1903. január havában alakult tojás-kivitel-i részvénytársaságról (Eggs Export Limited), amely megvásárolta egy ausztráliai gyógyszerész tojás konzerválási szabadalmát s most az egész világra kiterjedő nagy tojásüzletet akar létesíteni. E tojás-konzerválási eljárás módozatait még titokban tartja a részvénytársaság, valószínű azonban, hogy megfelelő uton eljárva sikerülni fog a módszert megtudakolni, amely ha tényleg való az, amit az eddigi kísérletezések bizonyítani látszanak, hivatva van az egész tojás-kivitel és nemzetközi tojás-kereskedelmet új alapokra fektetni.

1863/64. év szére, akik jobbágyok, a nagyságban

A föld tehát az urb 3. §-ának az a földesurak voltak kötelek nem jutott f

Ezek e is nagy szám tömegét, mié delte, hogy nem jutott v uradalmakbó

Hogy a állam kielég egy szerfelet növelni, t. i. s amelyek ha ország terület körülbelül 1. Ezen sz agrárreform sértését, mer a legteljesebb felszabadítás

Igy a piasztert (28 (21'07 kor.) kor.) tesz ki.

is tartják, így paraszton a védelmének szerinte a ro mint az ang és majdnem trák. Ugyláts vetlen szomsz fizetni valót, lálnák a rom legnagyobbba

Az 186 eredmények urbéres paras donul 1.629,9 adjuk az 18

*) Levnié statistique des rest 1900.

**) Jon G

Az új légmentesen teljesen eltér rinnel vagy anyagokkal v módszerek a és sokkal köl ságban alkalm

Az eljár kat, hogy felé kamrában va nem befolya 4 hónap mult a friss tojás melyeket 8 k Ez idő eltel részét és a másrészüket fel és még a találtattak. A tuczatónként

Tekintv az Országos seket fog ter eljárás mód tást nyerjen s nyulni az, an részvénytársá arra, hogy tó fokozni leszü is, mint Dél-

1863-64. évben összekerült fiatal házasok részére, akik már vagy még nem voltak urbéres jobbágyságok, a törvény tartományokként változó nagyságban utalt ki földet.*)

A földben való részesedés igazi alapja tehát az urbéri szolgálat volt mégis a törvény 3. §-ának azon intézkedése folytán, miszerint a földesurak urbéres földeknek csak $\frac{1}{3}$ részét voltak kötelesek kiadni, nagyon sok jobbágy nem jutott földhöz.

Ezek csak szaporították azután az eddig is nagy számban létezett földnélküli zsellérek tömegét, miért is a törvény 5. és 6. §-a elrendelte, hogy akiknek az urbéres földből már nem jutott vagy nem járt föld, azok az állami uradalmakból elégtessenek ki.

Hogy azonban ezek nagy számát a román állam kielégítse, kénytelen volt uradalmait egy szerfelett radikális eszköz segítségével megnövelni, t. i. *szekularizálták* a kolostorok birtokait, amelyek határozott túltengésükben az egész ország területéből $1\frac{1}{2}$ millió hektárt, tehát körülbelül 15%-ot foglaltak le.

Ezen szekularizáció képezi az egész román agrárreformban a tulajdonjog egyetlen megsértését, mert más oldalról a világi földesurak a legteljesebb kárpótlást kapták a jobbágyság felszabadítása fejében.

Igy a fruntasik földteherhátsága 132 piasztért (28'38 kor) a „mijlocasi” 98 piasztért (21'07 kor.) és a „palmasi” 63 piasztért (13'54 kor.) tesz ki. A román államférfiak ezt soknak is tartják, így Ghika herceg szerint**) a román paraszton a legtöbb teher nyugszik, mert jövedelmének 18 $\frac{1}{2}$ %-át fizeti el közterhekre; szerinte a román paraszt kétszer annyit fizet, mint az angol, négyszer annyit, mint porosz és majdnem megégyezer annyit, mint az osztrák. Ugyáztik, a románok nem ismerik közvetlen szomszédjuknak: a magyar parasztnak fizetni valót, mert akkor bizonyosan nem találnák a román földművelők megterhelését a legnagyobbak!

Az 1864. évi agrártörvények tényleges eredményeként feljegyezhetjük, hogy 402,428 urbéres paraszt szabadult fel és kapott tulajdonul 1,629,905 hektár földet; ha ehhez hozzáadjuk az 1863-64. évben egybekelt 48,184

*) Levnida Colescu: La loi rurale de 1864 et la statistique des paysans devenus propriétaires. Bucarest 1900.

**) Jon Ghica: Convorbiri economice. II. 361.

Az új eljárás abban áll, hogy a tojás légmentesen elzáratik; ez az eljárás azonban teljesen eltérő egy vízüveggel, mint glicerinrel vagy egyéb zsiradékokkal és kémiai anyagokkal való konzerválástól, amely utóbbi módszerek a nagy forgalomban nem válnak be és sokkal költségesebbek is, semhogy általánosságban alkalmazhatók lehetnének.

Az eljárás annyira konzerválja a tojásokat, hogy feleslegessé válik a vízben vagy jégkamrában való szállítás. Továbbá egyáltalán nem befolyásolja a tojás minőségét s még 4 hónap múlva is felbontra, ugyanolyan, mint a friss tojás. Kísérletet tettek 80 tojással, melyeket 8 költő tyúk alá helyeztek 21 napra. Ez idő eltelté után megfőzték a tojás egy részét és azok teljesen élvezhetők voltak, másrészüket pedig 4 hónap múlva bontották fel és még akkor is teljesen friss állapotban találtattak. Az eljárás maga rendkívül olcsó s tucatonként körülbelül 24-30 fillérbe kerül.

Tekintve a találmány nagy fontosságát, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület lépéseket fog tenni abban az irányban, hogy az eljárás módoszatairól közelebbi felvilágosítást nyerjen s hogyha tényleg igaznak fog bizonyulni az, amit az eddigi kísérletek alapján a részvénytársaság hirdert, úgy reményünk lehet arra, hogy tojáskivitelünket a jövőben erősen fokozni leszünk képesek s oly távoli piacokra is, mint Dél-Afrika, kiterjeszhetjük a kivitelt.

A. R. dr.

fiatal házasnak juttatott 227,992 hektárt, kiderül, hogy 1864-ben 450,612 családfő összesen 1.857,897 hektár földet kapott.

Bár az 1864. évi agrártörvény óriási eredményeket mutat fel, mégis körülbelül 150,000 családfőnek nem birtak már földet juttatni e törvény alapján; miért is egy 1881. évi *telepítési*, illetve legheylesebben parcellázási törvény megengedte, hogy az állami uradalmak árverésen a legtöbbet ígérőnek úgy egészben, mint egész 150 hektáros részletekben is készpénzért eladhatók legyenek.

E törvényből ilyen rendelkezések mellett csakis egyes gazdag földspekulánsoknak volt hasznuk, a parasztságnak azonban éppen semmi, tehát ez a törvényalkotás nem érte el tulajdonképpeni célját, t. i. a földnélküli parasztság letelepítését.

Belátván e törvény eredménytelenségét, 1885-ben egy új telepítési törvényt hoztak, amely szerint 5 hektár nagyságú birtokokat 6%-os, 24 év alatt letörlesztendő törlesztéses kölcsön fejében osztattak ki a parasztnak között. De még e feltételek és előnyösítések sem mutatkoztak elégségeseknek, miért is a Karp-kormány alatt 1889. április 7-én kihirdetett új agrártörvény szerint*) az összes, meghátralevő mintegy 1.200,000 hektárnyi állami birtokok felosztandók a parasztnak között 5, 10 és legfeljebb 25 hektáros részeken és pedig 36 év alatt törlesztendő 6%-os (5% kamat 1% törlesztés) törlesztéses kölcsönök nyújtása segélyével.

A törlesztési feltételeket azután Palladi miniszter kezdeményezésére még jobban megkönnyítették, amennyiben a törlesztési időt felemelték 60 évre, a fizetendő évi összeget pedig leszállították 4%-ra.

E kedvezmény azonban csak az 5 hektáros birtokokra vonatkozik, mert a 10 és 25 hektáros telepek alakítását a rendelkezésre álló földterület csekélyége miatt meg akarták nehezíteni.

Az új telepek első berendezési szükségleteinek fedezésére ugyancsak az 1889. évi törvény 3. pontja felhatalmazza a „Credits agricoles”-t, hogy e célból a telepeknek 600 franknyi 5%-os hitelt nyújtson állami kamatgarancia mellett.

Az 1889. évi törvény alapján 1894-ig 308,267 hektár lett szétosztva a parasztságnak között, úgy, hogy 1864-től 1894-ig összesen 515,264 önálló parasztbirtok keletkezett 2.194,243 hektárnyi összterületen.

Ha hozzátesszük már most ehhez a már 1864. év előtt is létezett szabadparasztnak (a „razesi” és „mosneniket”), kitűnik, hogy Romániában összesen 712,264 parasztagada osztozik 3.190,245 hektárnyi földbirtokon, így tehát Romániában egy parasztbirtok átlagos nagysága $4\frac{1}{2}$ hektár, e tekintetben Románia arányszáma kedvezőbb mint a miénk, mert nálunk a parasztbirtok átlagos nagysága csak $3\frac{1}{3}$ hektár. Romániának összterületéből tehát csak alig több 3 millió hektárnál van parasztkézen, ami az összterületnek 25%-át képezi, 13.900,000 hektárt pedig a nagybirtokok foglalnak el, a parasztbirtok arányszáma tehát Magyarországon kedvezőbb, mert az nálunk az összterületnek 33%-át foglalja el.

Ha azonban meggondoljuk, hogy Romániában azóta is évről-évre mindig több és több parasztbirtokot alakít az állam, — a fenti arányszámokat nem egy abnormis közgazdasági és szociális állapot jelének, hanem inkább egy folytonosan és következetesen közeledő jövő fejlődés lépcsőjének kell tekintenünk; — amit e téren a románok egy emberöltő alatt tettek, az valóban csodálatra méltó.

(Vége köv.)

*) Vasile M. Kogalniceanu. Segislatia agrara si Masurile Quate in favorea agriculturii de la 1864. pama azó. Bucuresci 1902.

ÜZEMTAN.

Rovatvezető: Hensch Árpád.

A haszonbérlet reformja.

A magyar általános polgári törvénykönyv tervezete az agrárjog több részén üdvösen változtatva az 1582-1600. §§-aiban a *haszonbérletet* illetőleg több régi jogszabályt erősít meg és néhány újat állapít meg.

A gazdák érdekképviselőinek volt is alkalmuk, lesz is még alkalmuk kifejezni azon véleményüket, mely az egész gazdaközönség érdekében az új polgári törvénykönyv némely szakaszának a haszonbérletre vonatkozó módosítását kívánják meg. A lényeg, a szövetkezés, az értelmezés tekintetében bizonyára lesznek a gyakorlati tapasztalatokon keresztül szűrődött véleményei és javaslatai érdekképviselőinknek, melyeknek meghallgatását és megfogadását, a közszellemnek javunkra változott irányá biztositja.

En ezuttal a polgári törvénykönyv tervezetének a haszonbérletet tárgyaló fejezeténél azt óhajtom tárgyalni, ami *nincs benne* és aminek belejutását országos mezőgazdasági érdekből kell mindnyájunknak kívánni, akik a magyar föld mult és jövő nemzedékeket tápláló erejét a maga épségében, a maga teljességében akarjuk föntartani, úgy, hogy azt a drága erőt a hanyagság és tudatlanság el ne fecserelhesse, a kapzsiság és meggazdagodási vágy ki ne szípolozhassa.

Nézzük hát, mi van a törvénykönyv tervezetében, ami a haszonbérletnél a magyar föld konzerválását célozza és megfogjuk találni, hogy mi hiányzik belőle ennek az óriási célnak elérésére.

A tervezet 1584. szakasza szerint a haszonbérlet is, mint minden bérlet köteles a haszonbérlemény tárgyát a rendes családapa gondosságával, a szerződés értelmében, vagy ha ez nem intézkedik, a dolog szokott rendeltetésének megfelelően használni. Az 1597. §. alapján — mint a tervezet *Indokolása* mondja — mezőgazdasági ingatlan haszonbérletje arra lesz kötelezve, hogy az ingatlant oly állapotban adja vissza, amilyenben azt átvette, hanem arra, hogy azt oly állapotban és akként megművelje, szolgáltassa vissza, amint azt a rendes gazdálkodás magával hozza. A tervezet ezzel, egyfelől közgazdasági szempontokból, másfelől pedig a haszonbérbeadó érdekében a mezőgazdasági üzem kontinuitását, zavartalan menetét akarja biztosítani — jegyzi hozzá megint az *Indokolás*.

Ezeknek a szakaszoknak kiegészítője az 1583. §. mely azon rendes javítások terhére, amelyek a dolgon a haszonvétel folytán válnak szükségessé, a haszonbérletre hárítja. Ezek a rendes javítások pedig a törvénytervezet szerint ezek: utak, ösvények, árkok, töltések, sövények, kerítések, vízvezetékek jókarbantartása, lakóházak és épületek rendes tatarozása. Rendkívüli javítások és nagyobb helyreállítások a haszonbérbeadót terhelik.

Mindezek a rendelkezések többé vagy kevésbé megfelelhetnek a haszonbérbeadó és a haszonbérlet érdekének is, a haszonbérleti szerződés világosan és konkrétan megállapíthatja azt, amit a törvény megtehet; de mikor a szerződő felek érdekei kellőképpen megvédettek, ugyanakkor eltűnik a köz érdeke s ami az előnemzedéknek érdekében megállapítatik, az a jövő nemzedék érdekei ellen történik. Miért? Mert nem találunk a törvénykönyvben olyan intézkedést, mely a haszonbérbeadó és a haszonbérlet érdekévé tenné azt, hogy a haszonbérbe adott és vett föld ereje valósággal föntartassék és táplálékanyagjai legalább is *kihasználtság arányában pótolassanak*. És tekintünk bár el ettől a magántulajdontól, még mindig a haszonbérleti birtokoknak egy nagy része az, ahol joggal és méltán meg lehet követelni, hogy az ingatlan csorbítottalan épség-

ben és ki nem merült állapotban maradjon az utódra, kivált a hitbizományi, egyházi, stb. kötött birtokokon.

Törvényünk azt mondja, hogy a rendes családapa gondosságával, a dolog szokott rendeltetésének megfelelően, a szerződés értelmében kell a haszonbérleti birtokot használni. Kiköti még, hogy az oly állapotban adandó vissza, amint azt a rendes gazdálkodás magával hozza. Semmi, de semmi biztosíték nincs itt arra nézve, hogy a haszonbérlet valóban jól használja a birtokot s hogy valóban jó állapotban fogja visszaadni. Mert a rendes családapa gondossága teljesen megállapíthatatlan jogi fogalom. A szokott rendeltetés lehet a szokott rablógarázdálkodás is. A szerződés készülhet a tulajdonos vagy a haszonbérlet kapzsi érdekeinek megfelelően. A rendes gazdálkodásnak megfelelő állapot is lehet a leggyalázatosabb állapot, mert az ott üzött „rendes gazdálkodás” lehet a leggyalázatosabb gazdálkodás rendszere is.

Elismerem, hogy az egyéni szabadság korlátozása nélkül nehéz lenne a törvény rendelkezéseit és a jogszokásokat megváltoztatni. De nem lehet-e különleges intézkedéseket létesíteni a föld érdekeiben? És nem kellene-e a kötött birtokoknál?

Am helyes, a jó gazdálkodást nem lehet kötelezően kimondani. Azonban nem kellene-e legalább a lehetőségét megadni annak, hogy a haszonbérbeadott birtokokon a haszonbérlet is, a haszonbérbeadó is együttesen viseljék az olyan befektetéseknek és javításoknak költségeit, melyek mai gazdálkodási viszonyaink között éppen annyira lehetségesek, mint szükségesek és javára válnak a birtoknak is, a haszonbérletnek is?

Szükséges ez, hogy a mi mezőgazdaságunk is áttérhessen a maga nagy részében arra a modern gazdálkodási módra, mely a talaj ameliorációjának minden alkalmazható módjával győzedelmeskedhessék a kedvezőtlen értékesítési viszonyokon és paralizálhassa a termőföld kimerülését. Speciell a haszonbérben kezelt birtokoknál ez csak úgy lehetséges, ha a haszonbérletnek nem áll érdekében az, hogy bérletének utolsó időszakában vissza akarja venni azt, amit az első időszakban a földnek adott.

Ma a haszonbérbeadott birtokok kezelése általában a következő:

Vegyünk egy nálunk divó 12 éves bérletet. Vegyük, hogy a haszonbéri szerződés kimondja, hogy a birtok egy ötödét évenként meg kell trágyázni, hogy az ennyi trágyanyereshez szükséges lábasjóságot kell tartani s hogy a birtokon termett széna, szalma és polyva a birtokról ki nem vihető.

Csaknem mindig a következő eset áll elő: ha más bérletől veszi át az új bérlet a birtokot, a föld ki lesz merülve, mert az előbbi bérlet igyekezett az utolsó években minél többet kivonni a földből. Ha magától a tulajdonostól veszi át, akkor is silány állapotban kapja meg, mert a tulajdonos rendszerint anyagi kényszer hatása alatt adja ki birtokát. Mind a két esetben az új haszonbérletnek az első 3-4 évben a földnek kimerültségét kell reparálnia. A következő 4-5 év a befektetett költségeket és a fölhasznált trágyát vissza fogja fizetni. A

harmadik időszakban azután a lehető legkevesebb befektetés és költség fölhasználásával igyekezni fog a földből annyit elvonni, amennyit az adni csak képes, csakis a legszükségesebb trágyázásra fog szorítkozni, mert hiszen az utolsó években eszközölt behatóbb trágyázás hasznát már csak részben fogja ő, részben azonban az utódja élvezni. És a haszonbérleti idő lejártával a föld megint olyan karban lesz, mint a hogy ő átvette s a tulajdonos, vagy az utód 3-4 éven át megint reparálhatják azt, amit ő bérlete utolsó szakában a birtokon rontott. Valójában tehát a haszonbérlet a bérleti időtartam egyharmadában fogja gazdálkodási képességeit kifejteni, a másik kétharmad alatt és különösen a végén a birtok állapota nagyon gyöngye lesz. Egy ilyen rendszernek aztán tagadhatatlanul nagyon káros hatása van egy ország mezőgazdasági haladására.

És ennek a helyzetnek, mely úgy a magán-, mint a közgazdaságra nagyon káros, két orvossága lenne. Az egyik a haszonbérleti időtartam meghosszabbítása, a másik törvényben biztosított kárpótlás a talajnak a bérlet tartama alatt a haszonbérlet által eszközölt értéknövekedésért. A kettő közül az első mélyen belemarkolna fönnálló jogrendünkbe, a másik Angliában be van hozva és Franciaországban szakszerű vita tárgya már. Ezeket az országokat mintául véve és törvényhozási működésük után indulva, talán nálunk is lehetne törvény útján gondoskodni arról, hogy a föld a haszonbérlet által ki ne zsaroltassék s hogy ezt ne tegye, — ami a tulajdonos és a köz érdeke — bizonyos mértékben a haszonbérbeadó is kellene, hogy hozzájáruljon.

Angliában az 1875., 1883. és 1900. években hozott és javított, illetőleg megtoldott *Agricultural Holdings Act* szabályozza a haszonbérlet és tulajdonos közti jogviszonyt. Az 1900-iki, ma is érvényben levő törvény I. részének 1. pontja kimondja, hogy:

Ahol a haszonbérlet bérletén olyan javításokat eszközölt, melyek a törvény függelékében föl vannak sorolva, jogosan tarthat igényt a haszonbérleti idő végén, a haszonbérlet elhagyva, a tulajdonos részéről olyan kárpótlásra, mely megfelel annak az értéknek, amivel az általa eszközölt javítás a birtokértékét az utódjára nézve növelte.

A függelék ezeket a javításokat 3 részbe és 27 pontba sorozza s ez ránk nézve, ahol a törvénykönyv olyan szűkkeblű és szűkszavú a javítások felsorolásában, kiválóan érdekes lehet.

I. Rész: oly javítások, melyekhez a tulajdonos beleegyezése kikérendő (to which the consent of Landlord is required):

1. Épületek emelése és kibővítése.
2. Silosok alapítása.
3. Állandó legelők létesítése.
4. Fűzvezetőtelepek létesítése.
5. Öntözőművek készítése.
6. Kertek alakítása.
7. Utak és hidak építése és javítása.
8. Vízvezetőek, tavak, kutak, vízmedencék létesítése és javítása mezőgazdasági, vagy házi használatra.
9. Állandó kerítések létesítése, vagy lebontása.
10. Komlótelep fölállítás.
11. Gyümölcsösök ültetése.

12. Fialat gyümölcsfák gondozása.
13. Terméketlen területek megjavítása.
14. Földek elárasztása, vagy gátakkal való ellátása.

15. Zsilipek és gátak létesítése az ár ellen.
16. Komlószobákban szükséges sodronymunka fölállítás.

II. Rész: oly javítások, melyekről a tulajdonos értesítendő (of which notice to Landlord is required):

17. Alagsővezetés,
- III. Rész: oly javítások, melyekhez a tulajdonos beleegyezése nem szükséges (of which consent or notice to Landlord is not required):

18. Mergázás.
19. Agyagbánya létesítése.
- 20-22. A talaj agyagozása, meszezése, gipszezése.

23. A talajnak vásárolt trágyával, vagy mütrágyákkal való ellátása.

24. A szarvasmarhák, juhok, sertések és oly lovak által föletetett magvak, pogácsák és takarmányszerek, melyek a birtokon magán élő nem állíttatnak.

25. Szarvasmarhák, juhok, sertések és lovakkal föletetett magvak, ha azok a birtok megállapított állatállományán fölül lévő állatokkal ettetnek föl.

26. Ideiglenes legelők, lóherések, luczernások, természetes gyepterületek, vagy más mezők feltérése, ha a bérlet letelte előtt 2 évvel történik az.

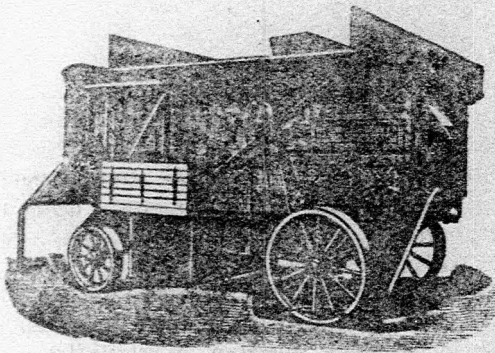
27. Gyümölcsfák ültetése, állandó gyümölcsbokrak ültetése, eperültetvények, spárga, rebarbara és más veteménytelepek létesítése, melyek a bérlet távoztása után két évvel is termőképesekek lesznek.

Tehát mindezen javítások és befektetések után távoztáskor a bérlet a tulajdonos részéről rekompenczió illeti meg. Ennek a törvénynek a szövege is, a szelleme is előnyös a haszonbérletre nézve; miután tisztességes renumerációra számíthat mindazokért a javításokért, melyeket saját költségével a föld termőképességének növelésére eszközölt, csorbítottan érdeke, hogy ezeket a javításokat és hasznos befektetéseket bérletének utolsó idejében is, egészen távoztásáig folytassa, mert hiszen az ez által elérhető haszon az a része, melyet már a tulajdonos vagy utódja fog élvezni, neki visszatérítetik.

Mig tehát nálunk a haszonbérlet, miután ugysem várhat kárpótlást távoztáskor a földnek az utolsó időben történt javításáért, az utolsó termésekben a lehető legnagyobb hasznot igyekszik kipréselni a birtokból, hogy úgy hagyja azt el, mint ahogyan átvette, addig az angol haszonbérlet az utolsó napig dolgoztatik a birtok termőképességének emelésén és így az utód, a tulajdonos ezen költségeinek kötelese megtérítésével jobb, termékenyebb birtokot fog kapni.

Az angol haszonbérleti törvény tehát nemcsak az egyenlőség elvét érvényesíti, amennyiben a haszonbérletnek azon munkájáért, melylyel a föld értékét növelte, megtérítést biztosít, hanem egyben a haladás törvényét is; alkalmazása növeli az ország gazdaságát azzal, hogy a föld értékét növeli.

Ennek a *Holdings Akt*-nek a La Manche csatornán tul levő tapasztalatai szöveget ütöttek a

A Robey & Co. Ltd.-féle

világhírű gőzmozgonyokat, valamint acélkeretű cséplőgépeket, utólréhetetlen kitűnő anyagból készítve, ajánlom olcsó árak és kedvező fizetési feltételek mellett.

Szücs Ödön, Robey & Co. Ltd. lincolni gépgyára

magyarországi vezérképviselősége

BUDAPEST, VI. kerület, Nagymező-utca 49. szám.

francia,
a haszon
hasonlita
intézked
évben a
egyetlen
nyújtott
haszonb
bérletnek
melyet
trágyázá
haszonb
elvért ak
amint a
teszi a
megtérít
földérték
megtérít
okozott
a bérlet
léstért az
nem is i

Két
a haszon
rangu kö
a talaj
látják saj
érdek na
Magyaros
letéből k
bérlet;
közre né
nek egy
a haszon
sági fejl
lésben-e,
levő, nem
azt fönn
merülést

A há
nyujtanak
zsarolása
mányanya
föletetnie
tania, a
mányt fö
val, a ne
a földnek
vész el,
szerekek
lehet póto
ezeknek a
részletébe
utolsó idő
a talajerő

Össz
érdekét a
jónak is
erejének
részében.
francia
intézked
a távozt
növekedés
nak s tök
vagy a tu
tával a fe
A F
bár azok
lennének

BUD

francia gazdasági politikusok fejébe is, ahol a haszonbérleti viszonyok a mieinkhez nagyon hasonlítanak és az angolhoz hasonló törvényes intézkedéseket akarnának behozni. Így a folyó évben a képviselői kamarában *Lechevallier* egy egyetlen szakaszról álló törvényjavaslatot nyújtott be, mely szó szerint így szól: „A haszonbérbeadó megtéríteni tartozik a haszonbérletnek a felét annak az értéknövekedésnek, melyet az a bérlet birtokon javításokkal és trágyázással előidézett, a bérlo kívánságára, a haszonbérlet utolsó évében.” Az egyenlőség elvét akarja szolgálni ez a javaslat is; mert amint a mi polgári törvénykönyvünk felelőssé teszi a bérlet minden romlásért, de nem ad megtérítést neki az eszközölt javításokért, a földérték növekedéséért, úgy a *Code civil* is megtérítést ítél a tulajdonosnak a bérlo által okozott károkért, a talajnak kiszárolásáért, de a bérlo által szerzett haszonért, értéknövekedésért az nem kap megtérítést, amiért aztán nem is igen törekszik erre.

Kétségtelen dolog, hogy Angliában, a haszonbérleti rendszer olyan általános, elsőrangú közgazdasági érdek, hogy a bérlok nem a talaj kiszárolásában, hanem gazdagításában látják saját érdeküket is. De ez a közgazdasági érdek nálunk is erősen kidomborodik. Mert Magyarország 36.857.283 kat. hold termőterületéből közel 6 és 1/2 millió kat. hold haszonbérlet; korántsem lehet tehát közönyös a közre nézve az, hogy az ország termőterületének egy hatoda olyan miveltésben részesül-e a haszonbérlok részéről, mely a modern gazdasági fejlődéssel egyúttal, vagy olyan miveltésben-e, mely a legjobb esetben a meglevő, nem éppen kedvező kulturállapotban tartja azt fenn, a legtöbb esetben pedig a föld kimerülésére, elszegényedésére vezet.

A haszonbérleti szerződések távolról sem nyújtanak biztosítékot a föld elszegényítése, kiszárolása ellen. És ha minden szálás takarmányanyagot a birtokon kell is a bérletnek föltételnie és ha kell is annyi jószágot tartania, amennyi a birtokon termelt takarmányt főlegye, mégis a szemtermés eladásával, a nevelt és hizlat jószág vásárravitelével a földnek annyi és oly értékes táplálóanyagja vész el, melyet csak mesterséges trágyaszerekkel, hathatós trágyázással, műtrágyákkal lehet pótolni. De kimutattuk, hogy a haszonbérlore ezeknek alkalmazása csak a bérleti időnek egy részletében lehet hasznos, míg különösen az utolsó időben saját érdeke éppen az ellenkezőre, a talajerő végsőig való kiaknázására ösztönzi.

Össze kell tehát kapcsolni a haszonbérlo érdekét a tulajdonos érdekével és abból a közjónak is haszna lesz: a magyar föld termőerejének föntartása biztosítva lesz legalább egy részében. Az angol törvény ösztökélhet erre, a francia kezdeményezés sürgethet. Törvényes intézkedés kellene nálunk is arra nézve, hogy a távozó bérletnek megtérítessék a birtok értéknövekedésének azon része, mely az ő munkájának s tőkájének eredménye, melyet ő az utódnak, vagy a tulajdonosnak szerzett s mely az ő távoztával a földben marad.

A *Holdings Act* intézkedéseire hasonló, bár azokat korántsem lemásoló intézkedések lennének szükségesek a mi polgári törvény-

könyvünkben is. Különösen pedig a függelék 23—27. pontjai lennének azok, melyek a mi viszonyaink között is a fejlődésnek, a haladásnak, a gazdagodásnak adnák meg föltételeit. Minden kötött birtokon kötelessége az államnak arra figyelemmel lennie, hogy a jelenlegi haszonélvező milyen karban hagyja azt utódjára; de a szabad birtokok lehető legokoszerűbb kezelése is nagy érdeke az államnak. Érdekvégségeinknek, kormányunknak és törvényhozásunknak módot kellene találni ennek a kérdésnek valami illyesformán való megoldására.

Igaz, hogy fontos és nehéz, de mégis csak technikai kérdés már az, hogy a haszonbérletnek fizetendő rekompenzáció milyen alapon állapíttassék meg. Az 1900. évi *Holdings Act* kitűnő támaszunk lehet ebben is. Ennek ösmeretétét másorra hagyjuk. *Eber Ernő.*

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Dr. Hutya Ferencz.

A tőgy-gümőkórrol.

A tőgy gümőkórját hosszú ideig dagantok (sarkomák) által előidéztet elváltozásokkal tévesztették össze. Később a gümőkór ismeretének tökéletesbedésével ismerték fel helyesen a tőgy ezen betegségét és ismertették behatóbban *König, Frank, Eggeling, Bang, John, M. Fadyean, Ostertag, Kitt, Nocard* és legújabbban *Moser* (Archiv für wissenschaftliche und praktische Thierheilkunde, XXVIII. Bund. 1. n. 2. Heft.). A tuberkulózis bacillusának kimutatásával főleg *Bang* klinikai vizsgálatai derítették ki, hogy a tőgygümőkór éppen nem oly ritka megbetegedés, mint azt egyes szerzők állítják. *Bang* 4 év alatt 37 esetet talált, *Ostertag Siedangrotzky* szerint a gümőkóros megbetegedések 5—5,6%-át teszi ki. Tüneteit illetőleg a bántalom minden nagyobbfoku közérületi zavar nélkül lép fel és ezért csaknem észrevétlenül egy, ritkábban két többnyire hátulsó tőgyegyedben elmosódott hatású, nem fájdalmas, kemény tapintatu duzzanat fejlődik. Az ily módon megnagyobbodott tőgy kezdetben és pedig körülbelül egy hónapon keresztül, látszólag teljesen rendszeres egészséges tejet ad. A tőgygümőkórnak felismerésére mindig nagy fontosságú ezen körülmény ismerete: ha a tőgy megbetegedését több héten keresztül jelen volt duzzadása előzte meg, mely idő alatt látszólag jó tejet választott el az illető tőgyrésztlet, akkor *Bang* szerint a gümőkór diagnózisa már alig szenved kétséget.

A tőgy gümőkórja már kezdetben, friss esetekben is elmosódott határu, egyenletesen tömött duzzanatot képez. A tőgy fertőzése vagy a vér, illetve nyirokárám útján következik be, vagy a tőgy bimbósatornáján jutnak be a betegség előidéző bacillusok. Az első eset különösen általános, több szervben elterjedt idült gümőkór jelenlétében gyakori. Ha kevesebb számú bacillus jut be, akkor egy helyen keletkezik egy nagyobb gümő, ha ellenben sok bacillus sodortatik be a vér vagy nyirokárámmal, kiterjedt (u. n. diszeminált miliar-tuberkulózis) gümőkóros tőgygyulladás lép fel.

A nagyobb csomó rendszerint deszkamemény-ségü. körülötte a tőgy állományának kötőszöveve szaporodik és a gümő egyes esetekben betokoldódik. Kiterjedtebb fertőzés esetén, amidőn számos gümő jön létre a tőgyben, a keletkezett csomók lágyabbak, gyakran elfajulnak, el-sajtosodnak; máskor a gümőkóros tőgy bonczolása alkalmával szalonnaszerű szürkésárga metszslapot látunk, melyben több kisebb sajtosgőcz és táglult véredény foglal helyet. A gümők elmeszesedése szintén több esetben észleltetett a tőgyben.

Fontos klinikai tünetét képezi a tőgy gümőkórjának a tőgyfeletti nyirokmirigyek megbetegedése, mely ilyen esetekben csak ritkán hiányzik. *Bang* szerint ugyan az első tőgyegyedek gümős megbetegedésénél ezen tőgyfeletti nyirokcsomók duzzanata nem észlelhető, azonban számos lelet az ellenkezőt bizonyítja. Nem ritkán a térdelőtti redőben levő, továbbá a lágyéki nyirokmirigyek is megduzzadnak a tőgy gümőkórjával kapcsolatosan.

A tőgy gümőkórja nem jár minden esetben a beteg állat leromlásával, *Nocard* ismertett több esetet, melyben jól kihizlat tehének husa a vágóhídon általános gümőkór fenforgása következtében elkoboztatott, ugyanez áll általában véve a gümőkórra vonatkozólag is, így megtörtént, hogy hizóállat-kiállításn jutalmat nyert hizóőkór husa gümőkór miatt a közfogyasztástól elvonatott.

A tőgy-gümőkór gyógykezelése eddig sikerrel nem biztat, ezért az ilyen tehén mielőbb feljavítva a vágóhídon értékesítendő. A gümőkóros tőgyből fejt tej után történő fertőzés veszélyére e lapok hasábjain is már ismételtent történt utalás.

Zimmermann Ágoston dr.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

368. kérdés. Két gazdaságom van, szándékozom borjuim részére oly legelőt létesíteni, melyen azok felfuódása kizárt legyen. Az egyik gazdaság talaja Tiszavizjárta homokos, iszapos réti föld, a másik talaja sárgás agyag. Milyen fűkeveréket vessek és holdanként mennyit? s mikor vessem, őszszel vagy tavasszal? *V. P.*

369. kérdés. Czélszerű-e a burgonyát polyvával összekeverten hevermelni? *V. P.*

370. kérdés. 1903-ben 18 hold duppani zabot vetettem kísérletképpen, miután a hozam lényegesen több, mint a közönséges zabnál, szeretném kizárólag a duppani zabot termesztetni. Tekintettel azonban azon körülményre, hogy a duppani zab takarmánynak (zabosbükönynek) vetve is czélszerűbb, amennyiben zászlaját 7—8 nappal korábban kibozza, mint a közönséges zab, mégis aggaszt azon körülmény, hogy a duppani zab korán vetve, korán is érik, vagyis érése összejön a buzával.

Kérdésem már most a következő: feltétlenül szükséges-e a duppani zabot korán vetni, mondjuk, ha az időjárás engedi, február végén, márczius elején, vagy ráérek április közepéig? ezáltal ha későn vetem, nem veszi-e e

MALOM-
BERENDEZÉSEK
OLAJSAJTOK-
ES GEPEK,
KONKOLY-
VALASZTOK

KAPHATÓK
BUDAPEST, V. KER., **GRAEPEL HUGÓ** GÉPGYAROSNÁL
VÁCI-UT 40—46. SZ.

a korai jellegét? avagy nem fogja-e a termést nagyon befolyásolni, illetve csökkenteni?

Megjegyzem, hogy ez idén közönséges zabot február 28-án, a duppani zabot márczius 8-ikán vetettem, a duppani zabot 5—6 nappal előbb kellett aratnom, mint a közönséges és a közönséges zab 855 kg.-ot, a duppani pedig 1249 kg.-ot adott kat. holdanként.

F. J.

371. kérdés. „Tenyészigazolvány elnyerése céljából kedvezményes szállítás végett az állattenyésztési felügyelőségtől a szolgabíróhoz utasítván, beadtam kérvényemet a járási szolgabíróhoz. Kérvényem azonban oly megokolással utasított vissza, hogy egy vagy két darab ló után (2 csikó volt szóban) csakis gyorsárúként szállítva vehető igénybe a kedvezmény.” Nem lévén ezzel egészen tisztában, kérem erre nézve utbaigazítást nyújtani. B. K.

Feleletek.

Fükeverék borjuk részére. (Felelet a 368. sz. kérdésre.) A homokos, iszapos földre a következő keverék ajánlható:

I.

Lolium perenne	5:20
Pra pratensis	3:40
Dactylis glomerata	2:30
Festuca pratensis	4:15
Phleum pratensis	1:00
Avena elatior	3:90
Cynosurus cristatus	4:50
Trifolium repens	1:00
	25:45

Az agyagos földre a következő keveréknek vetése lesz czélszerű:

II.

Lolium perenne	7:40
Cynosurus cristatus	4:20
Phleum pratensis	1:00
Festuca pratensis	4:25
Poa pratensis	3:00
Poa trivialis	2:10
Trifolium repens	0:75
Medicago hybridum	0:50
	23:20

A fükeveréket általában czélszerűbb tavasszal vetni. Cs. S.

Burgonya bevermelése. (Felelet a 369. sz. kérdésre.) A burgonyát csak akkor szokás és akkor czélszerű összeaprítva szecskával keverten bevermelni, ha az megfagyott, vagy nagyon romlik. Egyébként sokkal czélszerűbb a szokásos eltartási mód, prismákba rakni és leföldelni, mert ez esetben kevesebb a veszteség és az állatok nem kapnak savanyu takarmányt. Cs. S.

Duppani zab vetése. (Felelet a 370. sz. kérdésre.) Általános érvényű növénytermesztési szabály, hogy minden növényt természetnek megfelelően korán vessünk. A zab vetési ideje a kora tavasz, amint a talaj hiba nélkül elkészíthető, ekkor legjobb ezt vetni, mert minél későbbre hagyjuk a vetést, aránylag annál kevesebb termést kapunk a legtöbb esetben, mert a későn vetett későbbben érkezik ugyan mint

a korán vetett, de nem azon arányban mint amelyben vetése később történt. A 3—4 héttel későbbben vetett zab 7—10—19 nappal érkezik későbbben. Az ily zab tenyészideje tehát meg rövidül, aminek eredménye a csekélyebb termés. Semmiesetre se lesz tehát czélszerű a zabot későn vetni. Az, hogy a duppani zab érése a búzával összeesik, baj ugyan, de ezt nem a késői vetéssel, hanem megfelelő számú aratógépek beszerzésével lehet ellensúlyozni. Cs. S.

Tenyészlovak kedvezményes szállítása. (Felelet a 371. sz. kérdésre.) Tenyészlovak kedvezményes vasuti szállítására vonatkozó igazolványok kiállítására az elsőfoku közigazgatási hatóság illetékes. Eziránt az 1890. évi 34,422 számú miniszteri rendelet intézkedik. Megjegyezzük azonban, hogy tenyészlovak teher-szállítványként kedvezményes díjtétel mellett csakis abban az esetben szállíthatnak, ha legalább is három darab ló szállítatik. Egy vagy két darab ló a szállítási kedvezmény igénybe vétele mellett csakis gyorsárúként szállítható. A vonatkozó „tenyészlovak szállítási igazolvány” űrlapok, az azok kiállítására jogosított elsőfoku közigazgatási hatóságnál szerezhetők be. Szolgabíró tehát a fentidézett miniszteri rendelet értelmében járt el. H. A.

KÜLFÖLDI SZEMLE

Bosznia. Terméseredmények. Bosznia ideai termése a tized összeírások eredménye szerint kielégítő volt, úgy, hogy a gabonaneműeknél a múlt évi terméshez képest 30% többlet mutatkozott, míg az ország főterménye a tengeri, a hosszantartó szárazság folytán sokat szenvedett és csakis középtermésre nyújt kilátást. A dohány szintén szenvedett a szárazságtól és az esetleges többletermés a nagyobb mivelési terület eredménye. A szilvafák csakis a hegyes vidékeken adtak jó hozamot, míg a síkságokon a termés kisebb volt; a szemek többnyire közepes nagyságúak ugyan, de tömöttek husuak.

Németbirodalom. Gabona és liszt szabad raktározási ideje Berlinben. A porosz államvasutak igazgatósága a gabona és liszt szabad beraktározási idejét a berlini pályaudvarokon a múlt hó közepétől kezdődőleg 14 napról 7 napra leszállította és a liszt beraktározására a sziléziai, a gabona beraktározására pedig a keleti pályaudvart jelölte ki.

Olaszország. Kereskedelmi szerződés. Az olasz lapok ismételtlen foglalkoznak az Olaszország és Magyarország és Ausztria között kötendő kereskedelmi szerződéssel. A közlések szerint Olaszország ugyan késznek nyilatkozott a borvámzáradékának bizonyos mérvű korlátozására, de ez a korlátozás semmiesetre sem jelenti a teljes megszüntetést. A szerződés felmondása, melytől annak idején olasz részről óvtak, tarthatatlan helyzetet teremtett. A tárgyalások legkedvezőbb esetben is csak november havában indíthatók meg. Ha az új szerződés mindamellett nem köttetne meg idején, akkor az 1903. év végén vagy vármháboru előtt állunk vagy pedig a szerződés felmondását rövid időre, pl. hat hónapra fel kellene függeszteni. Luzzatti olasz képviselő ez utóbbit feltétlenül szükségesnek tartja, annál is inkább, minthogy a borvámzáradéknak 1904. évi június végéig való fentartása már úgy sem válhatik a jövő

évi szüret javára. — **Borraktár Genuában.** A genuai kikötőben az olasz kormány támogatásával és 2.000.000 líra alaptőkével borraraktár létesült a bor, alkohol, olaj és egyéb árú beraktározására. Ezen társulat működési programjából a következőket közöljük:

A raktár elfogad borokat, alkoholt, szeszes italokat s más élelmiszereket, nevezetesen olajat, foltéve, hogy kellő hely van s az árú állapota minden tekintetben kifogástalan.

A társaság felelősséget vállal az árú megőrzését illetően, nem felel azonban a törékeny tárgyak eltöréséből, rossz csomagolásból, folyékony anyagok kifolyásából s bármely más az üzletvezetőségtől nem függő körülményekből eredő károkért.

Az igazgatóság magára vállalja: a) az árúnak a hajóról vagy a vasuti állomásokról való átvételét s az illető vámműveleteket; b) a letétben levő vagy érkező árú továbbállítását; c) az árú terhére szóló váltók bemutatását s beváltását, a költségek és az árszabás szerinti provízió megtérítése mellett.

A behajtott összegek — a raktározási díjak s egyéb esetleges költségek, valamint az eladási költségek levonásával — az igazgatóság pénztárában őriztetnek, a letéteményező vagy más jogosult rendelkezésére, az elévülés határidejéig minden kamattal együtt.

A raktárdíjak bármily árura nézve tíz-tíz napi tartamra számíthatnak. Az első tíz nap egészben számíthatik, ennek elmúltával a díjak 5—5 naponként fognak számíthatni.

Minden letéteményezett árurol az igazgatóság a letéteményező nevére kiállít: a) letéti vevényt az egyszerű megőrzésű árukról, mely át nem ruházható (2. számú minta), b) letéti bizonyítványt és zálogjegyet (Warrant). Ez okmányok kiszolgáltatása egyértelmű az árúknak az igazgatóság által történt átvételével.

A zálogjogilag le nem kötött árú a tulajdonos írott meghagyására kiadatnak, átruházhatnak vagy elszállíthatnak.

Azon árú, melyekről letéti bizonyítványok és zálogjegyek lettek kiállítva, csakis akkor adatnak ki, ha a két okmány a jogos tulajdonosok által kellőleg nyugtázza visszaadatik az igazgatóságnak.

Az árú csakis az azokat terhelő összes költségek, díjak s visszatérítések lefizetése után vihetők ki a raktárból.

A letétbe helyezett összes árú beraktározáskor biztosításnak vannak alávetve.

A rendelkezés pontosan megállapítja az egyes raktározási, be- és kirakási, mértékhitelítési, továbbá az árak kezelése körül felmerülő illetékeket; ugyancsak intézkedik a tűzbiztosítási díjak kiszabására is.

Anglia. Ideiglenes kereskedelmi szerződés Angliával. A Németbirodalom részéről az angol gyarmatoknak a legtöbb kedvezményt biztosító szerződés meghosszabbítását bizonyos korlátozásokhoz és feltételekhez kívánják kötni. Főleg a Kanadából, Dél-Afrikából, stb. származó árú vámkezelésénél kívánják eme korlátozásokat életbe léptetni és a feltételeket minden kétséget kizáró módon a szerződés szövegébe felvételni.

Németalföld. Gyümölcs és borbevétel. Anémetalföldi piacokon a Magyarországból származó alma, körte, dió és egyéb közönséges gyümölcs, ugyancsak mák kelendőségre számíthatnak, még pedig nemcsak ezen cikkek nagy fogyasztásánál fogva, hanem mivel ezen termelvények — délibb fekvésünkönél fogva — előbb kerülnek nálunk a piacra, mint Németalföldön.

Németalföld borbevétele jelentékeny, miután

„AGRARIA” magyar gépforgalmi részvény-társaság a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resiczai mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe! Tiszta aczélananyag saját hámorainkból.

Eltörhetetlen téglaczélekefejej. Pánccélaczel-kormánylemez. Magasított aczel-ekfejej. Porvédő kerekek. Aczel gerendely.

Rövidített levélcim: „Agraria” Budapest, V., Váci-ut 2. Sürögöncim: „Agraria” Budapest.

Csak kitémasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk. Kérjük árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetik.

Ekegyártás terén legelső-rangu magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

saját b
a fran
bort is

nem k
alig ke
magyar
azonba
hirdeté

az euró
hir sz
ugyan,
egyezm
szállom
remény
jelentke
megköt
az opti
Államo
séggel
az egy
várhatr
érezet
nem go
kötésén

A ko

No

jében j
évível
ban áll
Wolens
tovább

a mult
tak a k
két nagy

Németor
konjótér
szerezh
szeg leg

utazva,
viszonyo
vább a
reszkedő

teket, k
helyisége
Fürthben

saját sz
mint a m
óra alatt
gesen hű

A h
ményét,
hazánk k

nélkülöz
már mag
alatt ily

Leitmerit
ban, Wag
ban Beck

nál sőt eg
Spaltban,
gazdasági

Ezen
peknek fe
letek alap
tással szo

komiofajt
adja a leg
meg, akh
melyikbő

karó, mely
egyenes v
növési, v
lombot, el

rokban st
ben való

Ezen
komlótrágy
istálló- min
guanóval,
salétromma

Martellinne

MAG

saját bortermelése nincs. Előnyben részesülnek a francia borok, azonban sok édes spanyol bort is fogyasztanak.

A bevitelre kerülő magyarországi bort majdnem kizárólag háziasításra használják, tisztán alig kerül fogyasztásra. A bordeaux-ihoz hasonló magyar borral lehetne talán üzletet csinálni, azonban csak nagyobb igyekezet és megfelelő hirdetés mellett.

Egyesült-Államok. Kereskedelmi egyezmény az európai államokkal. Hivatalosnak látszó berlini hír szerint egyes kormánykörök reménylették ugyan, hogy végtére sikerülni fog a kereskedelmi egyezmény megkötése az észak-amerikai Egyesült-Államokkal, mégis az utóbbi napokban ez a remény ha nem is szűnt meg teljesen, mégis jelentősen csökkent. Azok, akik az egyezmény megkötésében annyira bizakodtak, mindenesetre az optimisták közé tartozhatnak, mert az Egyesült-Államok bizony a mai körülmények között éppen-séggel nem látják szükségesnek és sürgősnek az egyezmény megkötését, míg ha tudnak és várhatnák, hogy előforduló esetben erőnket is éreztetni tudjuk és fogjuk, akkor valószínűleg nem gondolkoznának oly sokat a szerződés megkötésének szükségessége felett.

A komló értékesítése külföldön.

II.

Németországban a jelen évben utazásom idejében jól állott a komló és termése az előző évivel megegyezőnek becsültetett. Csak Aisgrundban állott gyengén a komló, míg Spalt körzetén, Wolensach, Mainburg, Au és Holledau vidékén, továbbá Württemberg, Baden és Elzászban jól és a múlt évi termésre jogosító kilátással állottak a komlóok. E részbeni tapasztalásaim értékét nagyban emelte, hogy azokat az ugyanakkor Németországban tanulmányuton lévő angol komlótermesztők és kereskedők társaságában szerezhettem meg, mely alkalommal Németország legfontosabb komlótermesztő vidékein átutazva, a komlótermesztési és mezőgazdasági viszonyokat alaposan tanulmányozhattam, továbbá a nürnbergi komlóvásárt, több komlókereskedő házat, komlókezelő és csomagoló intézeteket, komlóbizományosokat és ezek raktári helyiségeit, továbbá több németországi serfőzdét Fürthben Nürnberg mellett külön kiemelve, ahol saját szabadalmazott eljárással egy a nedves, mint a még zöld komló hideg levegővel néhány óra alatt megszárittatik és a komló mesterségesen hűtött helyiségekben raktároztatik.

A komlótermesztés egyik fejlesztő intézményét, a komlótermesztési és kísérleti telepeket hazánk komlótermesztése eddig sajnosan teljesen nélkülözni kénytelen, holott a külföldön ezek már magyokra fejlesztettek. Tanulmányutam alatt ily telepeket láttam Csehországban Saaz és Leitmeritzben, Délnémetországban, Weihenstephanban, Wagner dr. tanár vezetése alatt Altenstadtban Beckenhaut C.-nál, Oberhoffenban Stambachnál sőt egyes komlótermesztő községekben, mint Spaltban, valamint Angolországban a Wyei gazdasági iskolánál.

Ezeknek a komlótermesztő kísérleti telepeknek feladatát képezi az ott véghezvitt kísérletek alapján a komlótermesztőknek biztos utmutatással szolgálni, hogy az egyes vidékeken mely komlófajták felelnek meg a legjobban, melyik adja a legfinomabb terméket, melyik nem felel meg, aklimatizálódik nehezen, melyik ad durva, melyikből, vagy kis termést, melyik diszlik jobban karó, melyik sodronyművelésnél s ez utóbbinál egyenes vagy ferde vezetéssel, melyik fajta gyors növéssé, vagy melyik hajt erős vagy gyenge lombot, előbbi nagyobb távolságot, utóbbi a sorokban sűrű négyzetes vagy háromszögű kötésben való ültetést igényelve.

Ezenkívül a telepeken a legkülönbözőbb komlótrágyázási kísérleteket is végrehajtják, úgy istálló- mint műtrágyával és komposztal, komlóguanóval, szuperfoszfáttal Thomas-salakkal, chilisáléttrommal, kainittal, kénsavas amoniakkal, Martellinnel stb.

A komlótermesztők a kísérleti telepen véghezvitt kísérletek alapján szerzett tapasztalatok segítségével sok felesleges munkától és költségtől óvatnak meg, melyekre a természetőknek különben maguknak kellene vállalkozniok; de azonkívül a termelés biztos utbaigazítást nyerve, egyes vidékeken egyöntetűvé válnék s ezzel úgy a komlókereskedő, mint a sörgyárosnak lehetővé tétetnék, hogy nagyobb mennyiségű kiegyenlített árut egyszerre bevásárolhasson.

Mivel a komlókeretek létesítése sok költségbe kerül, nagyon fontos a termelőre, ha már előre tudhatja, mely fajtát ültesse, nehogy komlótelepítési költségei veszendőbe menjenek. Ebben a tekintetben nekem is sajnosan kellett a korai komlóval telepített ültetvénynél előzetes tapasztalat hiányában négy évvel való termelés után a komlónak semmirevalóságáról a mi viszonyaink között meggyőződnöm, amelynek költségeit megtakaríthattam volna, ha valamelyik kísérleti telepen előzőleg nálunk is kísérletek tétettek volna.

Kiegészítésként a természetési kísérletekre előzőleg tett javaslatomhoz, olyan komló *conditionál* és kísérleti állomás létesítését is kívánatosnak tartom, mint amilyen Angol- és Németországokban, továbbá Ausztriában, nevezetesen pedig Csehországban, Prágában az árpa, maláta, komló- és erjesztő iparokra nézve Coudonszky igazgató vezetése alatt fennáll.

Ezt az intézetet tanulmányutam folyamán nevezett igazgató kalauzolásával behatóan szemle alá venni nyíltott alkalmam, s itt a komló pikkelyei, a szár, a lupulintartalom stb. vizsgálata kötötték le főleg figyelmemet.

A komlóvizsgálatok eredményéről az intézetben szerkesztett táblázat azon sajnos adataiból kifolyólag, mely szerint a magyar komló minőség szempontjából az utolsó kategóriába állítandó, látogatásom alkalmával azt a kérelmet intéztem az intézet igazgatójához, Coudonszky urhoz, hogy a magyarországi, különösen pedig az erdélyi komlóknak újabb és behatóbb megvizsgálása céljára, neki komlómintákat küldhessek, amelyek vizsgálata után meggyőződhetik, hogy a magyar komló a saazinnal nem sokkal alárendeltebb minőségű, mint ahogy a cseh komlókereskedők azt ilyen értékűnek veszik, mivel különben nem volnának évek hosszú sora óta annak rendes vásárlói.

Coudonszky igazgató ajánlatomat készséggel elfogadta, és megjegyezte, hogy a magyar komló az osztályozásnál neki jutott minőségi fokozatnál tényleg sokkal jobb s különösen annak állata és zamata kiválóan finom. Az utóbbi években, főleg pedig amióta a württembergi fajta helyét mindinkább a saazi, auschai és még leginkább bevált angol golding foglalják el, a termék általában igen sokat javult. Felemlítendőnek tartom egyébként, hogy a magyar komló előbb említett kedvezőtlen bonitálása annak a körülménynek tulajdonítandó, hogy a Coudonszky igazgató vizsgálatai alatt, aul szolgált mintákat Magyarországi komlókból egy sörgyár szolgáltatja még pedig a legújabb minőségekből!

Meg vagyok győződve, hogy az újabb vizsgálatok alapján komlónk kedvezőbben fog osztályoztatni, mint ahogy azt tényleg meg is érdemli.

Nagyon ajánlatosnak vélem, hogy már a jövő évtől kezdve július vagy augusztusban nálunk is a németországiakhoz hasonló 2 napos komló bonitáló tanfolyamok tartassanak, úgy Budapesten, mint Segesváron. Németországban ezeket a tanfolyamokat Nürnbergben, Münchenben, esetleg más városokban évenként a német komlótermelők egyesülete szokta rendezni Faist Ágost egyleti ügyvivő vezetése alatt, továbbá Wagner dr. komlótermesztési szaktanár és Frankenthal Pál komlóbizományos — a komló legalaposabb ismerői egyikének — közreműködésével s azokon a komlókereskedők, sörgyárosok és komlótermesztők nagy számmal vesznek mindenkor részt.

A tanfolyamokon alkalmam nyílik a hallgatóknak a világ összes komlóféleségeivel a Frankenthal által rendelkezésre bocsajtott minták segítségével megismerkedni, azokat legkisebb részleteikben, u. m. a külalak, illat, zamat, lupulin-

tartalom a szár, pikkely, borda stb. tekintetében behatóan megvizsgálni és értéke szerint a gyakorlati utmutatásokhoz képest megbecsülni.

Frankenthal ur a velem folytatott megbeszélések során hajlandónak nyilatkozott a jövő évben augusztus elején nálunk pl. Budapesten és Segesváron ily komlóbonitáló tanfolyamokon előadások tartására, ha utazási költségei és díjazása fejében mintegy 500 korona neki biztosították.

Ily tanfolyamok tartására nálunk azért is nagy szükség volna, hogy a szokásos komlókiállításokon és díjazásokon a komló helyesen bíraltassék meg, amihez ez idő szerint alig ért valaki az országban; el volna továbbá osztatva az a téves nézet, melynél fogva mindenki a maga komlóját tartja a legjobbnak és mivel a tanfolyamokon saját komlójuk is valódi értékük szerint fognak megbecsülnetni, a sörgyárosok, végre az ország komlótermesztésének valódi értéke felől meggyőződést szerezzenek és a belföldi komló használatának mindinkább megnyerésvén elérhetjük, hogy komlótermesztésünk minden baján segítsünk.

Mindezek alapján komlótermesztésünk fejlesztése érdekében a jelzett komlóbonitáló tanfolyamokhoz nagy reményeket fűzök és azoknak nálunk leendő bevezetésére ismételve is kötelességemnek tartom a nagyméltóságú földművelésügyi miniszter ur magas figyelmét felhívni.

Csehország komlótermesztő vidékein tett utazásom alkalmával Saaz, Auscha, Leitmeritz, Polepp és Prágában a nagyobb komlókereskedő házakat, — különösen pedig azokat, amelyekről tudtam, hogy a magyar komlónak eddig is rendes vevői szoktak lenni, — a komlóüzlet felől való tájékozódás céljából fölkerestem és ez idei bevásárlásaiknak nálunk leendő ismételt megtételére felhívtam, amelynek annál inkább megfélelni ígérték, mivel Csehország komlótermesztése utazásom idejében vajmi gyengének ígérkezett.

Ennek a gyenge termés kilátásnak kell tulajdonítanunk, hogy a komlóvásárlók nálunk a komlót több természetők mindenkor koczkázattott üzletet képeznek, melynél az egyik fél veszteséget szokott szenvedni s a vesztek, sajnos, többnyire a természetők, miért is az előre a karón való eladástól a természetők lehetőleg óvakodjanak.

A komló szárítását illetőleg utazásom alatt azt a benyomást nyertem, hogy a nálunk használatban levő czélszerű levegőn szárító pajtkakkal az előállított áru színe, a lupulin konzerválása és piaczképessége tétele tekintetében teljesen meg lehetünk elégedve, előre feltételezve azonban a komló jó szedését és gondos kiválasztását.

Ugy a sörgyárosok, mint komlókereskedők szárító berendezésünk és eljárásunkat, melynél a komlóliszt megpörkölődése vagy a lupulin megbarnulása nem fordulhat elő s az áru többnyire jó színnel bír, megfélelően méltányolják.

A mesterséges, vagyis fűtésre berendezett komlószárítók, habár újabbán többnyire igen jó és megbízható szerkezettel bírnak, mégis tekintettel arra, hogy még sok hibás szerkezetű is fordul elő, azok berendezése nagy elővigyázatot és körültekintést tesz kívánatosná.

Angolországban a mesterséges komlószárítók nagyrészt nyitottak és szénrel fűtetnek. Elzászban szintén még kezdetlegesek, míg Holledauban a Wollenzachi szárító már jónak mondható. Még jobban tetszettek nekem a Csehország és Dél-Szürriában elterjedt, Löschner és Linhardt Rakonitz-féle szárítók, amelyek bárkinek ajánlhatók. Az Anderlik és Huber-féle szárítók csak nagy üzennél használhatók és igen költségesek. A meglehetősen elterjedt de már régi Hajek-féle rendszerű szárítón kívül még sok más szárító berendezés létezik, amelyek azonban többnyire kisebb-nagyobb mértékben hibásak vagy egyáltalán nem nekünk valók. Ezért tehát ismételtén is felemlítem, hogy a nálunk többnyire szép augusztus és szeptember havi időjárás mellett

TATAI DARABOS SZÉN TOJÁS és TÉGLA BRIKETT

BÁNYÁK: Tata, Királd, Sajó-Szent-Péter, Dorogh, Tokod, Ebszöny. — EBSZÖNYI MÉSZ.

MAGYAR ÁLTALÁNOS KÖSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 19.

lokomobilnál, gőzekénél teljesen pótolják a porosz szenet, e mellett sokkal olcsóbbak, használatuk nagy megtakarítást eredményez.

legezelszerűbb, ha levegőn szárító nádkeretes szárító-pajtaíknál megmaradunk.
Utazásom alatt a komlótermesztők, kereskedők és bizományosokkal folytatott megbeszélések és információk alapján a komlóüzlet állásáról és az idén várható komlótermesztés becsléséről nyert felvilágosításokat az alábbiakban foglalhatom össze.

A németországi komlótermesztők egyesülete a világ komlótermesztését következőképp becsülte meg:

	1902. évi termés várható termés métermáza	1903. évi termés várható termés métermáza
Bajorország	272,000	270,000
Württemberg	68,000	70,000
Baden	30,000	30,000
Elszász	65,000	70,000
Poroszország stb.	26,000	30,000
Egész Németország	461,000	470,000
Franciaország	50,000	60,000
Csehország	138,000	90,000
Ausztria többi részei és Magyar- ország	54,000	60,000
Belgium és Hollandia	68,000	35,000
Oroszország	50,000	80,000
Angolország	306,000	450,000
Amerika	309,000	320,000
Ausztrália	15,000	15,000
Összesen	1,451,000	1,580,000

Habár az 1903. évi komlótermesztés utazásom idejében az előző évi termésénél mintegy 130,000 mázsával nagyobbra volt becsülhető, az időközben előfordult kedvezőtlen eseményeket figyelmen kívül hagyva, a komló áralakulás viszonyai az idén mégis kedvezőbbek, mert míg a tavalyi évben az új termésítéshez mintegy 400,000 mázsa régi komlókészlet járult hozzá, addig az idén ez a készlet az eddig még nem tapasztalt csekély, alig 100,000 mázsányi mennyiségre szállott alá, úgy, hogy az új évad végeredményében mintegy 170,000 mázsával csekélyebb komlómennyiséggel veszi kezdetét, mint az előző évad s a komlószükséglet, illetve fogyasztás a sörtermelés állandó emelkedése folytán viszont az idén bizonyára szintén emelkedő, vagyis nagyobb leend s így joggal jó komlóárakat várhatunk.

Ha pedig az új komlótermesztés Angol-, Német- és Csehországban meg Amerikában a becsült mennyiségnél csekélyebb maradna, úgy az árak bizonyára annyira emelkednének, hogy nálunk is 100 kgr.-ként 360-400 korona és még több lesz elérhető.

Nem haghatom azonban a komlóár esélyeinél azt a szabályt említetlenül, hogy a komlótermesztő elfogadható jó áraknál az első kedvező árkinálatot lehetőleg ragadja meg, mert így számadását hamarabb megtalálja, mintha további áremelkedés reményében tülpeksülje magát és később a kezdetben kínált árnál is jóval olcsóbban kénytelen komlóját odaadni.

Jelentésemet, azzal a kívánsággal fejezem be, hogy komlótermesztőink a világpiacztól való távolságunkra való tekintettel a sörgyárosokat megfelelő termék előállításával a közvetlen komlóbevásárlásnál minél inkább megnyerni igyekezzenek, a komlótermesztést olyan jól üzzék, amint csak lehetséges, finom komlóját ültessenek, azt jól ápolják, helyesen szedik, gondosan válogassák, szárítsák. Fáradságuk így bizonyára jutalomra talál és a mi szép magyar hazánk mezőgazdasága új jövedelmi forrással gazdagodik.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
OMGE. közleményei	1610
Zselénski Róbert gróf.	1609
Románia birtokpolitikája	1610
A komló értékesítése külföldön	1615
Tárca.	
Mezőgazdasági viszonyok Ausztráliában	1610
Üzeman.	
A haszonbérlet reformja	1911
Állategészségügy.	
A tőgy-gümőkóról	1613
Külföldi szemle.	1614
Levélsekreny.	1613
Vegyesek	1616
Kereskedelem, tőzsde.	1618
Szerkesztői Ezenetek.	1619

Véglegesítés. A m. kir. földmivelésügyi miniszter Szabó Dömét, a kolozsvári gazdasági tanintézethez beosztott ideiglenes minőségű gazdasági tanintézeti segédtanárt ezen állásában véglegesítette.

Kereskedelmi szerződésünk Olaszországgal. Rómából írják, hogy a monarchiával való szerződés meghosszabbítását a Morin miniszter elnöke alatt tartott tanácson egyelőre elhatározták. A meghosszabbítás 1904. év végéig állapított meg. A megállapodások tartalmát egyelőre titokban tartják, annyi mégis kiszivárgott, hogy a monarchia a borvámzáradékot teljesen kihagyni kívánta, Olaszország szilárd követelésére azonban megegyeztek abban, hogy a záradékot elhagyják ugyan, mindamellett az olaszországi borok a behozatalnál a meghosszabbítás időtartama alatt némi, bár az eddiginél kisebb mérvű, kedvezményben részesítendők lesznek. A megállapodás a magyar és osztrák kormány jóváhagyása alá kerül. Ha ez is megvan, akkor a részletek megállapítása következik. A végleges szerződés tárgyalását 1904. évi április hóban szándékoznak megkezdeni. A magyar és osztrák szőlőtermelők hihetőleg együtt fognak küzdeni az Olaszországgal való minden olyan kereskedelmi szerződés ellen, mely, ha csak ideiglenesen is, bárminő különleges kedvezményt biztosít az olasz bornak. Magyarországnak és Ausztriának nincs szüksége az olasz borra, melynek versenyével saját termelőinket rendszeresen tönkre tesszük. Nincs szükségünk a házasító borokra sem, melyet egyes borpancsolók olyan szükségesnek állítanak. A magyar, a tiroli, isztriai és dalmát borok egy mennyiségileg, mint minőségileg teljesen megfelelnek eme kivánalomnak és így teljesen pótolják az olasz bort. Azért, hogy az olasz bortermelést felsegítsük és hogy az olaszok kérdéses barátságát megtartsuk, éppenséggel nem kívánatos, hogy saját termelőinket juttassuk tönkre. Az osztrák mező- és erdőgazdasági érdekvédelmi központ jövő hó 8-ára az osztrák szőlőmivelőket és bortermelőket nagygyűlésre hívta össze, melyen az olasz boroknak bárminő kedvezményezése ellen erőlyesen tiltakozni kívánnak.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének mult üzletéről a napokban kiadott igazgatósági jelentés a szövetkezet öröndetes fejlődésének legutolsó adatait tünteti fel. A tagok száma az évben 58-al, az üzletrészek 121-el szaporodtak. Ennek értéke 24,000 K., úgy, hogy a szövetkezetnek ma 855 tagja van 2414 darab 482,800 K. üzletrészszel. A mult évi működés egyik kiemelkedő mozzanata a Délmagyarország részére Temesvárott felállított kirendeltség létesítése. Nagy gonddal igyekezett a szövetkezet a kisgazdák érdekeit munkálni s ez a hitelszövetkezet munkásságával karöltve sikerült is. Buzdításul a hitelszövetkezeteknek egyenként 100 koronás jutalmat osztott. Jelentékeny részt vett a hadsereg-ellátás munkájában is a szövetkezet. A hadsereg részére 50 százalékkal több gabonát szállított a mult évben. A kisgazdák részint hitelszövetkezetek, részint magánegyesülések útján bízták meg a szövetkezetet terményeik értékesítésével. Jelentékeny emelkedést mutat az áruosztály forgalma is. A szövetkezet több külföldön elismert gépet és eszközt hozott forgalomba, amelyet itthon, hazai munkásokkal készítettett el. A pénztárforgalom 22,099,082 korona 87 fillért, az összforgalom pedig 62,842,201 korona 33 fillért tett ki. A tiszta nyereség 52,070 korona 72 fillér, ebből 22,326 korona osztalékra, 10,000 korona tartalékalapra, 3609 korona szövetkezeti célokra, 12,700 korona nyugdíjalapra és jutalékokra jut, 2444 koronát pedig új számlára visznek át.

Új termésű (friss) tengerinek soronkivüli elszállítása a m. kir. államvasutakon. A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint, folyó évben is történt intézkedés az iránt, hogy az új (friss) tengeri morzsolt állapotban akár zsákokban, akár ömlesztett (á la rinfusa) állapotban kerül feladásra,

ez évi október hó 20-ikától kezdve visszavonásig, legkésőbb azonban jövő évi február hó végeig, soronkivül, minden egyéb kocsirakományt képező áru- és gabonaszállítmány előtt első sorban, de az új (friss) tengeri feladási sorrendjében rakassék a kocsikba és szállíttassék el.

Ifjúsági mozgalmak a gazd. tanintézetekből. A kassai gazd. tanintézetben fennálló gazdasági egyesület, f. hó 20-án tartotta meg alakuló közgyűlését, amelyen megválasztották az egyesületi tisztikart. Elnökké Krück Lajos, főjegyzővé pedig Magyar Jenő választották meg.

A debreczeni gazd. tanintézet hallgatóinak segélyegylete, Juhász Árpád tanár védnöksége alatt f. hó 19-én tartotta meg alakuló közgyűlését, megválasztva a tisztikart, amelynek elnöke Sommerfeld Arthur, alelnöke Báhy László lett.

A debreczeni gazd. tanintézet tanári testülete és hallgatói, kegyelettel ünnepelték meg Deák Ferencz születésének évfordulóját, amelyen a Hymnus eléneklése, Sommerfeld Arthur felolvasása és Halasy István szavalata után, Ormándy János tanár tartott ünnepi beszédet. A lelkes ünnepély a Szózat eléneklésével végződött.

Czukorhírek. A kallkuttai konzulátus jelentése szerint Indiába az 1902/3-ik pénzügyi évben 13,648,000 reis értékű cukrot vittek be, szemben az előző évi 15,418,000 reis értékű bevittel. A vámpótlékokról szóló 1902 évi XII. t.-cz. 1902 június 6-án lépett életbe és ezek a vámok a kiviteli jutalmat élvező Német, Osztrák és Magyarországot sújtották leginkább, úgy, hogy ezek bevitelük az előző évihez képest 75%-kal csökkent. Az így származó hiányt Egyiptom, Belgium, Jáva és Chinából fűdözték.

Az Egyesült-Államok pénzügyminiszteruma f. évi szeptember 17-én szabályzatot adott ki, mely szerint minden cukorbeviteli nyilatkozathoz származási bizonyítványt kell csatolni arról, hogy a cukor mikor és mely országban termeltetett, és ha a származási ország nem részese a brüsszeli cukoregyezménynek, úgy arról is, hogy a cukor nem származik olyan gyárból vagy finomítóból, amely kiviteli jutalmat fizető országból származó cukrot dolgoz fel. A származási bizonyítvány hiányában kiegyenlítő vám fizetendő, mely egyenlő valamely állam által fizetett legmagasabb kiviteli jutalommal. Ez tehát gyakorlati végrehajtása a brüsszeli cukoregyezménynek.

A német cukoripar körében fellépett kartellörökvések egészen váratlan eredményre vezettek. A répapfeldolgozó cukorgyárak nyersanyagvásárló-szövetségének alapítói családok, mert egyrészt a gyárak 1903/4-iki cukorkonjüngensének 25%-a kijelentette, hogy nem csatlakozik az egyezményhez: másrészt a többi gyárak egy Berlinben tartott gyűlésen elhatározták, hogy nem egyeznek bele egy nádezcukorgyár-szövetség létesítésébe; mert biztonszággal várható, hogy a finomítók eladó-szövetsége hat hónap lefolyása alatt amúgy is felbomlik és mert a szindikátusok alapítása a német cukoripar érdekeivel amúgy sem egyeztethető össze. Tényleg folytak is tárgyalások aziránt, hogy a német cukorfinomító-kartell ne márczius 1-én, hanem már október 1-én oszlássák föl.

Berlini főkonzulátusunk jelentése szerint, egy mult hó 25-én ott megtartott cukorfinomító-gyűlés azonban elhatározta a kartell további főtartását. Annyi azonban már most is bizonyos, hogy a kartellnek márczius 1-én tul való meghosszabbítása kizártnak látszik. Németország két legnagyobb cukorfinomítójára már ki is jelentette, hogy márczius 1-én föltétlenül kiválik a kartellből.

Gyümölcskiállítás Brassóban. Az Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület gyümölcsosztálya október 18-án Brassóban gyümölcskiállítást rendezett. A kiállítást nagy közönség jelenlétében Reimesch Frigyes tanár nyitotta meg határos beszéddel, amelyben az egyesület működését vázolta. A kiállításon közel 600 faj gyümölcs volt. A gyümölcskiállítással kapcsolatban gazdasági szerszámkiállítás is volt.

Háziipari tanfolyam. A Nyitra megyei G. E. a f. évi mezőgazdasági háziipari tanfolyamot Űrmény községben rendezti a téli hónapokban. A tanfolyamra 20 növendéket vesznek fel, akik

teljesen iszkesülnek. nyelv szöb évet betöl müvelet i községi bi kötelezets részesülne Nyitra megye anak Nyi

Born kereskedő muzeumot történeti, ből is be páratlanul is helyezni szüretéről, tásáról, v munkák g nek az ide jényképek, mivelésnél újdivatu m sebb sváje ből szárm a muzeum

Tehé kezét" tag sítettek, m valamelyikü végett elpu károsultak térítik. Na magukra, egy járvány biztosított pusztulhat nem tartot nagy mérv Országos A koczkázat kitéve, hog pusztul, bá csak bizony van a biz korona. Ily rendelkez volna teha az Országó desét venn

Teliv 11., 12. és XXIV-ik n következő r herceg tu megvette a 2500 koron ből: Prod kir. földm vezér 4 év ros 6000 k megvette a koronáért. rimus 5 év földmiv. m Miklós tul

A
Bud

teljesen ingyenes ellátásban és tanításban részesülnek. Felvételi feltételek: 1. a magyar nyelv szóban és írásban bírása, 2. legalább 16 évet betöltött életkor, 3. a négy számtani alapművelet ismerete, 4. feddhetetlen előélet, mi közösi bizonyítvánnyal igazolandó. A katonai kötelezettségnek eleget tett gazdák előnyben részesülnek. A felvétel iránt érdeklődők a Nyitrai megyei G. E. titkári hivatalához forduljanak Nyitrára.

Bormuzeum Zürichben. A zürichi borkereskedők elhatározták, hogy Zürichben bormuzeumot alapítanak, mely a *bortermesztést* történeti, művészeti és tudományos szempontból is bemutassa. Ebben a maga nemében páratlanul álló muzeumban azonkívül *könyvtárt* is helyeznek el, melyben a szőlőművelésről, a szüretéről, a szőlőbetegségekről és azok gyógyításáról, valamint a borkezelésről megjelenő munkák gyűjtenek. Külön osztályban gyűjtenek az idevonatkozó tárgy mindennemű *rajzok*, *fényképek*, illusztrációk, stb., valamint a szőlőművelésnél és bortermesztésnél használt ó- és újdivatu mindenféle eszközök. Végül a leghiresebb svájci borokból és a jobb bortermő évek-ből származó borokból minták helyeztetnek el a muzeum megfelelő osztályában.

Tehénbiztosítás. A „Nagykátai Tejszövetkezet” tagjai nemrégiben tehénbiztosítást létesítettek, mely nagyon üdvös dolog. Amennyiben valamelyikük tehene betegség vagy baleset végett elpusztul, úgy a szövetkezet tagjai a károsultaknak veszteségét egyetemlegesen megtérítik. Nagyon nehéz kötelezettséget vettek magukra, mert nem vették tekintetbe, hogy egy járványos betegség következtében a bebiztosított marhák részben, esetleg mind elpusztulhatnak. A „Nagykátai Tejszövetkezet” nem tartotta szem előtt az esetleges kockázatot nagy mérvét. Egész másként áll a dolog az Országos Állatbiztosítási Szövetkezetnél, ott a kockázatot megosztják országsszerte s nincs annak kitéve, hogy a bebiztosított marhájuk mind elpusztul, bármily legyen is a járvány nagysága, csak bizonyos százalékra vész el s akkor is ott van a biztosítási alaptőkéje, mely 400,000 korona. Ily tőkével pedig okvetlen kell hogy rendelkezzen egy ily vállalat. Ajánlatosabb volna tehát, ha a nagykátai gazdaközönység is az Országos Állatbiztosítási Szövetség működését venné igénybe.

Telivér mének eladása. Budapesten f. hó 11., 12. és 13. án a Tattersall telepen rendezett XXIV-ik menelkiállítás és vásár alkalmából a következő mének adtak el: Auersperg Ferenc herceg tulajdonából: *Fizess* 4 éves pejmen, megvette a m. kir. földművelésügyi miniszterium 2500 koronáért. Károlyi István gróf tulajdonából: *Prodige* 6 éves pejmen, megvette a m. kir. földmiv. miniszterium 6000 koronáért. *Pártvezér* 4 éves pejmen, megvette Debreczen város 6000 koronáért, *Count Niki* 6 éves pejmen, megvette a m. kir. földmiv. miniszterium 12,000 koronáért. Rohonczy Gida tulajdonából: *Pereg-rinus* 5 éves vil. pejmen, megvette a m. kir. földmiv. miniszterium 3000 koronáért. Szemere Miklós tulajdonából: *Ararat* 3 éves sötét pej-

mén, megvette Elers Vilmos Berlin ismeretlen ár. Üchtritz Zsigmond báró tulajdonából: *Cavalcanti* 6 éves pejmen, megvette a m. kir. földművelési miniszterium 4000 koronáért, *Kozma-öcsse* 6 éves sárga mén, megvette ugyanaz 10,000 koronáért, *Kranach* 4 éves sárga mén, megvette ugyanaz 6000 koronáért. Péchy Andor tulajdonából: *Scharbe* 6 éves pejmen, megvette a m. kir. földmiv. miniszterium 3000 koronáért. Königswarder Hermann báró tulajdonából: *Vendome* 3 éves pejmen, megvette Széchenyi Andor Pálgr. 5000 K.-ért. Lossonezy Gyula tulajdonából: *Zsiga báró* 3 éves sárga mén, megvette a m. kir. földmiv. miniszterium 5000 koronáért. Jankovich Bésán Gyula tulajdonából: *Markos* 3 éves sárga mén, megvette jobaházi Döry László 1000 koronáért, *Fuss* 4 éves pejmen, megvette a m. kir. földmiv. miniszterium 5000 koronáért. Sényi Sándor tulajdonából: *Kartal* 4 éves pejmen, megvette a m. kir. földmiv. miniszterium 6000 koronáért. Liptay Béla tulajdonából: *Ex-lex* 5 éves pejmen, megvette a m. kir. földmiv. miniszterium 12,000 koronáért. Egyedy Arthur tulajdonából: *Relford* 6 éves pejmen, megvette a m. kir. földmiv. miniszterium 2000 kor.-ért. Degenfeld Imre gr. tulajdonából: *Franc Macon* 4 é. sárga mén, megvette Schvarcz Jakab Okány 6000 K.-ért. *Ladon* 4 éves sárga mén, megvette a m. kir. földm. miniszterium 5000 koronáért, Festetics Tasziló gróf tulajdonából: *Dinamit* 4 éves sötét pejmen, megvette Vogronics Ödön 2000 K.-ért. Springer Gusztáv báró tulajdonából: *Or-dur* 9 éves pejmen, megvette Biedermann Ottó 2000 K.-ért. Jaross István és Vilmos tulajdonából: *Eclat* 9 éves sárga mén, megvette a m. kir. földm. miniszterium 3500 koronáért. Wilczek Vilmos gróf tulajdonából: *Bajnok* 8 éves sötét pejmen, megvette Ujhelyi József 1400 koronáért. Orsich Pál gróf tulajdonából: *Ponyvási* 5 éves pejmen, megvette a m. kir. földm. miniszterium 3000 koronáért. Blaskovich Elemér tulajdonából: *Nesze* 4 éves pejmen, megvette Karátsonyi Jenő gróf 5000 koronáért. Károlyi Mihály gróf tulajdonából: *Bogdány* 9 éves pejmen, megvette a m. kir. földm. miniszterium 10,000 koronáért. Mr. Redgrey tulajdonából: *Irrroy* 6 éves sárga mén, megvette a m. kir. földm. miniszterium 5000 koronáért. Szemere Miklós tulajdonából: *Baratore* 4 éves pejmen, megvette Parkas Ábrahám ismeretlen ár. Luczenbacher Miklós tulajdonából: *Vezér* 4 éves sárga mén, megvette a m. kir. földm. miniszterium 5000 koronáért. Andrassy Géza gróf tulajdonából: *Délezeg* 6 éves sötét pejmen, megvette a m. kir. földm. miniszterium 6000 koronáért. Teney Péter tulajdonából: *Vitéz* 3½ éves ang. félvér sárga, megvette a m. kir. földm. miniszterium 1500 koronáért. Bejelentett 61 darab telivér mén, ebből felhajtottak 59 dbot; továbbá bejelentett 5 darab angol félvér mén, ebből felhajtottak 4 darabot, összesen 63 drb. Ebből eladatott 32 drb, 2 drb eladott telivér mén ára ismeretlen. Az eladott 30 drb elkelt 140,000 koronáért, egy drb átlagára 4677 K., legmagasabb ár 12,000 K., a legalacsonyabb pedig 800 K. volt.

Hibakiigazítás. Lapunk 83. számában a „Buza és rozs jövedelmezőségéről” közzétett cikkben, az 1575. oldal 3. hasáb utolsóelőtti

bekezdésében a következő kifejezés: „nálunk csak 1/3-ad részét teszi (t. i. a rozs a buza szükségletének)” a következőképp értelmezendő: „nálunk csak 1/3-ad részét teszi a rozs a buza-szükségletnek”.

Nyilttér.

Szuperfoszfátot

Stassfurti kainitot

szavatolt 12.4% tiszta káli-23-24% kénasavaskáli tartalommal

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli-74-76% kénasavaskáli tartalommal

Kovasavas-kálit

(dohánytrágyázásra) továbbá mindennemű egyéb mútrágyaféléket azonkívül

Rézgáliczot

(98-99%) elismert kitünő minőségben legolcsóbban szállít a

“HUNGÁRIA”

MÚTRÁGYA, KÉNSAV ÉS VÉPVI IPAR RÉSZV. TÁRSASÁG
BUDAPEST, V., FURDO-UTCZA 8. sz.

1902. évi forgalom: 28000 hál.

Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönység
figyelmét

a budapesti gyapju-aukeziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg.
Az aukeziókra felküldött és „Gyapju-árverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.
Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

GYAPJUÁRVERÉSI VÁLLALAT
HELLER M. S TÁRSA
BUDAPEST,

V., Erzsébet-tér 13.

A szárított sertéstrágya

a legkitünőbb és legolcsóbb

trágyanem.

Állami szőlészeti és gazdasági tanintézeti kísérleti telepeken rendkívül előnyösnek bizonyult. Számtalan nagybirtokon fényes eredménnyel bevezetve.

Árajánlattal és felvilágosítással szolgál:

Budapest-Kőbányai trágyaszárító-gyár, Budapest, V. ker., MÉRLEG-UTCZA 13. szám.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonafőzsde.

(Guttman és Wahl budapesti termény-bizományi cég jelentése.)

Napijelentés a gabonafőzletről.

1903. október 23.

Készbuza: jó kínálat és ugyanolyan vételkedv mellett ma szilárd irányzatú volt. A malmok különösen a finomabb minőségek iránt mutattak jobb érdeklődést. Elkelt mintegy 35,000 mm. 5 fillérrel magasabb áron.

Rozs: kevés forgalom mellett tartott; helybeni egyenértékben azonnali szállítás mellett 6.10—6.22 1/2-ig, míg helyben 6.35-ig jegyzünk 3 óra.

Takarmányárpa: az irányzat e cikkben kellemes, helyben és Kőbányán azonnali szállítás mellett 5.40—5.75 K. érhető el.

Sőrárpa: valamivel szilárdabb. **Zab:** mérsékelt forgalom mellett csendes, változatlan; helyben 5.60 koronáig fizetik.

Tengeri: szilárd irányzatot követ; azonnali szállítás mellett 6.25 koronáig jegyez helyben, kocsira rakva.

Új-tengeri: azonnali szállítás mellett, budapesti egyenértékben 4.70—4.75 K-ig jegyez.

A mai tőzsdén következő eladások történtek hivatalosan:

Buza. Tiszavidék: 450 mm. 82 k. 8 K. 10 f., 150 mm. 81.5 k. 8 K. 10 f., 150 mm. 80.5 k. 8 K. 10 f., 200 mm. 81 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 97 f., 500 mm. 80.5 k. 8 K. 10 f., 150 mm. 80 k. 8 K. 00 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 05 f., 600 mm. 80 k. 7 K. 95 f., 400 mm. 78 k. 7 K. 90 f.

Hódmezővásárhelyi: 2500 mm. 79.5 k. 8 K. 02 f. **Fejérmegyei:** 600 mm. 78 k. 7 K. 87 f., 300 mm. 78 k. 7 K. 87 f.

Pestmegyevidéki: 150 mm. 82 k. 8 K. 00 f., 300 mm. 80 k. 8 K. 00 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 95 f., 500 mm. 79.5 k. 7 K. 87.5 f., 600 mm. 79.4 k. 7 K. 87.5 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 82.5 f., 1200 mm. 78.5 k. 7 K. 85 f., 300 mm. 78 k. 7 K. 90 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 90 f., 600 mm. 77.4 k. 7 K. 75 f. **Bácskai:** 300 mm. 78 k. 7 K. 95 f.

Szt-Tamási: 3000 mm. 78 k. 7 K. 92.5 f., 1300 mm. 78.8 k. 8 K. 00 f.

Verbászi: 4000 mm. 78.4 k. 7 K. 95 f., 1500 mm. 78 k. 7 K. 92.5 f.

Becskereki: 6300 mm. 77 k. 7 K. 63.75 f., 1400 mm. 77 k. 7 K. 55 f.

Dunai: 4400 mm. 76.5 k. 7 K. 52.5 f., 4300 mm. 75.5 k. 7 K. 52.5 f., 2500 mm. 77 k. 7 K. 60 f.

Pancsovai: 3500 mm. 74.5 k. 7 K. 25 f. **Rozs:** 200 mm. 6 K. 20 f., 300 mm. 6 K. 20 f., 200 mm. 6 K. 07.5 f. kp.

Árpa: 500 mm. 5 K. 70 f. kp., 100 mm. 5 K. 60 f. kp.

Zab: 200 mm. 5 K. 55 f. kp. **Buza:** Újvidéki: 6000 mm. 76.3 k. 7 K. 60 f.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-utca. 1903. október 23-án. A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 125 szekér réti széna, 31 szekér muhar, 23 szekér zsupszalma, 4 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — tengeriszár, 21 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbukkony, köles, stb.), 400 zsák szecska.

A forgalom közepes. **Árak fillérekben q-ként a következők:** réti széna 400—600, muhar 540—660, zsupszalma 300—320, alomszalma 250—280, takarmányszalma —, tengeriszár — kéve —, egyéb takarmány 500—500, zabosbukkony 520—500, lóhere —, luczerna —, köles —, sarju —, szalmaszecska 360—400. **Összes kocsiszám 208. Összes súly 249,600 kg.**

Szeszűzlet.

Igen szilárd irányzat mellett a szeszűzletben e héten élénk forgalom uralkodott és a szeszárok ugy azonnali, mint október—decemberi szállításra tartott áron zárulnak.

Bécsben az árak rohamosan emelkednek, az irányzat szilárd s kontingens nyersszesz 43.80 K-ig kelt. Helybeni és vidéki egyesült szeszgyárak változatlan szilárdan jegyeznek és finomított szesz adózva 145.50—146 K., adózatlanul 46.75—47 K-ig kelt nagyban.

Élesztőszesz igen szilárd és adózott áru 146.75 K-ig, adózatlan 47 K-ig kelt.

Denaturált szesz szilárd és hordóval együtt 36.5—37 K. kelt nagyban. Galiczia is 0.5 K. drágábban jegyez.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz gyéren volt ajánlva és nagyobb vételkedv mellett több tétel 36.5—37 K. lett eszközölve.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 38.50—39.50 korona.

Bécs, Kontingens nyersszesz 43.60—43.80 K.

Prága, 133.50 K. adózott tripló és 41.75— K. adózatlan szeszért.

Triest. — K., kiviteli szeszért 90%.

Budapesti heti jegyzés:

	nagyban	kicsinyben
Finomított szesz	145.50—146	147.50—148.50
Élesztőszesz	146	146.50—148.50
Nyersszesz adózva	143.50—144	145.50—146.50
Denaturált szesz	36—36.50	37—37.50

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénzfizetés mellett értendő.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

Vöröshere (Lóhere). Bár az összes természet vidékekről jó terméshírek érkeznek és a kínálat sem lett gyengébb, e héten az irányzat mégis szilárdabb, mint a múlt héten, miert is az árak emelkedtek. Azt hisszük nem tévedünk, ha azt állítjuk, hogy ezen árakat — melyek nincsenek arányban a jó természettel — az áru igen szép minőségeért fizetik, melynek a kereskedők nem tudnak ellentételni.

Luczernamag. Immár tudvalevő, hogy Amerikát kivéve, az összes természet vidékeken jobb a termés mint kezdetben hitték. Az árak ennek következtében csökkentek, olyannyira, hogy a hét végén lanya irányzat volt észlelhető.

Takarmányrépamag. Az árak még nem állapíthatók meg. Németországból igen jó terméshírek érkeznek, miert is alacsony árjegyzések vannak kilátásban. **Fehérhere.** A kínálat csekély. **Fümagvak.** Poa pratensis kivételével az irányzat lanya. **Baltacimamag.** Egy nagyobb tétel 50 kg.-ként 13 1/4 frtért kelt el ab állomás. **Jegyzések nyersáruért 50 kg.-ként Rudapesten.**

Vöröshere	56—62	korona.
Luczernamag	56—64	”
Fehérheremag	65—70	”
Baltacim	14—15	”
Komocsin fümag (Timotheus)	24—27	”

A központi vásárcsarnok árjegyzése nagyban (en gros) eladott élelmiszerek árainál.

A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezeze üzleti jelentése. 1903. október 23.

A forgalom a lefolyt héten is élénk volt. Nagyobb mennyiségben került felkúldésre a téli alma, mely megfelelően szortírozva jól értékesült, selejtes áru azonban nehezebben helyezhető el. A körteárak a bő termés következtében idén a tavalyi árak alatt maradtak. Vágott baromfi és vad a hidegebb időjárás folytán keresettebb. A burgonya irányzata is mutat némi javulást. Kifli burgonyát egy külföldi cég keres kivitelre egész kocsirakományokban. Vajban a hozatalok megcsappantak, mely körülmény árjavító hatása észlelhető. A tojásárak állandóan szilárdak.

Az árjegyzések ma a következők: **Husneműek jegyeznek:** marhahús 112.—120.— K., helybeli borjúhús 100.—130.— K., vidéki borjúhús 96.—112.— K., sertésbűs 112.—120 K.

Füstöltus (vidéki) kilogrammja 1.60—1.80 K., hazai sonka 1.60—2.— K.

Élő baromfi párja 2.40—3.20 K., rántani való csirke páronként 1.40—1.80 K., hizott liba 11.60 K., kacska 5.40—7.— K., hizott pulyka 7—8 koronával értékesül darabonként, vágott hizott liba 1.16—1.24 K., hizott kappan 3—3.60 K.

Teavaj (centrifugált): 1.80—2.20 K.-t, főzővaj 1.40—1.80 K.-t jegyez. **Tehénturó** kilója 16—20 fillérrel kelt el.

Zöldsgéflék: Burgonya (waggonáru): sárga 3.40—4.— K.-t, rózska I. rendű 2.90—3.60 K.-t, kifli 7—8 K. jegyeztetik mm.-kint.

A hagyma ára nyomott, felkúldése nem ajánlatos. **Gyümölcs:** chasselas szőlő 36—40 fill., dinka 30—36 fill., passatutti 44—50 fillér kg.-kint. **Alma,** arany-parmen, Jonathan, Törökbalint 50—60 fillérrel, II. apróbb, vegyesáru 36 fillérrel, III. osztályu 14—20 fillérrel kg.-kint.

Tojás: Bácskai 78—80 K.-val, erdélyi apróbb áru 72—75 koronával jegyeztetik.

Az Erzsébet-Gőzmalom-Társaság üzleti tudósítása a „Köztelek” részére. Budapest, 1903. okt. 22-én. Kötelezettség nélküli árak 50 kilónként, zsákostul, összesúlyt tiszta súlynak véve, a budapesti vasúti és hajóállomásokhoz szállítva:

buzaliszt:	
Sz.:	0 1 2 3 4 5 6 7
Ár:	12.90 12.50 11.80 11.50 11.20 10.60 10.— 9.20 8.20
8-as takarmányliszt buzakorpa finom goromba	
	5.90 3.80 4.—
Rozsliszt:	
	0 0/I I I/B II II/B SR III
	10.80 10.40 9.90 9.60 9.20 8.50 6.60 5.60

Lujza gőzmalom r.-t. jelentése a „Köztelek” részére. Budapest, 1903. okt. hó 22-én. **Nettó-árak 50 kg-ként, Budapesten, elegysúly tisztasúlyként, zsákostul. Kötelezettség nélküli.**

Szám:	0. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.
Ár K.:	12.80 12.40 11.80 11.40 11.— 10.70 9.80 9.10
	7 1/2 8.
	8.10 6.—

Korpa:		F.	G.
Ár korona:		4.—	4.30
Rozslisztárak:			
0	O/L	I. FR.	II. II/b. III. Rkorpa
K.:	11.10	10.70	10.30 9.90 9.50 8.80 7.50 4.60

Hedrich és Strauss „Királyalom” üzleti tudósítása a „Köztelek” részére. 1903. okt. 23-án.

Rozsliszt	
Szám:	0 O/L I. WR. II. II/B III
Ár: Kor.	10.60 10.20 9.80 9.80 9.30 8.10 7.30
Köleskása:	
Szám	0 1 2 3
Ár: Kor.	12.— 11.50 11.— 10.50 9.75
Kukoriczadara: finom (polenta) közép goromba	
Kor.	9.— 10.50 10.50
Rizstakarmányliszt Királyalmi dörce Takarmánydara	
0.— K.	5.20 K. 4.80 K.
Rizskorpa Rozskorpa	
0.—	4.70

Áraink 50 kg.-ként, helyben, elegysúly tisztasúlynak véve, zsákkal együtt értendő.

Budapesti lóvásár.

1903. október 22.

Főlhajtattott:	Árak (drb-kint korona)
Jobb minőségű hátszló	— drb
Könnyű kocsiló (jukker)	25 ” 260—400
Nehéz kocsiló (hintós)	16 ” 200—270
Igás kocsiló (nyugati vér)	30 ” 300—380
Ponny	— ”
Fuvaroslovak	80 ” 100—240
Paraszlovak	450 ” 86—120
Alárendelt minőség	71 ”
Összesen	672 drb

Eladatlan maradt — 365 drb **Irányzat:** a vásár hangulata közepes.

Budapesti vágómarhavásár.

(Eredeti tudósítás a „Köztelek” részére.)

1903. október 22.

Főlhajtás összege:	Minőség szerint:
Új főlhajtás	4879 drb
Múlt vásárról visszamaradt	37 ”
Összeg	4916 drb
Eladatlan maradt	88 drb
Származási hely szerint:	
Magyar eredeti	808 drb
Magyar tarka	290 ”
Szerbiai marhák	3802 ”
Horvátors. marhák	— ”
Boszniai marhák	16 ”
Összeg	4916 drb
Nem szerint:	
Elsőrendű hizott	273 drb
Másodrendű	3842 ”
Alárendelt minőség	612 ”
Növendékmарha	16 ”
Bivaly	173 ”
Összeg	4916 drb
Bika	
Ökór	209 drb
Tehén	3991 ”
Bivaly	716 ”
Összeg	4916 drb

Á r a k

(100 kilogr.-kint élősúlyban minden levonás nélkül fillérekben)

	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	66—76	60—64	52—58
Tarka hizott ökör	70—78	62—68	50—60
Szerbiai ökör	—	52—73	—
Tehén	—	42—50	—
Bika	—	50—64	—
Növendékmарha	—	51—72	—
Bivaly	—	36—50	—

Irányzat: közepes, első minőségű hizott marhák ára változatlan, közepes és gyenge minőségűeknél 1—2 korona áresés észlelhető.

Budapesti szurómarhavásár.

1903. október 22.

Főlhözött:		Á r a k (kilogrammonként élősúlyban vagy vágósúlyban fillérekben. I. oszt. II. oszt.)
Magyarországból élő borjú szurott	341 drb	84—112
Ausztriából élő borjú szurott	3	—130
Magyarországból élő bárány szurott	—	—
Ausztriából élő bárány szurott	—	—
Összesen	344 drb	—

Irányzat: élénkebb, árak javultak.

Budapesti gazdasági és tenyészmárvahavásár.
(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1903. október 22.

Főlhajtott:	Árak
	(drb-kint K.-ban)
Elsőrendű magyar jármos ökör	32 drb 350-385
Másodrendű „	22 „ 350-385
Alarendelt min. magy. járm. ökör	22 „
Tarka növendékfinó	„
Hizlalnivaló tinó	„
Tarka fejős tehén	89 „ 350-385
Bonyhádi fejős tehén	93 „ 280-370
Jármos bivaly	„
Tenyészbika	„
Összesen	236 drb
Eladatlanul maradt	32 „

Irányzat: élénk.

Budapest ferencvárosi sertésconzumvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1903. október 16-tól október 22-ig.

Heti főlhajtás	Erkezett	Erkezett	Sertésköz-	Eladat-
összege	waggon	összesen	vágóhidre	lanul ma-
		darab	elszállítá-	radt
			tott	
okt. 16-tól	50	1894	1940	—
okt. 22-ig				

Napi árak fillérekben						
Nap	Óreg ne-	Kanlotti	Páron-	Páron-	Könnnyű	Husos
	hez pá-		ként	ként	220 kgr.	fajta
	ronként		300 kg.	220-300	220 kgr.	
	280-350		felül	kg.		
okt. 16.	94-96	—	96-101	94-98	92-94	
okt. 22.	94-94	—	98-100	91-100	88-96	

Árak élőszuliban levonás nélkül jegyzetnek.

Irányzat: közepes, árak változatlannak.

Budapesti kőbányai sertéspiac.

(A kőbányai m. kir. állategészségügyi hivatal jelentése a „Köztelek” részére.)

1903. október 21.

Állomány:	drb	Elszállítás:	drb
Sertésállomány volt	39284	Budapesti fogyasztásra	2411
mult hét végén		Vidéki fogyasztásra	1543
E héten érkezett		Bécsbe	445
Magyarországból	142	Ausztriába	240
E héten érkezett		Zsiradékgyárba	38
Szerbiából	2713		
Állomány összege	42139	Összeg	4677
Elszállítás	4677		
Marad állomány	37462		

Hizottsertés-árak:

(Megállapodás szerinti súly és 4% levonással kgr.-ként. Magyar öreg nehéz, párja 400 kg.-on felül 102-106 fill. 300-400 kg.-ig 102-106)

(Az alábbi árak páronként 45 kg. súly és 4% levonással kilogrammonként.)

Magyar fiatal nehéz párja	300 kg.-on felül	112-118 fill.
„ közép	250 „	112-118 „
„ könnyű	200 „	112-118 „
Szerbiai nehéz párja	260 kg.-on felül	112-116 fill.
„ közép	250 „	108-112 „
„ könnyű	240 „	108-112 „

Irányzat: változatlan élénk.

Soványsertés-árak:

(Az árak 4% levonással élőszuliban értendők kg.-onként.)

Óreg 2 éves fölül	92 tól 100-ig
Óreg 2 éves	92 „ 100 „
Süldő részen átment	112 „ 116 „
Süldő részen át nem ment	88 „ 96 „

Irányzat: változatlan élénk.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás Url Rezső sertésbizományos (VIII. ker. József-körut 22.) a „Köztelek” részére.)

1903. október 21.

	kilogrammmig	fillér
Sertésveszenátment	60-100	140-130
„	100-120	130-128
„	120-160	128-120
„	160-200	120-118
Sertésveszen át nem ment	60-100	120-116
„	100-120	116-110
„	120-160	110-106
„	160-200	106-108

Irányzat: üzlet változatlan szilárd.

Bécsi szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1903. október hó 22.

Főlhözatal:	Árak
	(kilogrammonként élőszuliban, Hasiá nyuliban)
	I. oszt. II. oszt.
Élő borjú	3120 drb 104-118
Leölt borjú	61 drb
Leölt bárány	2364 „
Élő sertés	1252 „ 100-112
Leölt sertés	599 „
Leölt juh	—
Összesen	7396 drb

Irányzat: a borjувásáron a gyengébb kinálat folytán a hangulat élénk és szilárd és prima borjak 2. gyengébb minőség 4 fillért nyert árban.

Bécsi sertés vásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1903. október 20.

Főlhajtás.	Származás szerint:	drb.
Minőség szerint:	Magyarországból	
Hussertés	husos	6266
Zsirsertés	Magyarországból	
	zsirfajta	5250
	Galicziából	
	Ösztr. tartományokból	60
Összesen		11576

Eladatlan maradt

Összesen 11576

Árak: (kilogrammonként élőszuliban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendű nehéz magyar	100-102 kiv. 103
Könnnyű és szedett magyar	89-93
Óreg nehéz és közép magyar	95-99
Német és lengyel husfajták	72-92

Irányzat: igen lanya, visszamenő árakkal.

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1903. október 22.

Főlhajtás:	Árak:
	drb fillér
Magyarországból	—
Galicziából	3695
Ösztrák tartományokból	—
Összesen	3695

(Az árak kg.-ként fillérekben, élőszuliban fogyasztási adó nélkül értendők.)

Irányzat: a gyenge kereslet miatt a vásári hangulat lanya és az árak kg.-ként 1-2 fillérral hanyatlottak.

Ingtatlanok árverései (40,000 korona becsértéken felül.)

(Kivonat a hivatalos lapból.)

Október 26. Nyitrai	a tkvi ha- Hecht	170859
kir. tvszék	tóság Ede	
Október 26. Budapesti	a tkvi ha- Schmiedt	255904
kir. tvszék	tóság Odón	
Október 26. Szolnoki	a tkvi ha- Pólya	118113
kir. tvszék	tóság Béla	
Október 27. Budapesti	a tkvi ha- Weinberger	102696
kir. tvszék	tóság Ignác	
Október 27. Bpesti I-III. ker.	a tkvi ha- Zellerin	62170
kir. jbiróság	tóság Mátyásné	
Október 28. Budapesti	a tkvi ha- Werner	281635
kir. tvszék	tóság Ottó	
Október 28. Salgótarjáni	a tkvi ha- Kund	78680
kir. jbiróság	tóság Jenő	
Október 29. Mátészalkai	a tkvi ha- Szalkai	80228
jbiróság	tóság Sándor	
Október 30. Budapesti	a tkvi ha- Weinreb	1709524
kir. tvszék	tóság és Spiegel	
Október 31. Budapesti	a tkvi ha- Kalteczinszky	122830
kir. tvszék	tóság Balbina	
Október 31. Tordai	a tkvi ha- dr. Györfly	140478
kir. tvszék	tóság Gyula	
Október 31. Pécsi	a tkvi ha- Mihalovics	117000
kir. tvszék	tóság György	
November 2. Fehérgyarmati	a tkvi ha- Kállay	85670
kir. jbiróság	tóság Odón	
November 3. Hevesi	a tkvi ha- Ballai	92448
kir. jbiróság	tóság Sándor	
November 3. Budapesti	a tkvi ha- dr. Aigner	216242
kir. tvszék	tóság Imre	
November 4. Budapesti	a tkvi ha- Mandel	228271
kir. tvszék	tóság Vilma	

November 4. Budapesti	a tkvi ha- Schmidt	479600
kir. tvszék	tóság Alfréd	
November 5. Bpesti I-III. ker. kir. jbiróság	a tkvi ha- Gutwillig	825336
	tóság József	
November 6. Pécsi	a tkvi ha- Banflay	67035
kir. tvszék	tóság Simon	
November 6. Budapest	a tkvi ha- Mervay	208472
kir. tvszék	tóság Sándor	
November 7. Budapesti	a tkvi ha- Wisinger	62533
kir. tvszék	tóság Mór	
November 9. Budapesti	a tkvi ha- Stemmer	68693
kir. tvszék	tóság Lipót	
November 10. Debreczeni	a tkvi ha- Rosenthal	41936
kir. tvszék	tóság Dániel	
November 10. Budapesti	a tkvi ha- dr. Hirschler	
kir. tvszék	tóság Leo	
November 11. Budapesti	a tkvi ha- br. Kolisch	237522
kir. tvszék	tóság Ignác	
November 11. Bpesti I-III. ker. kir. jbiróság	a tkvi ha- Teschauer	108027
	tóság Venczel	
November 13. Budapesti	a tkvi ha- Kovács	302966
kir. tvszék	tóság A. Ernő	
November 13. Bpesti I-III. ker. kir. jbiróság	a tkvi ha- Teschauer	200649
	tóság Venczel	188423
November 14. Félégyházi	a tkvi ha- Feuer	44800
kir. jbiróság	tóság Lajos	
November 16. Gyergyó-szt-Miklósi	a tkvi ha- Zakariás	80000
kir. jbiróság	tóság János	
November 16. Budapesti	a tkvi ha- Techlár	170526
kir. tvszék	tóság Ferenc	
November 17. Ujpesti	a tkvi ha- Mühlrad	200649
kir. jbiróság	tóság Henrik	
November 17. Budapesti	a tkvi ha- Weyer sz. Hulka	
kir. tvszék	tóság Josefina	83213
November 23. Zilahi	a tkvi ha- Kethely	94400
kir. tvszék	tóság István	
November 23. Zombolyai	a tkvi ha- Heisse	58809
kir. jbiróság	tóság Gizella	
December 1. Budapesti	a tkvi ha- Manák	180611
kir. tvszék	tóság Vincze	
December 5. Ujpesti	a tkvi ha- Brenner	44400
kir. jbiróság	tóság Lipót	
December 29. Budapesti	a tkvi ha- Márkus	273698
kir. tvszék	tóság Géza	
December 31. Kőrmendi	a tkvi ha- Koltay	86969
kir. jbiróság	tóság Benő	
1904. Aradi	a tkvi ha- Zimmermann	
Január 22. kir. tvszék	tóság József	71382

Szerkesztői üzenetek.

Sch. I. urnak. *Sárvár.* A különnyomatokat a kiadóhivatal a napokban küldi.

K. I. urnak. *Ó-Földiek.* A leveles répaszeletet tessék úgy kazalba rakatni, mint a czukorrépat szokás — polyva, stb. hozzákeverése nélkül — és azt egyszerűen leföldeltetni. Ez a legegyszerűbb és elég jó eljárás.

K. E. urnak. *Kis-Csalómia.* A fűzvestző eladást tessék lapunk hirdetési rovatában közzé tétetni.

R. M. urnak. *Pla-Galambos.* Sziveskedjék kérdésed megismételni mert anélkül nem válaszolhatunk.

R. S. *Murakeresztúr.* A hohenheimi egérfogókat tessék valamelyik nagyobb eszközkereskedésben, pl. Geittner és Rausch-nál megrendelni. (Budapest, Andrássy-ut.)

Elsőrangú hazai gyártmány!

2500 gözcseplőkészlet

és 100.000 különféle kisebb gazdasági gép üzemban.

Első Magyar Gazdasági Gépgyár

résztvény-társulat

Budapest, VI., Váci-ut 19.

Malomberendezésekre külön szakosztály.

A gazdálkodáshoz szükséges összes gazdasági gépek elismert kitűnő minőségben. Szakba vágó kérdésekkel kérjük hozzánk fordulni. Részletes felvilágosítással és árjegyzékkel szivesen szolgálunk díjmentesen.

Morzsolók Répavágók

Villámhárítók

készítését és felállítását templomokra, kastélyokra, gyárakra és gyári kéményekre szakszerű szerkezetben, elismert legjobb kivitelben, jótállás mellett eszközözi

Deckert és Homolka

elektro-technikai gyára

Budapest, VI., Izabella-u. 86.

Költségvetést ingyen.

Telephon, telegraph, házi sürgöny, villanyvilágítás, erőátviteli és elektroyógyászat gépek, motorok és dynamok tetszés szerinti nagyságban azonnal szállíthatók.

zz Legkitünőbb egyszerű szerkezetű zz

benzin és gázmotorok

jótállás mellett kaphatók:

BECK és GERGELY cégénél

BUDAPEST, V. ker.
Váci-ut 12. szám.
Tessék árjegyzéket
és ajánlatot kérni.

Magy. kir. államvasutak. CI. 1903.

HIRDETMÉNY.

Osztrák-magyar-boszniai vasúti kötelék (Helyesbítések a II. rész 2. füzetben.)
Az osztrák-magyar-boszniai vasúti kötelékben 1903. július hó 1-től érvényes II. rész 2. díjszabási füzetben az alábbi helyesbítések vezetettek keresztül.

A 23. lapon foglalt A) csomóponti díjszabásban Lukavác állomásnál a II. osztály díjtétele 192 fillérről 196 fillérré.

A 3. kivételes díjszabásban a 36. lapon a Laibach-Doboj viszonylatra nézve a) alatt foglalt díjtétel 357. fillérről 457 fillérré.

A 18. kivételes díjszabásban a 60. lapon a Graz-Donja-Tuzla viszonylatra b) alatt foglalt díjtétel 475 fillérről 473 fillérré, a Graz-Sarajevo viszonylatra ugyancsak b) alatt foglalt díjtétel pedig 769 fillérről 767 fillérré helyesbítették.

Budapest, 1903. október 19-én.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is.
(Utányomás nem díjazatik)

Gazdák ne vegyetek erőtakarmányt!

mielőtt meg nem győződtek a

MOLASIN

erő- és egészségi takarmány

kitünő használhatóságáról. Ezen takarmány jobb és olesőbb mint bármely más melasse takarmány s kitünő eredménnyel használható

lovak, tejelő-, hizó- és igásmarhák, juhok és sertéseknél.

Molasin nem tévesztendő össze kevés értékű, s mégis drágább, ugynevezett melasse erőtakarmánnyal, melylyel rossz eredményeket értek el. Ára egész vagon vételénél **4 korona 75 fillér** per 50 kgr. zsák nélkül, készpénzfizetés mellett, Pernhofen (Alsó-Austria) gyári állomástól.

➔ Prospektusok és minták kívánatra küldetnek. ➔

STEIN CAMILLÓ, Budapest, V., Mérleg-u. 11.

(Magyar Kiviteli és Csomagszállítási Részvény-Társaság) BÉCS, I., Bartensteingasse 8.

A „Molasin“ rendkívüli használhatóságának bizonyítékai:

A os. és ki. udvari istálló állandóan 4 év óta használja.
Wankó Alajos nagyfuvaros eddig 20 vaggont használt.
A Vienna General Omnibus Co. Ldt. B-es eddig 140 vagon Molasint rendelt.

A Döry József dombóvári ménese r ndelt:
1901-ben 5 vaggont,
1902-ben 7 „
1903-ban 11 „
1617 23 vagon.

Unghváry

László

(Czegledi) 300 holdas bor-
termő szőlőtelepének, továbbá
gyümölcs- és szőlőiskolájának
árjegyzéke megjelent, hol 5 krajczár-
tól felfelé nemes csemeték, 2 forinttól
felfelé sima és gyökeres szőlővesszők,
továbbá —10—18 forinttól felfelé saját-
termésű rendkívül finom újborok kap-
hatók. Ezenkívül mindenféle gyümölcsfa-
vadoncz, akác- és gleditschia-csemeték.
Tessék árjegyzéket (borról is)
kérni.

➔ Hitelt nyujtok ➔

1—2—3 évre (kamat nélkül): városok, községek, magyék
vizszabályozó társulatok, mérnöki hivatalok, szövetkezetek, nagyobb
uradalmak a más hitelképes testületeknek.
A hitelnyújtás szőlővesszőre és borra nem vonatkozik.

A szemétkben is kincset lelhetnek mindazok,

kik megismerkednek az országszerte elismert, kitünő szerkezetű és legolesőbb, **eredeti „Kalmár“-féle gabonatisztító gépek és rosták** sokoldalú előnyeivel. — Sziveskedjen **vagyongyűjtés czéljából** ezen kiváló magyar gyártmány legujabb ingyen árjegyzékét kérni: 1540

➔ **KALMÁR ZS. UTÓDA** különleges terménytisztító gépgyártól, ➔ melynek áttekintése után tisztában lesz ön a dolog valóságával.

AI

Irod

Alfa-

(tej

kézi-

Alfa-S

mint

Évi gy

Az

legtök

VAJKIVITEL! Friss vajjal, évi kötés mellett minden meny-
nyiségben a legmagasabb áron át-
vezetünk. **Külföldiesség!** Tejele-
pek és fűszereket készítek barmindféleg
és azok által formált vajnak átvétele.

Jahr

burgony

syrup- e

➔➔➔➔➔

1644

Gyöző

T

a l

az ü

épp

Ezen

hatós

Kal

a Th

Óvake

tól é

védg

= k

Alfa-Separator Részvény-Társaság, Budapesten.

Tejgazdasági gépgyár.

Iroda, raktár és gyártelep: Budapest, VI., Lomb-utca 11.

Alfa-Laval Separatorok
(tejfölöző gépek)
kézi- és erőhajtásra.

Alfa-Separatoraink eddig több
mint 560 első díjat nyertek.
Évi gyártás kb. 60.000 darab.

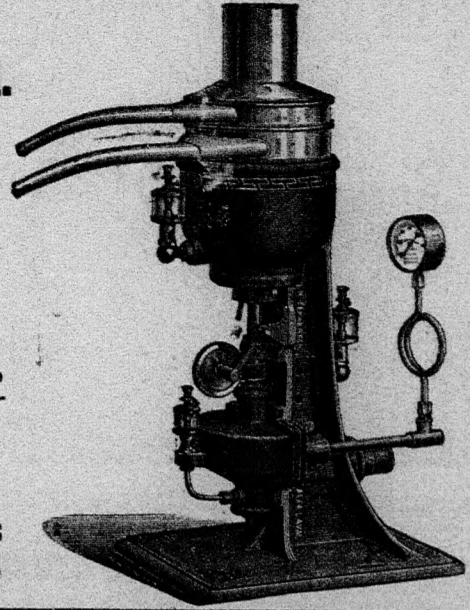
Az Alfa-Separator a
legtökéletesebb fölözőgép.

Tejszállító kannák,
Fejőedények,
Tejhűtők,
Előmelegítők és pasztörizáló
készülékek,
Vajköpülő és vajgyártó
gépek,
A sajtgyártás eszközei,
Tejvizsgáló készülékek,
Mindennemű tejgazdasági
eszközök és gépek

a legjobb kivitelben!

Tejszövetkezetek és
tejfeldolgozó telepek
berendezése s
újja alakítása.

Díjtalan tanácskozás minden
tejgazdasági kérdésben!
Árjegyzékek, tervek és
költségvetések bérmentve

VAJKIVITELI PRÍZS VÁROZAT, évi kétszáz mellett minden mennyiségben a legújabb és legkiválóbb tejszövetkezetek és tejszövetkezők berendezésére és azok által termelt vajnak átvételére.

Fontos a tejgazdaságban!

Minden gazdának tudnia kell, hogy vannak most modern tejgazdasági gépek, melyekkel a legtöbb és legfinomabb teavaj készíthető. Tejgazdasági és tejszövetkezeti berendezések, separatorok, vajköpülőgépek, vajgyurók, tejhűtők, tejkannák, tejvizsgáló készülékek és mindennemű a tejgazdasági szakba vágó szükségleti cikkek legelőnyösebben beszerezhetők

az Első Magyar Tejgazdasági Gép- és Eszköz-gyártótól
Fuchs és Schlichter
Budapest, VI., Jász-utca 7. szám.

Árjegyzéket, költségvetéseket, terveket ingyen és bérmentve küldünk szét, ugyancsak díjmentesen adunk tanácsot bármely tejgazdasági kérdésben. 1504

Magyar Olajipar Részv.-Társ.

IRODA: BUDAPEST. GYÁR: IX., Soroksári-ut 11. sz.
VII., Károly-körút 3. sz.

Vásárol:	Szállít:	1006
Lenmagot,	Repceolajat,	Petroleumot,
Repczét,	Lenolajat,	Carbolineumot,
Gomborkát,	Olivaolajat,	Tovothekenőcsöt,
Kendermagot,	Tökmagot,	Kocsikenőcsöt.
Napraforgót,	Ricinusmagot.	

Jahn betéti társaság Arnswalde-ban

ajánlkozik

burgonya-, tengeri-, buza- és rizskeményítő-gyárak valamint
syrup- és dextrin-gyárak berendezésére és átalakítására

»»»»»» Költségvetések és tájékoztatók díjmentesek. ««««««
Magyarországi vezérképviselők:

Győző Béla és Társa, Budapest, V., Lipót-körút 18.

Felten és Guillaume

kábel- sodrony- és sodronykötélgár részvény-társaság
BUDAPEST, V., Vízafogó 1458/60.

Gyárt: Mindennemű sodronykötelet.
Gőzekesodronyköteleket

szab. lapos, vagy gömbölyű osztályrészekkel. Mezőgazdasági üzemek-
hez szükséges felvonó- és erőátviteli-sodronyköteleket, stb. stb.

THOMAS-SALAK

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya

az összes kalászosok és kapások alá, valamint a rétekre. Hatása
éppen oly gyors, de tartósabb, mint a szuperfoszfáté.
Ezen kitűnő műtrágyát egy összfoszforsav, mint citromsavban old-
hatóság és porfinomság szavatolása mellett pontosan és
lelkismeretesen szállítja

Kalmár Vilmos, Budapest, VI. Teréz-körút 3.

a Thomas-salakgyárak, Berlin. W. vezérképviselője a magyar korona
országainak területén.

Óvakodjunk a hamisítások-
tól és csakie csillag
védegyvel ellátott zsá-
kokat vegyünk át.

Minden zsák élelm-
zárral és tartalom-
jelzéssel van ellátva

Próbára díjtalanul küldöm.

KÖLTŐGÉP

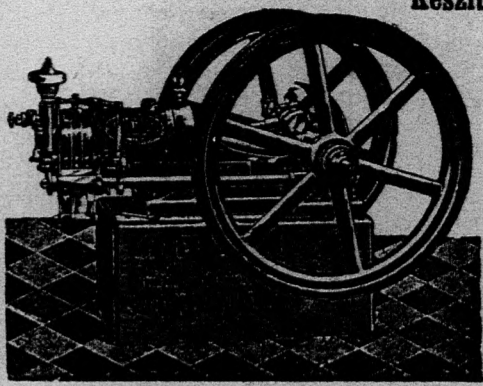
hasznot hajtó téli baromfi nevelésre. Pros-
pektusok bizonyítványokkal ingyen és bérmentve.

Magyarországból nagyszerű elismerő levelek.

Praktikus meglepő karácsonyi ajándék!

G. Mücke, Reisenberg bei Wien.

„MAYER“ gépgyár vas- és fémöntőde részvénytársaság, Szombathely

Készít: **Benzinmótorokat** 2-50 lóerig, stabil és locomobil alakban egyszerű könnyen kezelhető szerkezettel. Megbízható és legolcsóbb üzem gazdaság és kisipar részére!

Benzin-mótoros (lokomobil) cséplőkészleteket

560 mm-től 1250 mm. dobszélesség! Mindennemű gazdasági gépet mint különlegességet! Kötő szerkezetű borsajtókat minden nagyságban, kivált legjobb szerkezetű szabad. víznyomású (hidraulikus) borsajtókat.

Malomépítészeti: Uj hengerszékek, használt hengerek rovátkolása. Minden szakmába vágó gép gyártása.

Osborne D. M.-féle amerikai arató- és kaszáló-gépek magyarországi kizárólagos képviselősege.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kivánatra minden szükségletre külön költségvetés.

A magy. kir. államvasutak téli menetrendje.

Érvényes 1903. október hó 1-től.

A vonatok INDULÁSA Budapestről.

A vonatok ÉRKEZÉSE Budapestre.

A keleti pályaudvaron.			
vonat-szám	óra	perc	vonat neve
28	6 15	szv.	(Triest, Nagy-Kanizsa (Gyulafehérvár Nagyszeben, Kolozsvár, Tóvis, Máramaros-Sziget
604	6 50	gyv.	Bécs, Graz
10	6 50	szv.	Rutika, Berlin
802	7 10	gyv.	Belgrád, Brod
906	7 15	szv.	(Kassa, Munkács (Máramaros-Sziget
402	7 25	gyv.	Fehring, Graz
1302	7 30	szv.	Kassa, Csorba
1508	7 35	szv.	Gödöllő
318	7 50	szv.	(Zágráb, Fiume (Torino, Róma (Pécs, Vinkovce
806	8 10	szv.	Arad, Brassó
1006	8 15	szv.	(Zágráb, Fiume (Pécs, Brod
408	8 35	szv.	(Munkács, Máramaros-Sziget
2	8 50	gyv.	Bécs, Graz
506	9 00	szv.	(Kolozsvár, Brassó (Máramaros-Sziget (Stanislaw
806	9 35	szv.	Rutika, Berlin

Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat neve
944	12 00	tszsz.	Kis-Kőrös
8	12 20	szv.	(Győr, Bécs (Szombathely
310	12 35	szv.	Hatvan, Miskolc
820	1 30	szv.	Gödöllő
504	2 00	gyv.	(Kolozsvár, Tóvis, (Szatmár-Németi (Arad, Bukarest ¹⁾
802	2 15	szv.	(Bécs, Páris, London
4	2 15	szv.	(Fehring
510	2 20	sz. v.	Szolnok
20	2 25	szv.	Bicske
404	2 35	gyv.	Kassa, Lemberg (Bosna-Brod, Belgrád, (Konstantinápoly
904	2 40	szv.	Hatvan
312	2 40	szv.	(Pécs, Eszék (Gyékényes
1902	3 00	gyv.	Szabadka
910	3 10	szv.	(Adony-Szabolcs, Paks
1022	3 20	szv.	Rutika, Berlin
804	3 30	gyv.	Győr
16	4 30	szv.	Rutika, Berlin
308	5 20	szv.	Kolozsvár, Brassó
508	5 45	szv.	Gödöllő
322	5 55	szv.	Hatvan
314	6 25	szv.	(Zágráb, Fiume (Róma, Nápoly
1004	6 50	gyv.	(Máramaros-Sziget, (Stanislaw
22	7 25	szv.	Bicske
1510	8 10	szv.	Kassa, Csorba
1008	8 30	szv.	(Zágráb, Fiume (Pécs, Boszna-Brod
502	9 15	gyv.	(Kolozsvár, (Bukarest, Stanislaw (Lemberg, Kassa (Máramaros-Sziget
1304	9 40	szv.	Fehring, Graz
608	10 00	szv.	Arad, Brassó
908	10 10	szv.	(Belgrád, Eszék, (Boszna-Brod
12	10 30	szv.	Bécs, Sopron
328	11 10	gyv.	Rutika, Miskolc

¹⁾ Bezárólag november 15-ig, azontul csak Brassóig közlekedik. ²⁾ Csak hétköznapokon közlekedik.

A nyugati pályaudvaron.			
vonat-szám	óra	perc	vonat neve
102	1 00	kel. ost. exprr.	Bécs, Páris Ostende, London
148	5 50	szv.	Palota-Ujpest
6102	6 35	szv.	Cegléd, Szolnok
4102	6 45	szv.	Esztergom
150	6 55	szv.	Palota-Ujpest
6012	7 05	gyv.	Lajosmizse
1404	7 20	szv.	Zsolna, Berlin
104	8 00	szv.	Bécs
152	8 05	szv.	Dunakeszi-Alag (Temesvár
708	8 15	gyv.	(Orsova, Bázias (Temesvár, Ká (ránsebes Bázias
712	8 30	szv.	Bécs, Berlin
116	9 25	szv.	Bécs, Berlin
154	9 05	szv.	Palota-Ujpest

Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat neve
6104	12 05	szv.	Cegléd, Szolnok
150	12 15	szv.	Palota-Ujpest
128	12 25	szv.	Nagy-Maros
4108	12 50	szv.	Dorog
158	1 15	szv.	Palota-Ujpest
106	1 45	gyv.	Bécs, Páris
4108	2 05	szv.	Pilis-Csaba
160	2 20	szv.	Palota-Ujpest
704	2 30	gyv.	(Verclorova, Bukarest, Bázias
120	2 35	szv.	Eszekujvár
4104	2 40	szv.	Esztergom
720	2 45	szv.	Cegléd
6002	2 55	szv.	Lajosmizse
162	4 15	szv.	Palota-Ujpest
130	4 25	szv.	Nagy-Maros
718	4 30	szv.	Szeged
108	5 15	szv.	Bécs
138	5 30	szv.	Palota-Ujpest
164	6 00	szv.	Zsolna, Berlin
1406	6 15	szv.	(Pozsony (Páskány-Nána
124	6 20	szv.	Esztergom
4106	6 40	szv.	(Verclorova, Bukarest, Bázias
710	6 50	szv.	Lajosmizse
6014	7 25	szv.	Palota-Ujpest
166	7 40	szv.	(Vác
182	7 50	szv.	Palota-Ujpest
168	8 30	szv.	Bécs, Páris
118	10 00	szv.	(Szeged, Bázias (Bukarest
706	10 10	szv.	(K-K-Félegyh. (Zsolna, Berlin
1408	10 30	kel. ost. exprr.	(Belgrád, (Konstantin.
902	1 20	kel. ost. exprr.	(Bukarest, (Konstantin.
702	11 30	szv.	(Konstantin.

¹⁾ Ünne- és vasárnapokon bezárólag november 22-ig közlekedik. — ²⁾ Csak október és április hónapokban közlekedik. ³⁾ Minden kedd, csütörtökön és vasárnapon közlekedik. — ⁴⁾ Minden szerdán és szombaton közlekedik.

A keleti pályaudvaron.			
vonat-szám	óra	perc	vonat neve
645	5 00	tszsz.	Mária-Radna, Arad
327	5 20	szv.	Berlin, Rutika
1707	5 45	szv.	Stanislaw, M.-Sziget
607	6 10	szv.	Brassó, Arad
47	6 15	tszsz.	Bicske, Gyékényes
406	6 35	szv.	(Máramaros-Sziget
11	6 40	szv.	Bécs, Triest
907	7 05	szv.	Belgrád, Boszna-Brod
507	7 10	szv.	Brassó, Kolozsvár
1303	7 25	szv.	Graz, Fehring
317	7 25	szv.	Gödöllő
309	7 35	szv.	Hatvan
501	7 50	gyv.	Bukarest, Brassó
1021	7 50	szv.	(Paks, Adony (Szabolcs
1005	8 10	szv.	(Fiume, Zágráb, (Boszna-Brod, Pécs
1509	8 15	szv.	Csorba, Kassa
311	8 45	szv.	Hatvan, Kassa
1003	8 50	gyv.	(Torino, Róma, (Fiume, Zágráb
13	9 05	szv.	Győr
509	9 15	szv.	Szolnok
307	9 45	szv.	Berlin, Rutika
909	9 50	szv.	Szabadka
27	10 15	szv.	N.-Kanizsa, Triest

Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat neve
319	12 15	szv.	Gödöllő
7	12 30	szv.	(L/m. Bruck (Szombathely, Győr
301	12 50	gyv.	Berlin, Rutika (Konstantinápoly, (Belgrád, Brod
903	1 05	szv.	Bukarest, Bázias
801	1 10	szv.	(Gyékényes, Eszék, (Pécs
1901	1 30	szv.	Lemberg, Kassa
401	1 30	szv.	(London, Páris, (Bécs, Fehring (Tóvis, Kolozsvár, (Szatmár-Németi
508	1 50	szv.	Hatvan, Szerencs
313	3 10	szv.	Gödöllő
321	5 35	szv.	Győr
15	6 35	szv.	(Brassó, Kolozsvár (Stanislaw, (Máramaros-Sziget
505	6 40	szv.	Belgrád, Brod
905	6 55	szv.	(Berlin, Rutika, (Szerencs
305	7 00	szv.	Bécs, Graz
3	7 15	gyv.	Brassó, Arad
605	7 20	szv.	(Fiume, Zágráb, (Brod, Pécs (Munkács, (Máramaros-Sziget
1007	7 55	szv.	Osova, Kassa
407	8 30	szv.	(Torino, Róma, (Fiume, Zágráb (Vinkovce, Pécs
1507	8 50	szv.	Bécs, Graz
1001	3 05	gyv.	(Nagy-Szeben, (Gyulafehérvár, (Tóvis, Kolozsvár, (Stanislaw
308	9 15	szv.	Graz, Fehring
9	9 25	szv.	(Munkács, Kassa (Máramaros-Sziget

¹⁾ Bezárólag november 15-ig, azontul csak hétköznapokon közlekedik. ²⁾ Csak hétköznap. közlekedik.

A nyugati pályaudvaron.			
vonat-szám	óra	perc	vonat neve
701	12 50	kel. ost. exprr.	(Konstantin. (Bukarest
145	5 55	szv.	Palota-Ujpest
6101	6 15	szv.	Szolnok, Cegléd
1407	6 25	szv.	Berlin, Zsolna
147	6 35	szv.	Palota-Ujpest
217	7 05	szv.	Páskány-Nána (Bukarest, (Verclorova, (Bázias
709	7 15	szv.	Dorog
4107	7 25	szv.	Palota-Ujpest
149	7 35	szv.	Páris, Bécs
117	7 45	szv.	Lajosmizse
6011	7 50	szv.	Páskány-Nána
131	8 10	szv.	(Kis-Kun- (Félegyháza (Esztergom
4101	8 35	szv.	Dunakeszi-Alag
151	9 10	szv.	(Berlin, Zsolna, (Pozsony
1403	9 40	gyv.	Palota-Ujpest
153	10 20	szv.	Szeged
715	10 55	szv.	Eszekujvár
119	11 05	szv.	

Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat neve
155	12 55	szv.	Palota-Ujpest
703	1 25	gyv.	(Bukarest, (Verclorova, (Bázias
103	1 50	szv.	Páris, Bécs
157	2 00	szv.	Palota-Ujpest
159	3 05	szv.	Palota-Ujpest
6001	3 15	szv.	Lajosmizse
127	3 55	szv.	Nagy-Maros
6103	4 15	szv.	Szolnok, Cegléd
4103	4 30	szv.	Esztergom
161	5 40	szv.	Palota-Ujpest
115	5 55	szv.	Bécs, Berlin
163	6 50	szv.	Palota-Ujpest
166	7 00	gyv.	Bécs
711	7 10	szv.	Temesv., Bázias (Orsova, Bázias
707	7 40	gyv.	(Temesvár
165	8 20	szv.	Palota-Ujpest
125	8 45	szv.	Nagy-Maros
107	9 05	gyv.	Bécs
4105	9 15	szv.	Esztergom
1405	9 45	gyv.	Berlin, Zsolna
719	9 55	szv.	Szolnok, Cegléd
4098	10 05	szv.	Palota-Ujpest
167	10 15	szv.	Vác
1298	10 30	szv.	(Konstantin. (Belgrád
901	10 55	kel. ost. exprr.	(London, (Ostende, (Páris, (Bécs
101	11 00	kel. ost. exprr.	
6013	11 10	szv.	Lajosmizse

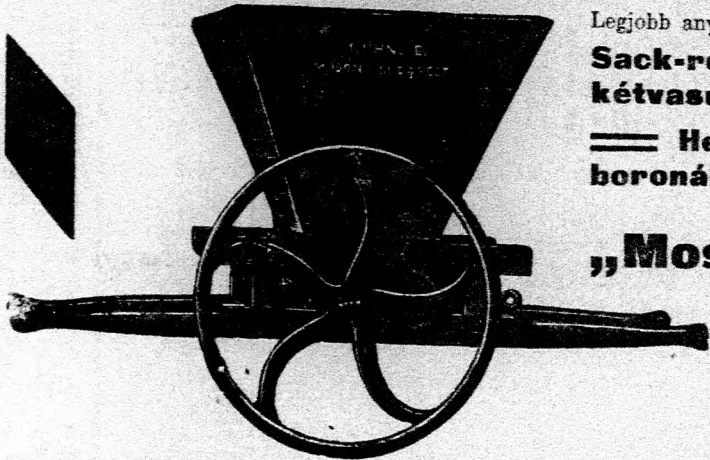
¹⁾ Erkezik minden hétfőn és csütörtökön. — ²⁾ Ünne- és vasárnapokon bezárólag november 22-ig közlekedik. — ³⁾ Csak október és április hónapokban közlekedik. — ⁴⁾ Erkezik minden kedd, csütörtök és szombaton.

A vonatok indulása és érkezése Budapest-Józsefváros.					
Indulás	Erkezés	Indulás	Erkezés		
826 ²⁾	6 50 szv.	Pácelre d. u.	826 ²⁾	6 00 szv.	Pácelről d. e.

A vonatok indulása és érkezése Buda-Császfürdő kitérő.					
Indulás	Erkezés	Indulás	Erkezés		
4002	6 14 szv.	Esztergomba d. e.	4007	7 17 szv.	Dorogról d. e.
4008	12 30 szv.	Dorogra d. u.	4001	8 45 szv.	Esztergomból d. e.
4001	1 55 szv.	Pilis-Csabára	4002	4 39 szv.	Esztergomból d. u.
4004	2 29 szv.	Esztergomba	4005	9 22 szv.	Esztergomból d. e.
4006	6 30 szv.	Esztergomba	4006	10 15 szv.	Pilis-Csabáról d. e.

Kül...
 Gabonat...
 Bors...
 Francia...
 Főraktár...
 GA...
 Részlete...
 Éle...
 É...
 1/0...
 gos...
 go...
 ingy...
 és...
 Azon...
 Ga...
 Az...
 Gaz...
 Alak...
 Korm...
 Alap...
 Turia...
 Biztos...
 Az...
 1901...
 Az...
 Biztos...
 tités...
 szolg...

Kühne E. hazánk legrégebbi gazdasági gépgyárában **Mosonban**

Legjobb anyagból és elismert gondos kivitelben kaphatók:
Sack-rendszerű aczélekék, egy- és kétvasu ekék, különféle szerkezetben.

Hengerek, szántó föld- és rétboronák, dus választékban.

Hirneves tolókerekes rendszerű

„Mosoni Drill” sorvetőgépek.

Mindenmü cséplőgépek kézi- és járgányhajtásra.

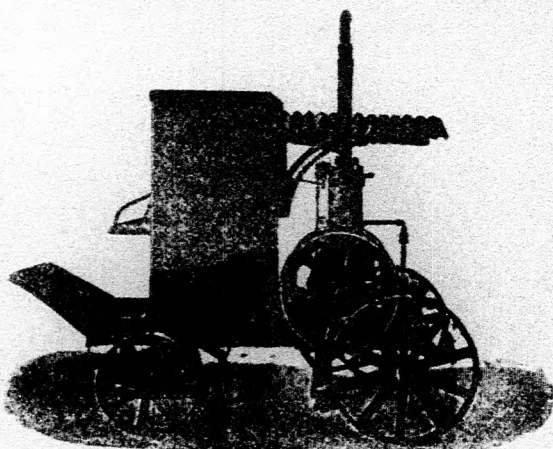
Gabonatisztító- és szelelőrosták, konkolyválasztók, szecs kavágó-, répavágó- és daráló-gépek.

Borsajtók. Szőlőzuzó- és bogyzó-gépek. Venyigezuzó-gépek.

Francia ekék és **kapáló-gépek**, szőlőműveléshez.

Főraktár: **BUDAPEST, VI. ker., Váci-körút 57/a. sz.**

GANZ és TÁRSA vasöntőde és gépgyár r.-társ. **BUDAPESTEN.**

Petroleummal és adómentes benzinnel hajtott motorok gazdaság céljaira
(BANKI szab. rendszere).

Mechwart-féle gőzekék és petroleumekék.

Hengerszekék, köjاراتok és teljes malom-berendezések.

Turbinák. — Villamos világítási és erőátviteli berendezések. Sz. 377.

Részletes árjegyzékünket kívánatra megküldjük.

Értékesítési értékesítését eszközök az előirt 10% mellett. Felvilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújtunk és nem tagoknak.

Azonnali készpénz-elismelés.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ SZÖVETKEZETE HATÓSÁGI KÖZVETÍTŐ

Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában. SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elfogad: Huszműket, füstölt húst, vadakat, szárnyasokat — élő és leölt állapotban, tojást, vaját, halat, burgonyát, káposztát, zöldségféléket, gyümölcsöt stb.

WINTERNITZ és TÁRSA

VEGYELEMZÉSI INTÉZET KERESKEDELMI, IPARI, MEZŐGAZDASÁGI ÉS ORVOSI CÉLOKRA.

»»»»» MŰSZAKI IRODA «««««
BUDAPEST, VIII., József-körút 18.

ELFOGADNAK: talaj, trágya, takarmány, gabona, liszt, szesz, moslék, tej, bor, méz stb. vegyelemzéseket.

BERENDEZNEK: melasz-takarmánygyárat, tej- és burgonyaszárító-elepeket stb. saját rendszerük szerint.

FELÜLVIZSGÁLNAK: bármely vegyi természetű gazdasági üzemet.

Szalmaliszt-gépek. * Kukoriczacsutkaliszt-gépek. 1640

Bükköny

tiszta és zabos legjobb minőségben, egyéb tavaszi vetőmagnak és tarkabab cseléd-conventionak kaphatók 1650

Löwy J. Józsefnél terménykereskedő, NAGYVÁRAD.

Lovaknak!

Szentmihályi-féle

„VIKTORIA”

ERŐSÍTŐ FOLYADÉK (Restitutionfluid)

A m. kir. földművelésügyi minisztérium 31289-903. sz. rendeletével engedélyezve.

Versenylovak és nagy hajtás alatt levő állatok izmainak folytonos jókarban tartására nélkülözhetetlen. Kapható minden gyógyszerárban. Budapest Török József gyógyszerárban és Kochmeister Frigyes drogeriáiban. Készíti:

Szentmihályi Gyula gyógyszerész, 1626 **Balaton-Boglár,**

Ára 2 korona 40 fillér.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

Alakult 1900. erkölcsi támogatásával. Alakult 1900.

BIZTOSÍTÉKI ALAP:

Kormány hozzájárulásával 400,000— kor.

Alapítványok 1,268,120— ”

Tartalékok 190,400.30 ”

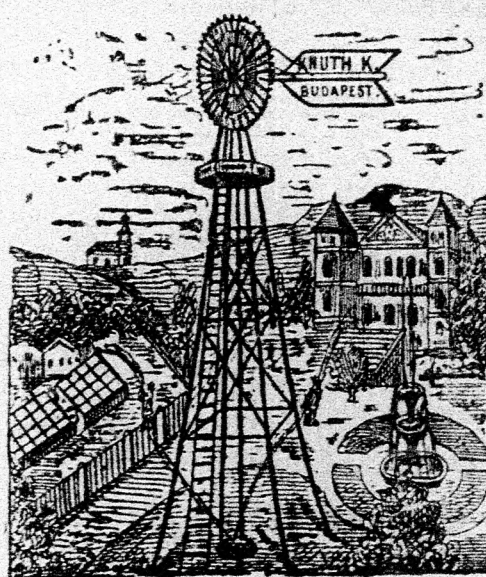
Összesen: 1,858,520.30 ”

Első évi felesleg 90,349— ”

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 40%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatvánnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Knuth Károly

mérnök és gyáros.

Gyár és iroda:

BUDAPEST, VII., Garay-u. 6-8. sz.

Elvállal: Központi, víz-, lég- és gőzfűtések, léghűtés- és vízvezeték, csatornázások, szellőztetések, closették, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb. nemkülönben kőszén-, olaj- és petroleum váladékból nyert gázok értékesítését, ozeledő készletek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek.

»» Legjobb minőségű »»
Kőanyag-csövek raktáron.

SACK RUDOLF egyedüli képviselője Magyarországon

PROPPER SAMU

Budapest, Váci-körút 52. szám.

Előre bocsátva, hogy Sack Rudolf világhírű gyártmányai eredeti minőségben csak nálam kaphatók:

Ajánlom közkedveltségű **egyetemes és többvasú** **okétmen** kívül sik és dombos talajra egyaránt kitűnően alkalmas **sorba- és szórva vető-gépeimet**

szecs kavágó-, répavágó gépeimet.

Közi, járgány- és gőshajtásra

Járgányaimat,

a jelenkor legjobb szerkezetű **takarmánypároló**

készülékemmel s minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket.

Mindenről kimerítő árjegyzék és készséges felvilágosítások.

Közel 8000 motor 60,000 lóerővel a legteljesebb megelégedésre szállítva.

Drezdai motorgyár r.-t. (ezelőtt Hille)

fióktelepe és műhelye GELLÉRT IGNÁCZ és TÁRSÁ-nál

Telefon 12-91. Budapest, Teréz-körút 41. Telefon 12-91.

Ajánljuk az elismert legjobb, legtükéletesebb, legtartósabb gyártású, legegyszerűbb kezelési és legolcsóbb üzemű **drezdai benzín-motorokat, lokomobilokat és drezdai gázfejlesztős (generátoros) motorokat.**

Minden gép a legmesz-szebb menő jótálással szállítatik.

Referenciák a leg-előkelőbb uradal-mak, malom üzemek és legkülönbébb iparvállalatok.

64 kitüntetés és 8 állami érem.

A n. é. gazdáköröség, amely érdeklődik nagyobb benzín-lokomobil üzemben látni, — tekintse meg a nagy-ságos Visontal Kovach László urnát Vámos-Győr-kön egy leg-nagyobb fajta (10-es) esőpótló hajtó drezdai benzínlokomobil.

A közéleti gazdasági kiállításon szeptember hó 5. ó. 7. és 8-án egy drezdai stabil benzínmotor és egy drezdai benzínlokomobil lesz üzemben látható.

A nagybodoki jószágigazgatóságnál

u. p. Nyitraudány, 1658

ELADÓ

3000 darab különféle nemes fajtájú **almacsemete.**

Magy. kir. államvasutak budapest-balparti üzletvezetősége. 35296/903.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY
(kötélárak szállítása iránt.)

A magy. kir. államvasutak budapest-balparti üzletvezetősége 1904. évi január hó 1-től számítandólag egy illetleg három éven át évenként mintegy 1600 kgrm. vágott ólomzár zsinog, 700 kgrm. vágatlan ólomzár zsinog, 700 kgrm. kötő zsinog és 300 kgrm. különféle kenderkötél, szükségletét biztosítani óhajtván, eziránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok 1903. november hó 17-én betérjendők, a bánatpénz pedig megelőző napon déli 12 óráig beküldendők.

A pályázatra vonatkozó részletes feltételek, úgyszintén az általános és különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak budapest-balparti üzletvezetősége anyag és leltárbeszerzési csoportjánál (Budapest, Teréz-körút 62. I. 8. ajtó) valamint minden üzletvezetőségénél megtekinthetők, vagy az általános és különleges feltételek a megállapított ár előzetes lefizetése mellett a magyar királyi államvasutak budapesti nyomtatvány-tárnál posta útján is megrendelhetők megjegyezvén, hogy a különleges szállítási feltételek minden példányáért 30 fillér, az általános feltételekért pedig 50 fillér fizetendő.

A feltételek posta útján való küldése esetén 20 fillér postaköltség is beküldendő. A pályázatra vonatkozó részletes feltételek, minden hazai keresk. és iparkam-ránál megtekinthetők.

Budapest, 1903. október hóban. Az üzletvezetőség.

A "Lóhere" védjegyű

THOMAS-SALAK

a legjobb és legolcsóbb

FOSZFORSAVTRÁGYA

az összes kalászosok, lóhere, takarmány és kapásnövény, valamint rét és legelőkre. Ezen Thomassalak hazánkban, a legutóbbi években eszközölt trágyázási kísérletek alkalmával, kizárólag kitűnő eredményt mutatott fel.

Csak a "Lóhere" védjegyű Thomassalak származik a csehországi Thomasművekből.

A "Lóhere" védjegy kezesét nyújt az áru föltétlen tisztasága, idegen anyagoktól való mentessége és legnagyobb mérvű oldathatósága tekintetében. Árjajlatok, szakiratok és bármely irányban kívánt felvilágosításokkal készséggel szolgál a

Csehországi Thomasművek eladási irodája, Bécs.

Vezérképviselője Magyarországon:

LÁSZLÓ MARCZELL Budapest, VI. Teréz-körút 22.

1000 métermázsza

takarmány répa eladó, métermázsanként egy kor. 20 fillér. Zámbo Ferenz, malombérlő-nél Zsámbék, Postmegye, a Herezogalmi vasútállomástól fél óra. 4404

Szivattyukat

mindennemű házi, gazdasági és mindennemű ipari célra megbízható minőségben jutányos áron szállítanak és kívánatra föl is állítatnak.

Ajánlatok ingyen és bérmentve küldetnek.

Győző Béla és Társa szivattyu-specialisták V. ker., Lipót-körút 18. szám.

A szivattyúk gazdaságos és erdősítések országos egyesülete ajánlja a földművelés és bérleti uraknak állásközvetítő osztályánál bejelentett tagjai elhelyezésére. Az ez ügyben való minden felvilágosítás és a közvetítés teljesen díjmentes.

Slavoniai vető makkot.

Elsőrendű nyeles makk (Querc. pedunculata), elsőrendű fürtös makk (Querc. sessiflora) jótálással csiraképes-séért, az őszi és tavaszi idényre legutányabban szállít a világhírű vinkovcei erdőkerület erdeiből 1564

IAKOB SPITZER, VINKOVCE (Slavonia).

Beteg állatok szájalomra méltók.

ANTEGRIN háziállatok óv- és gyógypora, disznónak, lónak, szarvasmarhá-nak, juhok és tollasoknak, használati utasítás szerint (3-4-szer naponta 2-3 evőkanállal, kor és nagyság szerint) adatik szonnal, a mint rendeltetést esznek és székeletjük megszűnik. Az "Antegrin" disznók étvágytalansága leso-ványodása, rossz emésztése és székrekedése, gúliszták ellen kitűnően hat; lovak étvágytalansága, keh és ebből eredő nehéz légzés ellen, tüdőbetét és vér-tisztítás; tehénnek véres vagy rossz, valamint kevés tejelése, puffadtság ellen; tollasok hullása ellen. Álla-lásban egy egyszeri adag alig kerül 3 krajczárba, melylyel nagy kárt el-hárítanak azok, a kik orszerepen és étvágygerjesztőül lébe-korba adva, hizlaláskor is mindig már előre megren-delik, pl. 100 drb sertés közt a dögöt meg-szűntetni 10-15-20 kilogramm szükseges. Egy tekeres ára 2 K., mely elég 2 szüldő meg-mentésére. Egy kilo-gramm ára 4 K. Két és fél kilogrammot fiz-sertésre csomagolás-sal 10 K. 30 f.-ért már bérmentve is küldöm. Öt kilogram 20. K. he-lyett 19 K.; de 10 kilo-gramm csak 34 K. Kap-hatók posta v. után-vétél küldve csakis

Törv. védve. **Dr. DÁVID VIKTOR** gyógyszerész-tudor, a m. kir. természetud. társulat r. tagja Szent-István király gyógyszer-tárában, **ESZÉK**, alsóváros.

SZIVATTYUK MÉRLEGEK,

minden neme; házi, nyilvános, mező-gazdasági és ipari czélokra.

Legjobb gummi- és kender-tömlők. Mindenféle csövek, csapok stb.

legjobb javított rendszerű tizedes futó-súlyú és hidmérlegek fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra. Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barommér-legek. Betéti-társaság szivattyu- és mérleggyártásra.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. **W. GARVENS, Wien,** I., Wallfischgasse 14. sz. Schwarzenbergstrasse 6.

Schenker és Társai, Hoffmann S. és V., Kohn E. és Mittler

KÜLÖNVONAT IRODAJA.

Különvonatunk közlekedik minden szerdán és szombaton

Bővebb felvilágosítást a

KÜLÖNVONAT IRODA Budapest, V., Nádor-utca 20.

Telefon: 44-71. 1529

S
Duna-H
Chasse
Muscat
Madelai
Prece
erő
Sárga
Raksz
Mézes
Ezerj
Szlan
Olasz
Zöld
Ameri
Az ára
Frank

WE
vezér
Porc
Dara
Com
Mal
Mal
Uj
Az
külön
keser
üdit
kén-act
Dets

Sima és gyökeres vessző eladás.

Duna-Haraszti uradalmi 130 holdas szőlőtelepen eladó európai és amerikai sima és 2 éves gyökeres vesszők.

Csemege fajok.

	sima kor.	gyök. kor.		sima kor.	gyök. kor.
Chasselas blanc	7.50	24.-	Sauvignon	7.50	26.-
Muscat lunel	7.50	24.-	Semillon	7.50	26.-
Madelain Royal korai	8.-	30.-	Kövidinka	7.-	24.-
Precoce Malingre júliusi érő	9.-	35.-	Piros Veltelini	7.50	24.-
Sárga kecskeesees	8.-	—			

Vörös borfajok.

	sima kor.	gyök. kor.		sima kor.	gyök. kor.
Rakszölő	7.50	24.-	Kadarka	7.50	24.-
Mézes fehér	8.-	24.-	Nagy-burgundi	7.75	24.-
Ezerjő	8.-	24.-	Oporó	6.-	24.-
Szlankamenka	7.50	24.-	Aramon (fekete bor)	7.50	26.-
Olasz Rizling	8.50	26.-	Alicanti (fekete bor)	7.50	26.-
Zöld Szilváni	8.-	28.-	Carbanet Sauvignon	7.-	26.-
			Carbanet Frontignon	7.-	26.-
			Lagrain	7.50	26.-

Amerikai fajok Riparia portalis sima 16.- gyökeres 32.-

Az árak csomagolva és dunaharaszti állomásra szállítva értendő és 1 1/2-a a rendelésnél előlegül beküldendő. — Megrendelések

Frankl Samu földbirtokos Dunaharaszti, Pestmegye czimzendő.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
BUDAPEST, Váci-körút 63. szám

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig.

szalmakaszalók, járgány-cseplőgépek, léher-cseplők, tisztító-rosták, konkolyosók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, „COLUMBIA-DRILL” legjobb sorvotógépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, cépvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrő-malmok, egyetemes acél-akák, 2- és 3-vas akák és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

WEGMANN-féle porcellán hengerek
vezérképviselete **Jakab István malomépítész**
Budapest, II. ker., Horvát-utca 23. szám.

Porcellán hengerek
Daráló hengerek
Combinált hengerek
Malomjáratok
Malomgépek

Olajmalmok
Mótorok
Transmissiók
Szijjak, Selymek
Eszközök stb.

Számtalan elismerés és kitüntetés.
Uj rendszerű minta-malmunkat kérjük meglátogatni.
Tessék árjegyzéket kérni. 1238

Az állattengésztésnél és gazdaságban szükségelt gyógyárut és vegyszereket,

különösen: **gentian** és **kálmogyókérpör**, karbolsav, kehepor, kénvirág, keserűs, csodasó, marhapor, patakenőcs, rézgálic, salicylsav, salicylsavas natron, fűdítőnedv, vasgálic, salétromsav, kénsav, sósav, bórsav, csersav, borkósav, ké-aether, szalmiakszesz, kreolin, lysol, vaselin, **kötszereket** stb. jutányos árak és pontos kiszolgáltatás mellett ajánl:

Detsinyi Károly drogueria-kereskedése a „KIGYÓ”-hoz Budapest, Fürdő-u. 10.
Árjegyzékkel kívánatra szolgálók. — Pontos címezést kérek.

A BUDAPESTI ASZTALOS-IPARTESTÜLET

védnöksége alatt álló és a kereskedelmi ministerium által államilag segélyezett

BUTOR-

csarnok és hitelszövetkezet,

mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja, ajánlja tagjainak, budapesti asztalosmestereknek, legjobb kivitelben készített,

József-körút 28. sz. alatti

dusan felszerelt raktárában elhelyezett butorait. A vevőközönség itt szükségletét közvetlen a készítőnél **jutányos áron** szerezheti be. Tervezetek és lakásberendezések gyorsan és pontosan eszközölteket. 7293

Olcso

Felten & Guillaume
RESZVÉNYTÁRSASÁG
Ernek a. d. Muhr vas, acéllárak és sodronyipar

Közönséges tüskésdrót.

Kerítésdrótok és fonatok, ozinkozott acél tüskés kerítésdrótok mint újdonság. Acél egyszerű tüskés kerítés drót.

Tartós.

1235. sz. 1903.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

A csákovári m. kir. földmives-iskolánál az **élelmezői állás**

megürlt, miért is ezen vállalatra ezennel pályázatot hirdetek.

A vállalkozónak élelmeznie kell körülbelül 30 rendes tanulót 11 hónapon át, esetleg 40 télianfolyamu tanulót 4 hónapon át és 20 tanítót egy hónapon át. Ezenkívül tartozik élelmeznie az iskola telepén működő nőtlen tisztviselőket és a telepen levő azon vendégeket és kiküldötteket, kik nála élelmeztetni óhajtanak.

Az élelmezésre vonatkozó bővebb felvilágosítással az iskola igazgatósága szolgál. Az étlap és egyéb feltételek az iskola igazgatóságánál megtekinthetők.

Felhívom ennélfogva a vállalkozni óhajtókat, hogy zárt és kellően lepecsételt bélyegköteles ajánlataikat **folyó évi november hó 1-én délelőtt 1/2 12 óráig** a csákovári m. kir. földmives-iskola igazgatóságához adják be.

A beérkező ajánlatok ugyanazon napon déli 12 órakor fognak ezen iskola igazgatósági irodájában felbontatni, mely alkalommal az ajánlattevők is jelen lehetnek.

A csákovári m. kir. földmives-iskola igazgatósága fentartja magának azt a jogot, hogy a szerződést az általa szabadon választandó ajánlattevővel köthesse meg és hogy esetleg a beérkező ajánlatok mellőzésével intézkedhessen.

A csákovári m. kir. földmives-iskola igazgatósága.

1651

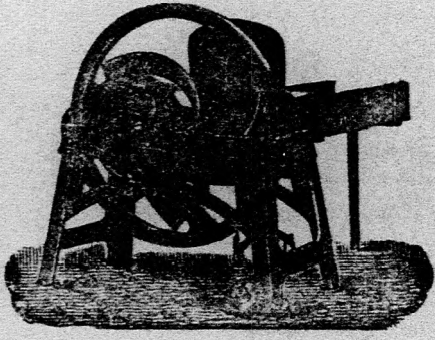
Földbirtok, ház és szőlő-eladás.

Néhai Sárkány József örökösei eladják:

1. A kis-bócsai 1000 hold, **szőlőtelepítésre alkalmas, erdős, homok-legelő birtokukat** (vasutállomás Kis-Körös, Pestmegye).
2. A kis-körösi határban fekvő 4 3/4 holdas szőlőt.
3. A Kis-Körös községben levő, **nyaralóul alkalmas két uri lakot.**

Tudakozódások: **Sárkány Kálmán, földbirtokoshoz (Kis-Körös, Kaskanytyu-puszta, Pestmegye)** intézendők. 1645

Balesetek

kizárva!

Szecskaavágók szab. önműk kiemelővel,

répavágók, darálómalmok.

Gőzfűllesztő-készülékek!

legujabb, legkényelmesebb szerkezetben

UMRATH ÉS TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosoknál

BUDAPEST,

V. ker., Váci-körút 60. szám.

Gőzeséplőkészletek 10 lóerőig. Ipari mozgonyok 100 lóerőig.

Eladó állatok.

A széplaki bérgazdaságban, Szamosujvár állomástól 20 perc távolságra.

60 darab erdélyi magyarfajú tinó 2 1/4 éves, 60 darab erdélyi magyarfajú tinó 1 1/4 éves.

Ezenkívül elfogad megbízásokat 7-9 hónapos, úgynevezett rugottborjúk (tinók) beszerzésére is, bármily mennyiségben, egyezség szerint.

Körülményes felvilágosítást készítek ad:

Alexa Miklós, Szamosujvár, (Szolnokdoboka-megye). 1622

Igen szép, válogatott vöröstarka simmenthali jellegű 1-2 (3) éves

növendék ökör és üsző borjakat

ágszintén legprimább lekötni való és

jármos ökröket legjutányosabb áron ajánlanak:

KLEIN és SPITZER Kia-Czelli kereskedők. Megrendelések egyezség szerint bármikor is elfogadhatók

Legkötőbb

Benzinmotoraink

gyárunkban mindenkor tisztelegve megtekinthető. Árjegyzékek és költségvetések díjmentesen adhatók. 1815

Beck és Gergely motor- és gépgyár

Budapest, V. Váci-ut 12.

A legnagyobb állami díjjal és hercegi tiszteletdíjjal kiintetve.

KOEHLER FRIGYES tájkertész

BUDAPEST. KERTI TECHNIKAI IRODA: Damjanich-utca 47. sz., I. 8.

ELVÁLLAL: park, kert stb. berendezésekre vonatkozó tervek, költségvetések kidolgozását, berendezését, szakszerű átalakítását, gondozását, parkokban szikla csoportok és barlangok építését. Lawn-Tennis pályák, terek készítését, fanyesést stb.

Megvételre keresek 30-40 darab jól tejező nemcsfajú tehent. Címztem: Jankovits Lajos, Pa József háza, u. p. Győr-Szemeré. 4416

Sovány tej. Literenkint 20-50 fillér értékesítés garantálva, a sovány tejnek legelő rendű vízen uszó tolette tejszappanná vagy tej mosószappanná való feldolgozása által. Gép nem szükséges hozzá. Új szabadalom. Mintát és közlelőbbi értesítést küld A. Janitzky Prag-Weinberge 1047. 1630

Kramer Lipót BUDAPEST, V., Kálmán-utca 3., Honvéd-utca sarkán. TELEFON: 38-11. Sürgönyezem: „Ceres” Budapest. A legjutányosabb áron ajánl: Oliva gépolajat, repceolajat, asványolajat, sűrített cépkénésőt, hengerolajat, lámpaolajat, petróleumot, kocsikenőcsőt, olvasztott színtárgyú, kenőszappant, kétkövet, kénvirágot, Raffia-hánesőt, sponariát, creot, lin, carbollumot, f-déllakot, zsákok, ponyát, kész kerekfőtöltőműtrágyát és minden e szakba vágó cikket. Továbbá: Szalonát, díznózsírt a legolcsóbb napi árban. Szalonáról lerázott söt marhahízalás céljaira stb. Árjegyzékkel és részletes küllön ajánlattal kívánására díjtalanul készséggel szolgálok

Minden fajta erdei csemeték erdek és sövények alapításához szép és olcsó: fenyő, erdei fenyő, fekete fenyő, szomorú fenyő, Douglas fenyő, égerfa, jávó r. bükk, fehér juhar, szilfa, nyírf, tölgy, akácfa, bodzafa, naspolya, szürke fűz, gyalg fenyő, amerikai dífa, kanadai fekete nyírf csemetékét ajánl: Gutsverwaltung Borowna, posta: Bochnia, Galiczia. Árjegyzék kívánatra ingyen. Levelezés német nyelven. 1118

Akácfa-csemeték elősvény és erdősítésnek! II. választék 40-70 cm. magas --- ezre 10 kor. I. választék 70-120 cm. magas --- ezre 16 kor.

Gleditschia elősvénynek! II. választék 20-40 cm. magas --- ezre 9 kor. I. választék 35-60 cm. magas --- ezre 12 kor.

igen jó gyökérzetű! Hein János faiskola iroda: BUDAPEST VII., Csömöri-ut 109.

Gazdák figyelmébe 50% olcsóbb M. kir. szab. mint bármely 2321. 900. más világító A. 905.

pyroleum világítása. A pyroleum szagtalan, nem fűtől, nem gyúlékony és már több ezer uradalomban bevezettetett. Számos elismerő levél nálam betekinthető. Próbá küldemények 2 korona utánvét mellett. Kívánatra prospectus ingyen és bérmentve. 1467

Degen Jakab Budapest, IX. ker., Közraktár-utca 28.

„HERKULES” Brauns Rudolf-féle dresdeni Acél-szél-turbinagyár törv. védett eredeti gyártmánya. Évek óta fényesen ki-próbált költség nélküli üzemelő vízszállításra, villamos világításra, gépek hajtására, mezőgazdasági, ipari- és bányászati telepeken. Prospektusokkal, felvilágosítással, költségvetésekkel, tervekkel stb. készséggel 1876 és ingyen szolgál

D. Dietrich Sándor BUDAPEST, Akadémia-utca 14.

EGÉR kiirtásához ajánlok

Sacharin-Strichnin-zabot nemkülönb

Phosphort-t legjutányosabban.

Valamennyi állati, gyógy-és -adászági ve yszerék szintén kaphatók

Detsinyi Frigyes Budapest, V., Marokkói-u. 2. a feke e ku yához.

Eladó egy tizenkét lóerejű, magyar kir. államvasutak gépgyárából, gőzmalomhoz ny lcz éve beszerzett, igen jó állapotban levő

locomobil. Réce-kereszturi gazdaságban, posta Pánczélcseh. 4417

Küllő, 60.000 drb. azonnal eladó. Megkeresések Zombai bérgazdaság, Zomba (Tolnamegye) címzettédek. 4405

Tejvétel. Tejet minden mennyiségben a legmagasabb áron veszek. Ajánlatokat „Azonnal” alatti ezen lap továbbit. 4357

Néhány antique butorad-rab és álló órák helyszüke miatt igen olcsón el-adatnak. VII. ker., Károly-körút 3. sz., II. emelet 40.

Uradmni tejet bármily mennyiségben azonnal vagy későbbi szállításra megvételre keresünk. Szató Adolf és társa, Budapest, VII. ker., István-ut 67. 4313

400-500 holdas bérletet keresek tavaszi, esetleg rögtöni átvetelre. Elsőrendű, nagyjórészt sík fokvölgyi talaj legyen városköz közel, vasúthoz feltétlenül közel és tejjgazdaság berendezésére alkalmas. Szíves ajánlatokat részletes leírással és bérletfeltételekkel -Bérlés- címen továbbit a kiadóhivatal. 4388

Bérbe adó egy 1000 és egy 2000 holdas kitünő birtok. Felvilágosítással szolgál

Kövesdy Jenő Nagykanizsa.

Boroshordók és tölgyfa-kádak leszállított áron kaphatók

Liptay Jenő hordógyárában, posta Nyiregyháza, Császárszállás. 4359

Bedőházi Pál urad. tisztartó Kutyalva, Alsó Fehér-m., megbízásokat fogad el igaz ökör, lekötni való ökör, tinó, üsző, tehének és borjak megvételére. Szíves megkeresést kér:

Bedőházi Pál, Kutyalva Vasúti megállóhely helyét. 1422

Uj és használt burgonya, hagyma- és heremag-

ZSÁK

a legjutányosabb áron kapható a

FISCHER-féle zsák- és ponyvaáruházban

Budapest, Nádor-u. 31-33. Alapítatott 1882.

Legszolidabb kiszolgálás

Küllő, 60.000 drb. azonnal eladó. Megkeresések Zombai bérgazdaság, Zomba (Tolnamegye) címzettédek. 4405

Tejvétel. Tejet minden mennyiségben a legmagasabb áron veszek. Ajánlatokat „Azonnal” alatti ezen lap továbbit. 4357

Néhány antique butorad-rab és álló órák helyszüke miatt igen olcsón el-adatnak. VII. ker., Károly-körút 3. sz., II. emelet 40.

Uradmni tejet bármily mennyiségben azonnal vagy későbbi szállításra megvételre keresünk. Szató Adolf és társa, Budapest, VII. ker., István-ut 67. 4313

400-500 holdas bérletet keresek tavaszi, esetleg rögtöni átvetelre. Elsőrendű, nagyjórészt sík fokvölgyi talaj legyen városköz közel, vasúthoz feltétlenül közel és tejjgazdaság berendezésére alkalmas. Szíves ajánlatokat részletes leírással és bérletfeltételekkel -Bérlés- címen továbbit a kiadóhivatal. 4388

Bérbe adó egy 1000 és egy 2000 holdas kitünő birtok. Felvilágosítással szolgál

Kövesdy Jenő Nagykanizsa.

Boroshordók és tölgyfa-kádak leszállított áron kaphatók

Liptay Jenő hordógyárában, posta Nyiregyháza, Császárszállás. 4359

Bedőházi Pál urad. tisztartó Kutyalva, Alsó Fehér-m., megbízásokat fogad el igaz ökör, lekötni való ökör, tinó, üsző, tehének és borjak megvételére. Szíves megkeresést kér:

Bedőházi Pál, Kutyalva Vasúti megállóhely helyét. 1422

Haszonbérleti hirdetmény.

12 évi időtartamra f. év november hótól kezdve bérbe adandó 80 holdas

termőszőlő

a főváros közvetlen közelében. A terület 1/3 része csemege-faj, a többi borszőlő. A telepen lakás és teljes pinczegazdasági felszerelés van. Bővebb felvilágosítással a kiadóhivatal szolgál.

Gazdáknak a kik még az ősszel óhajtanak kocsárüzet telepíteni, ajánlja fajokban gazdag árjegyzékét: Uradmni nemcs-fűztelep kezelősege, Galgóc. 4291

Bérlés. 350-400 holdasai keresek Zemplén, Borsod vagy Hevesben, vasút és város közelében januári vagy tavaszi átvetelre. Kimerítő ajánlatok „L” jelleg alatt a kiadóba kéretnek. 4395

ELADUNK és kölcsön adunk új és egyszer használt viz-hatás

TAKARÓ PONYVÁKAT, mindenféle nagyságban, új és használt mindennemű TERMÉNY

ZSÁKOK repceponyvákat a legjutányosabb áron, illetve kölcsönadják mellett

KOHN és STEIN zsák és ponyva gyári raktár BUDAPEST, V., Béla-utca 5.

Likőressenciák. Legtisztább páriat. Kitünő minőségű, egészséges és olcsó likőr készíthető, minden előkészület nélkül, házilag az

ISIS likőresszenziákkal. Egy üveg, mely 2 liter finom likőr készítéséhez elegendő, a likőr fajtája szerint: 50-60-70 fillér stb. Használati utasítás vele jár. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Különlegesség: Legfinomabb rumkompozíciók. Kitünő ürmös esszencia.

ISIS vegyszeti cikkek gyára Budapest, II., Zsigmond-utca 4. szám.

Fasor- és árnyékfák 4-5 éves iskolázott, 3-4 m. magas, koronás ezüstlevelű juhar, közönséges és amerikai kőr, amerikai díó, amerikai és kocsnys tölgy szántaként 20-25 mm. törzsátmérőjű 50 K., 25-30 mm. 70 K., 30-35 mm. 90 K. Ezen árak csak 60 napra érvényesek. Egyéb falkolai cikkek árjegyzék szerint.

PECZ ÁRMEN falkolatulajdonos 1657 BUDAPEST, VIII., Kálvária-tér 8.

Hirdetmény

A

B

BETŐ

Tudomány

gazdasági

tisztviselő

vándri

uradalom

hó 1-éves

segéd

Javaldm

mosáson

pénz. Pál

sági nka

gazdasági

intellig

nek inge

van. Nem

ben rész

melek v

Uradmni

Zalabér

1903.

Kereset

nyolcz

hóvác

egy hár

meunyo

Ajánlat

tokkal

és sávk

Novaj,

u

Gő

Kereset

stabil

és vizs

relek

akár

műkö

18 h

petró

telem

tarás

2. s

latival

A ből

gőz

visza

nem

gzsda

g

denök

be

várda

Sza

A z

elősz

állás

Január

1-1

re

A kik

eg

óhajt

ak

ag

akad

gzsda

g

tanos

0

lyelők

val

lati

bizon

szemé

lyese

ber

hó 10

lason

(Feg

mányz

ól

szon

all

te

ki na

ban

már

ó

Aján

latok

é

ltek

mel

visz

sa,

ke

Jón

ás

czim

völgy

, u.

megye

é) kü

tsap

szalt,

telj

szó

gáz

dékn

szolg

ságh

kor

gzsda

g

Gazda

ki na

gzsda

g

alkal

ma

mnk

akad

g

vátek

Biz

ak

felsz

er

te

lgy

Krem

z KÁ

megye

g

Ga

áll

te

hán

nyer

te

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 1 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér beiktalásonként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom termékei, továbbá állást keresők és adók hirdetményei vételnek fel e kedvezményes rovatban és árban.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a hirdető címének kitételével közöljük. **KIS HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.**

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

Tudatom a pályázókra, hogy **esikvárdi gazdaságban** hirdetői gazdasági állás be van töltve. Csikvárdi Márton. 4494

A mikosdi uradalomban 1904. évi április hó 1-ével esetleg előbb is egy **segédgazdatiszt** állás betöltendő. Javaslataim: teljes ellátás, mosáson kívüli, 480 korona készpénz. Pályázatok olyan gazdasági akadémiát vagy felsőbb gazdasági tanintézetet végzett intelligens fiatal emberek, kiknek legálább 1-2 évi praxisuk van. Német nyelv bírása előnyves. Folyamodványok, melyek vissza nem küldetnek: Uradalmi intézés, Mikosd, per Zalabér betöltendő. 4377

1904. január elsejére keresetük egy tehénsgazda nyolc fejűvel, egy gépészkövacs, egy kerékgyártó és egy bérsgazda, fizetés valamint megközelítés szerint. Ajánlatok bizonyítványmásokkal és igények megjelölésével Kóvacs Sándor úrnak, Nojvá, u. p. Eger küldendők.

Gépészkövacs keresetük gazdaságba, kinek stabil és lokomobillkezelésről vizsgálja van. Oly pályázókra tekintetűk, ki hosszabb ideig már nagyobb gazdaságban működött, hol szesgyár is volt. Fizetése 1200 korona, 6 hl. buza, 18 hl. rozs, 50 kg. só, 50 kg. petróleum, 4 hold föld, 2 db. tehén tartás, 2 db. gulyabéltartás s 2 kocajárás szaporulatjával. A fennnevezett fizetésből tartozik a gépész egy kiegészítő kovácslegényt tartani és egy inas. Pályázók, melyek vissza nem küldetnek, kétséssé gazdasági intézőségnek küldendők be, Kékese, u. p. Kisvárd, Szabolcs megye. 4401

A zirci apátság előszállási uradalomban 1904. január 1-re egy **gazdatiszt** irnok állás lesz betöltendő. A kiki ezen állást elnyerő ajánlatok felhívataknak, hogy gazdasági akadémiát, vagy felsőbb gazdasági tanintézet elvégzését tanusítják oklevelikkel, keresztelvényük vagy esedeges szolgálattal bizonyítványokkal együtt személyesen folyó évi november hó 15-ig adják be. Helyszállás (Féjermegye) a **kormányzói hivatalnál**. 4402

Keresek azonnali vagy 1904. január 1-éi belépésre egy olyan gazdatisztet, ki nagyobb bérsgazdaságban már önállóan intézkedett. Ajánlatok és bizonyítványmásokkal, melyek nem küldetnek vissza, kéretnek Buchvaldor Jónás címre, Pusztas-Hosszúvölgy, u. p. Pásztó (Héves megye) küldendők. 4386

Ispán tapasztalt, józan életű, tőml beszédo gazdaság, a ki a felvidéken szolgált, nagyobb gazdaságba keresetük. Ribnyicei gazdaság, u. p. Szobráncz. 4397

Gazdasági segédgazdatiszt ki nagyobb gazdaságban már alkalmazva volt és irásbeli munkájában jártas, azonnal felvételt. Bizonyítványmásokkal felszerelt ajánlatok a fizetési igények megjelölésével Krensz Rápolyhoz Barcs, (Somogy megye) intézendők. 4420

Gazdatiszt állás betöltendő, nagyobb dohány-termelésű, marha-hizlalással, sertés-tartással egybekötött uradalomban. Teljesen szakértő, szorgalmas, tőrekvő, önálló működésre képesített erélyes egyének kéretnek másolatokkal felszerelt folyamodásokat igények megjelölésével beküldeni. Legkésőbb január elsejére elfogadandó. Deutsch Géza, Vasmegegy, u. p. Kemece. 4418

Kertész kerestük 1904. január elsejére. Fizetés megközelítés szerint. Ajánlatok bizonyítványmásokkal és igények megjelölésével, ír. Kibitzig János címre, Arad, küldendők. 4419

ÁLLÁST KERESŐK.

9 évi gyakorlattal bíró, 28 éves, ev. ref. vallású földmivestiskolát végzett, jelenleg Horvátországban működő közgazdatiszt, ispáni vagy hasonló állást keres újra. Beszél és ír magyarul, törve németül és horvátul. Címre a kiadói hivatalban. 4355

Gépésznek ajánlatok 31 éves, nős, kis családú, elméletileg és gyakorlatilag képzett gépész, aki jó bizonyítványokkal rendelkezik és már 7 éve egy helyen van és a kovacs munkát is érti. Címre J. L. gépész, "Istvántelek", u. p. Rákospalota. 4390

Földmives és tejjgazdatiszt szakiskolát végzett, 3 és fél évi gyakorlattal, 4 nyelvismerettel bíró, német fiatal ember, képzettségének megfelelő állást keres bármikor belépésre. Nuzsolyi László, Sárobgárd (Fehérmegye). 4387

Kezelőtiszt vagy ispáni állást keres egy földmivestiskolát végzett, 12 évi gyakorlattal bíró, keresztény, német gazdasági, ki jelenleg is egy nagyobb intenzív gazdaságban felmondani állásban van. Állását növelhetes céllal 1904. január 1-ére változtatni óhajtja. Címre a kiadói hivatalban. 4389

Számtartó vagy ehhez hasonló állást keres gazdaságban, kereskedelmi szakfoglalkozással bíró, a **kezelő könyvtartó** teljesen jártas, 35 éves, nős, családú, izraelita férfi, kinek eddigi működéséről kitűnő bizonyítványai vannak. Szives megkeresést kér "F. M." jel alatt a kiadói hivatalban. 4423

Okl. gazdatiszt, akadémián kitűnő képesséssel, a gazdaság minden ágában 21 évi gyakorlattal, rom. kath. vallású, családú, magyar, német és tör. nyelvismerettel, **férfi állást keres.** Címre: Z. Gy. Radnók 19. szám, u. p. Jászó, Abauj-Tornamégye. 4395

Okl. szeszfűző és gazdatiszt mindkét terezen hosszabb gyakorlattal tapasztalt stabilkezelőt vizsgálva, kitűnő referenciákkal állást keres Szives megkeresések "S. G." jelleg alatt a kiadói hivatalba kéretnek

Egy gyakorlatilag képzett gazdatiszt, ki egy nagyobb uradalomban 14 évig volt alkalmazva, jártas az állattenyésztés, hizlalás és a tejjgazdatiszt kezelésében, egy a cukoripartermelésben, bőveve óhajtaná szerény igények mellett állásba lépni, esetleg azonnal is elfoglalhatná állását, nős egyén, de családalan. Címre a kiadói hivatalban megtudható. 4379

Állást keres. Egy kereskedelmileg képzett könyvelő és levelező, a magyar, német és tör. nyelvet szóban és írásban teljesen bírja, nőtlén, ír. 38 éves, nagyobb uradalomban vagy vállalatnál **könyvelő**, vagy képességének megfelelő állást keres. Szives ajánlatok F. F. jelleg alatt a kiadói hivatalba kéretnek. 1009

Intézői állást keres 38 éves, rom. kath., m. óvári gazd. akadémiát végzett, nős, 16 évi gyakorlattal bíró gazd. intéző azonnali belépéssel. Címre B. I. Szombathely, Csillag utca 11. szám. 4372

Állást keres mezőgazdaságban, elvívány-szénkénegézet, homoki szőlők kezelésében, borászatban, gyümölcsészetben, méhészetben teljesen jártas, 14 évi gyakorlattal bíró, 38 éves, erélyes ref. vallású egyén. Másodmagával van. Oly állást óhajtaná betölteni, mely mezőgazdaságban legalább szőlő, gyümölcsös és szőlőművelésről végzettségét 14 éve szerzte. Állást bármikor elfoglalhat. Állandó állásra várnakozhat, mert foglalkozása van. Címre Ispán, jelleg alatt a kiadói hivatalban van. 4410

Gépészkövacs

ki egy a cseplő mint az összes gazdasági gépek kezelésén, jártasnak kitűnő a lovaslást is tökéletesen érti, nagyobb uradalmakból 13 évről szóló jó bizonyítványai vannak, január 1-ére állást keres. Címre a kiadói hivatalban. 4409

Okleveles gépész, éves állást keres január 1-ére, ki több éven át már nagyobb uradalmakban működött, mikről kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik, öntök új részegereket, esztergálókut- és vízberendezést, gépben csinálók, motorok és villanykezelésben jártas vagyok. Címre: K. Jg. 22. szám. Nagy-Mutak, utolsó posta Zsaguzsán, Krassó-Szörény-megye. 4407

Gazdasági segédgazdatiszt. Egy rom. kath. sekély fiatal ember, ki f. évi júliusban nyert diplomát a m. óvári gazdasági akadémián és a gépészkezelés tanból is jeles sikerrel vizsgázott, gazdasági segédgazdatiszt vagy **irnok** állást keres. **József** fehéregy 6 főségre alesháti és **Mallath** Géza gróf 6 méllóságú palatéri uradalomban szerzett magának a gazdaságban gyakorlatot és ebből működéséről fényes bizonyítványai vannak. Birja a kádai állást keres, az állást ajánlatra redeltükök sziveskedjenek fordítani **Simón** Péter gyantatár és kath. iróhoz, Budapest, VII. István-ut. 33. 4408

Magyar-óvári gazd. akadémiát végzett nőtlén gazdasági, ki a gazdaság összes ágában, ugyisziután a gazdasági szeszyárvezetésben is teljes jártassággal bír, nagyobb uradalomban január 1-ére intézői állást keres, az állást esetleg azonnal is elfoglalhatná. Címre a kiadói hivatalban megtudható. 4427

Bognár nős, 34 éves, ki uradalomban már több éven át működött és kitűnő bizonyítványokkal bír, állást keres: Címre: Magyar József, Budapest, V. Véső-utca 8. sz. I. em. 16. ajtó. 4425

Ispáni, kezelőtiszt állást keres január, február 1-én való belépésre több évi gyakorlattal bíró, szeszyárvezetésre készült sz. címre a kiadói hivatalban. 4411

Lovasmesteri vagy irnok állást keres 24 éves nős férfi, jó bizonyítványokkal rendelkező, Címre: Kovács Ferencz, Budapest, VIII. Gyöngyösi-utca 8. földszint. 4402

Kiváló szakember, fővárosi lakos, elvállal magán-óráiban gazdasági könyvek vezetését, számadások felülvizsgálását, gazdasági könyvvezetését. Címre a kiadói hivatalban. 015

Földmivestiskolát kitűnő sikerrel végzett, 28 éves, rom. kath. vallású nőtlén egyén, a ki több évig nagyobb grófi uradalomban alkalmazva volt, jelenleg is állásban van, jártas a könyv- és számvitelben, valamint a gazdálkodás minden ágában, képzettség és gyakorlatához megfelelő állást keres november hó 1-ére vagy 15-ére. Szives megkeresést a kiadói hivatalba kérek. 4392

Önálló intézőtiszt állást keres január vagy áprilisra ír. nős, 40 éves, intelligens ismeretű előtanú gazdaságokban szerzte, a modern gazdálkodás minden ágában jártas, tehenészet kiváló, kitűnően hizlal: cukoripar, dohánytermelésben szép sikereket ért el, jó borász, nagy szőlőtelepet kezel. Prima ajánlatokkal rendelkezik. Csakis önálló állásra redeltükök humánus tulajdonoshoz. Legszivesebben **percentuális** kezelésre válna eddig rosszul jövedelmű birtokot; kaucióval rendelkezik. Szives ajánlatokat Török-völgy jelleg alatt a kiadói hivatalba kérek. 4394

Gazdai állást keres, adai földmivestiskolát végzett, 39 éves nős, kis családu egyén, a katonai képzettségének elgelet tett. Megkeresés "K. A." jelleg alatt B. Topolya, poste restante. 4423

Intézői.

ispáni vagy ehhez hasonló tiszt állást keres november 1-éi bármikor belépésre, gazdasági iskolát végzett, 34 éves, református vallású, nős, kis családú gazdasági, 8 év óta hírneves gazdaságokban működött, jelenleg is egy 600 holdas gazdaságban van, a gazdaság minden ágában, egy a kllő, valamint a helyi gazdasági tehenészetben, szőlőművelésben, tejjgazdatisztban teljesen jártas. Szives megkereséseket kér: Sz. K. gazdatiszt, Tatár-Szentgyörgy, poste restante, Pest-m. 4420

Szakképzett, nős, családú vajmester, nagyobb tejszövetkezetbe vagy uradalomba állást keres új belépésre, ki tehenészet kezelésben, könyvelésben teljesen jártas. Címre a kiadói hivatalban. 4422

Ispáni állást keres január vagy február elsejére földmivestiskolát végzett és katonai kötelezettségnek mint huszár-állást elgelet tett és kitűnő lovas, az ispáni állás mellett elv. lal lovasmesterei teendőkét és fiatal hátes lovak idomítását is, jelenleg is egy nagyobb grófi uradalomban három évtől egy hónapban mint segédgazdatiszt vagyok alkalmazva s ezen állásomat eskis növelni végyt óhajtom változtatni. A gazdaságban összes munkáit, különösen dohány-, cukoripar-, kender-termelést, valamint, szeszyárt, állattenyésztést, gazdasági könyvvezetést esztergály tudom kezelni, Beszélk magyarul, horvátul és törve tölul. Címre a kiadói hivatalban. 4421

Irnok, segédgazdatiszt vagy kovácsi állást keres földmivestiskolát végzett, 27 éves nőtlén egyén, másfél évi gyakorlattal bír, jelenleg is mint irnok működik. Ajánlatok L. P. jelleg alatt továbbit a kiadói hivatalban. 4383

ÁLLATOK.

— Sovány és hizott — **sörtéseket** legjobban értekesít: **BAUER B. GYULA** Bpest, VIII. Kereji-asi-ut 73

Bronzpulyka, tavaszi kelésű szépen fejlett darabja kor., egy éves bronzpulykakakasok darabja 3 koronáért eladó. Csomagolás ingyen. Békassy Elemén, O-Barok, u. p. Bicske. 4381

Több gyönyörűen fejlett emendi gunár, tiszta fehér eladó. Drbja 3 korona. Címre Farkas Lászlóné, Felső-Babád, u. p. Ocsa, Pest-megye. 4384

Vöröstartka tinó és üsző

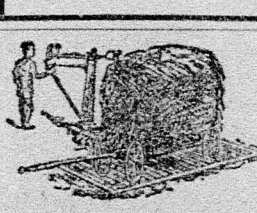
teljesen prima, 1-2 esztig 3 éves, náml minden mennyiségben **kaptható olcsó áron.** Későbbi, ugyisziután jármos és beállítású ökrök szállítására vállalkozom.

Kitűnő friss fejős tehének

előleges jelentés után, náml mindenkor megtekinthető, **kötelezettség nélkül.** Vevő tejesékre szertül választhat

Henrik Ignác és fia Szalónak (Vasm.) 1695

ETERNIT-PALA az eszterházi és czeleből készült minden más felülmúló fedőanyag. Elpusztíthatlan, könnyű, tetszetős s olcsó, minden épületnél használható. Irjón ismertetést és mintaképezt a következő címre: **ETERNITMŰVEK, Hatshek Lajos, BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 33.**

Jutányosan eladók. Százados új marhamérlegek

1500 kg. hordképességű erős vaskorlással 2 1/2 méter hosszú 1 1/2 m. széles

Új szekér hidmérlegek

4000 és 3000 kg. horderejtű százados, toló súlyllyal 4 méter hosszú, 2 méter széles.

Becszerélok

őcska marhamérszákát u. hidmérlegekre. Minden mérleg törvényesen hitelesítve öt évi jókarban tart 5000 tás mellett.

DÉNES MANÓ BUDAPEST, VII., Dohány-utca 78

méregműszerész **BUDAPEST, VII., Dohány-utca 78** Zalaegerszegben.

FLISCHER ISIDOR

megkeresés, utánvéttel **tenyészpárk** Híres zalai

Gróf Teleki Arvéd

drassói uradalma, u. p. Koczca

ajánl míg a készlet tart Koczczán 100 kg.-ként az alábbi ár előzetes beklüldésével szemben; nemesített minőségben:

- őszi borsót ... 16 kor.
- tiszai búzát ... 17 "
- óriás búzát ... 17 "
- francia perjét ... 110 "
- csomos ebirt ... 190 "

fűmagot őszszel buza v. rozs közb sokszor még előnyösebb vetni, mint lavyaszal.

Tekintve, hogy a rendezettebb gazdaságok már az ősz és tél folyamán szerzik be tavaszi vetőmag-szükségletüket és hogy kizárólag saját terméssel előrendű vetőmagyaink és tenyészállataink iránti keresletet kielégíteni már évek óta csak úgy tudjuk, ha a

megrendelést idejében visszazár. Fenti **fűmagvakra**

és alábbiakra a megrendelést megelőző kérték beküldeni. Cserháti tanártól meghonosított **óvári tak-érepag**

100 kor., melyet a magyar-óvári szarvasmarhateny. egyfőt parasztagadai 3 év óta 600 holdon felül területen termelnek drassói m. ből bőségség és eltarthatóság ért.

Koránérő, fehér, hl.-ként 50 kg. súlyú k.-holdanként 10 év óta 9-15 mm. termelt.

duppau zab ... 16 kor. **lóbab** ... 16 "

tavaszbuza ... 18 "

székely tengeri, korál ... 18 "

királyné tengeri, legelőben termő ... 14 "

lőhere, lucerna, nyulszapak magvak árai újv után állapítatnak meg.

1903. első díjat nyert Pekingi gácsérok

darabja 10 kor., tofás tucajtja 5 korona, áprillisban.

1902. Budapestén 2 első díjat: 1903. szeptember Kolozvárt.

gulyabell tehenekért és 3 éves bikákért **első díj.** Ezen gyorsan fejlőd, edzett, hatalmas csoportozta 2-3 éves **magyar bikákból**

Állandó készlet, árak 500-1500 korona. Legutóbbi eladás: egy 2 1/2 éves drb 1200 koronáért egy marostorda-megyei községnék.

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

és
GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42-50. BUDAPEST-KELENFÖLD a vasútállomással szemben.

Iroda, raktár, javítóműhely.

Közlekedés vasúton és villamos vasúton.

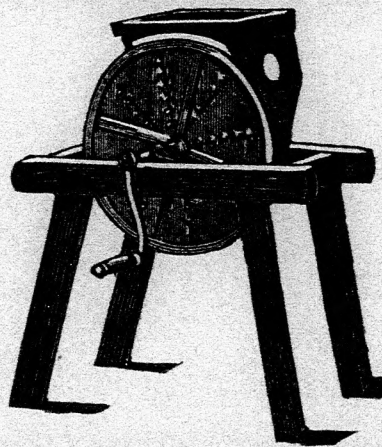

A szegedi kenderfonógyár részvény-társaság, Szegeden
ajánl jótállás mellett valódi angol tégelyacézból készült
gőzeke sodronyköteleket

(Vezérképviselő: Beck és Gergely-nél, B. dapes, V. Váci-ut 12.)

elismert legjobb minőségben és olcsó árban.

Ajánl továbbá gazdasági kötélárukat, kender-
zsákokat stb., a legelőnyösebb feltételek mellett.

RÉPAVÁGÓGÉP.

Az eddig ismert e nemű gépek
legjobb, legháladosabb szer-
számja. Óránként egy 12 éves
gyermek erejével 2500 kgr. répa
vágható. Ára a Jász-Ápáti vas
pálya állomásra feladva 50 kor

— Kapható: — 7817

Töröcsik Ferencz
szabad. tulajdo os gépésznel,
— JÁSZAPÁTIBAN. —

BÁRDOS és BRACHFELD

villamossági vállalat és műszaki nagykereskedés

BUDAPEST, VI. kerület, Gyár-utca 23. és Teréz-körut 28. szám.

Villamos világítási erőátviteli berendezések

uradalmak, kastélyok, gyárak, malmok stb. részére saját gépezemben.

ACCUMULATOROK

Stabenow rendszere szerint.

Villámhárítók. • Dynamogépek. • Telefon. • Ív- és izzólámpák. 1348

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR R.T.

BUDAPEST, (Külső-váci-út) Csáklya-utca 3. sz.

Vasöntöde, gép- és rézműgyár.

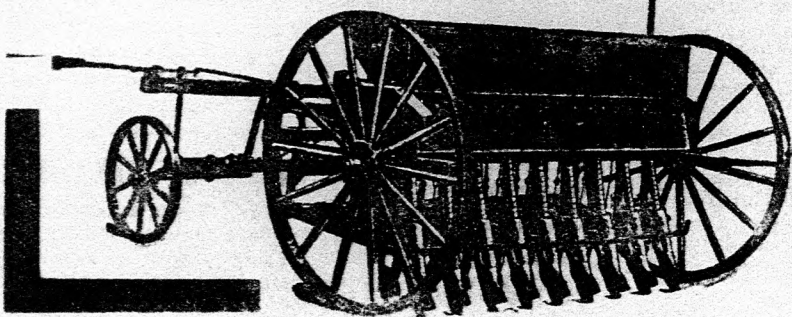
SPECIAL-GÉPGYÁR

Szeszgyárak berendezésére.

Elvállalja mindenfajta szeszfőzde, szeszfinomító és élesztőgyár teljes
gépészeti berendezését a legnagyobb méretekig. Talalit meglevő gyárte-
lepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is.

TERVEKKEL ÉS KÖLTSÉGVETÉSSSEL KÉSZSÉGESEN SZOLGÁLUNK. 3453

UNICUM-DRILL

sorbavetőgép az egyedüli, melylyel sik
vagy hegyes talajon egyenletesen lehet vetni,
mely a magot nem sérti és szabályosan elosztja. Több mint
20,000 darab vetőgép készült és az egész világban elterjedve.
Ezer és ezer elismerő nyilatkozat. MIELŐTT VETŐGÉPET VESZ
ÉRDEKLŐDJÖN AZ „UNICUM DRILL“ VETŐGÉPEK
IRÁNT GAZDATÁRSAINÁL

MELICHAR FERENCZ BUDAPEST, VI.,

NAGYMEZŐ-ÚT 23. SZÁM. Magyarországi vezérképviselő: SZÜCS ZSIGMOND.

„Patria” nyomdai részvénytársaság nyomása Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)